

حکومەتی هەریمی کوردستان
وہزارەتی پلان دانان
دەستە ی ئاماری هەریم

نەجامەکانی پرۆسە ی گەمارۆسازی و ژمارە دانان
2009

پارێزگای هەولیر

راپۆرتی ژمارە 2
دامەزرراوەکان

پیشگی

دوای 5 سال له دەرچوونی بریاری ئەنجامدانی سەرژمیری له سالی 2004، ههولەکان له سالی 2009 چر کران بۆ ئەنجام دانی سەرژمیری گشتی دانیشتوان و ئافهیان له عیراق بهگشتی و ههریمی کوردستان به تایبهتی.

نامادهکاریهکانی سەرژمیری له کاتی ئەنجامدانی پرۆسهی گهمارۆسازی و ژماره دانان له سهرتاسهري عیراق و به ههریمی کوردستانیشهوه گهیشتنه لوتکه. ئەم پرۆسهیهی گهمارۆسازی و ژمارهکردنه يهك قوئانغ له پیش خودی پرۆسهی سەرژمیری یهوه دیت و گرنگیهکهی لهوهدايه که چوارچیهی تهواو له ههموو بوارهکاندا دهخاته بهردهست لهوانهش دانیشتوان، شوینی نیشتهجیبوون، دامهزرارهکان و چالاکیه نابوواریهکان. دواتر ئەم چوارچیهی بهکار دیت نهك تهنها بۆ دابهش کردنیان لهسهر بژمیرهکان تاكو ههر يهکیکیان له رۆژی سەرژمیریدا چوارچیهی کارهکانیان بزانی، بهلكو وهك چوارچیه بۆ ههموو ئەو رووپۆانهش بهکار دیت که دوای پرۆسهکه ئەنجام دهرین له گشت بوارهکانی کۆمهلايهتی، تهنروستی، نابووری، خویندن و هتد.

ئەم کاره له ههریمی کوردستان به ههماههنگی لهگهله ووزارتهی پهروهده ئەنجام درا و لهشکرکی ناماده له مامۆستایانی بهریز راهینران بۆ ئەنجامدانی سەرژمیری گشتی بهلام بهداخهوه لهبهر دهستیوهردانی سیاسی چهند لایهنیکی دژ بهم پرۆسهیه، نهتهنها سەرژمیرییهکه ئەنجام نه درا، تهناته تاكو ئەمپروش هیچ دهنگ و باسیك نیه لهسهر کاتی ئەنجامدانی و نهگهري دهست پیکردنهوهی سهر له نوئ بۆ نامادهکاریهکانی پرۆسهی سەرژمیری گشتی.

سهرهراي ههموو ئەمانه، داتای کۆکراو لهم پرۆسهیهدا - که له ناوهراستی سالی 2010 پرۆسهی نوئ کردنهوهی بۆ ئەنجامدرا و تهنها تایبهت بوو به دانیشتوان و يهکهکان و شوینهکانی نیشتهجیبوون- بهردهوام بهکار دیت بۆ دانانی چوارچیهی ههموو ئەو رووپۆانهی که له ههریمی کوردستان و له عیراقیشدا ئەنجام دهرین.

لیرهدا پپووسته بهر له ههموو شتیك رۆلی بهرپرسانی بالای حکومهتی ههریم و ههروهها بهریز وهزیری پلان دانان زۆر به بهرزی بنرخینین که توانیان به ههول و تهقهلايهکی زۆر ههموو ئەو لیژنه بالایانهی که له بهغدا بۆ مهبهستی سەرژمیری پیکهینرا بوون لیرهش له ههریمی کوردستان لهسهر ئاستی ههریم دووبارهیان بکهنهوه وپرای ئەو ههموو دژایهتییهی که دهکرا بۆ ئەوهی ئەم کاره سهرنهگری و لیژنهکان تهنها لهسهر ئاستی بهغدا بن.

رۆلی بهریزان پاریزگاری ههر سى پاریزگاکی ههریم و سهرپهرشتیاری ئیدارهی گهرمیان گرنگی خوی ههبوو له سهرپهرشتی کردنی تهواوی پرۆسهکه له ریگای دروست کردنی لیژنهکانی سهر ئاستی پاریزگا، قهزا و ناحیهکان که توانییان کارهکان لهسهر ئاستی خویان ریک بخهن و ئەو گيرو گرفت و ئاستهنگانهی دههاتنه پیش چارهسهریان بکهن.

پپووسته پیزانینی خۆمان ئاراستهی سندوقی دانیشتوانی نهتهوهیهگگرتوووهکان بکهین که پالپشتی تهکنیکییان پیشکەش کرد له کاتی نامادهکاریهکان بۆ ئەنجام دانی پرۆسهی گهمارۆسازی و ژماره دانان.

ههروهه رۆلى بهرپوهبهرى جى به جى كارى سهزىمى له ههريى كوردستان كاك محمود عوسمان دياره كه به هاوكارى بهرپوههراى ئامارى پاريزگان، بهريزان حسين كاكل (ب. ئامارى ههولير)، چياقان عبدالرزاق (ب. ئامارى دهوك) و على صالح (ب. ئامارى گهرميان) بهسهركهوتوويى سهرههشتى مهيدينى پرۆسهكهيان نهجامدا.

جى خويهتى رۆلى جواميرانه يهكه يهكه كارمهندانى دهستهى ئامار له ديوانى دهسته و له ههموو پاريزگانى ههريى بهرز بنرخين كه شهو و رۆزيان كرده يهك بو ئهوهى ئهه پرۆسهيه سهركهويت. ههروهه پيوسته سوپاسى وهزارهتى پهروهده بكهين كه ئهه پهري هاوكاريان پيشكesh كردين له ريگاي ريگهپيدانى ماموستايان و دابين كردنى هولهكانى مهشق و راهينان.

له كوتاييدا، سوپاسى دانىشتوانى ههريى كوردستان دهكهين كه بهه پهري بهرپرسيارهتويهه هاوكارى تيمهكانى سهزىمىيان كرد به وهلام دانهوهى پيوست و پيدانى داتاي راست و دروست كه لهنهجامدا سوودى خودى خويان دهبي له ريگاي پيشكesh كردنى خزمهتگوزارى و پرۆزه له لايهن حكومهت و كهرتى تاييهت كه ههه لهسهه بنههاى ئهه داتايانه دابين دهكرين.

سيروان محمد محى الدين

سهروكى دهستهى ئامارى ههريى

بەشى يەكەم

سەرەتا

1-1 سەرەتا

دەستە ئامارى ھەر يىم لە مانگى تشرىنى يەكەمى سالى 2009 سەرژمىرىيەكى بۇ گشت بىنا و خىزان و دامەزارو و خاوندەرە كشتوكالىيەكان ئەنجامدا، كە پىويست بوو ھەموو سەرچاوە دارايى و مرؤفییە گەرەكان لە خۇ بگریت بۇ ئەوھى چوارچىوھەكى ھەمەلایەنە و نوى بۇ بىناكان و نشینگەكان و خىزانەكان بە پىي گەرەكەكان و گوندەكان و يەكە كارگىرىيەكان دەست بکەوئیت. ئەم چوارچىوھە زۆر پىويستە بۇ دىزاین و راکىشانى نموونەى رووپىوھ ئابوورىيەكان و رووپىوھ خىزانىيە جۇراوجۇرەكان. بۇ ئەوھى بە شىوھەكى ئەرىنى لەسەر ووردى پىوانى ئەو دياردە جۇراوجۇرانە رەنگ بداتەوھ كە دىراسە كراون.

ھەرەك چۆن بىنكەيەكى داتا و زانیاری بۇ گشت بىنا و خىزانەكان دەستەبەر ئەكات كە ئەكریت لە رىگای سیستەمى زانیاریيە جوگرافىيەكان (GIS) لەسەر نەخشەى تازە و پىشكەوتوو دابندىن. ھەرەھا ئەكریت ئەم زانیاریانە لەگەل زانیاریيە خزمەتگوزاریيەكانى تر پەيوەست بکرین، وەكو قوتابخانەكان و بىنكە تەندرووستىيەكان و شەقامەكان و زانكۆكان و بىنكەكانى بەرگرىي شارستانى و بىنكەكانى پۆلىس، كە لە رىگای كۆمپىوتەرەوھ زانیاری لەسەر ناوئىشانى خىزانەكان و كەسەكان وەر بگریت ئەوئىش بە پىي ئەم سیستەمە و بە خىرايەكى زۆر. و بە مەبەستى ئەنجامدانى سەرژمىرى گشتىي دانىشتوان و نشینگەكان لە تشرىنى دووھى 2010، ئامادەكارىي گەرە بۇ جىبەجى كرىنى پرؤسەى گەمارؤسازى و ژمارەكرىنى بىناكان و درووست كرىنى چوارچىوھەكى گشتى دەستیان پىكرد، كە پىويست بوو لەسەر ئاستى بچووكترىن يەكەى ئامارى (بلوك) نەخشەى بۇ درووست بكریت و تەواو بكریت، پاشان ژمارە دانان و ژماردىنى بىناكان و پىكھاتەكانىيان وەكو يەكەكانى نىشتەجى و ناوئىشتەجى، ئىنجا گەمارؤدانى گشت دامەزاروھ بەرھەمئەنرەكان و خزمەتگوزاریيەكان و خاوندەرئىتيە كشتوكالىيەكان و دانانى چوارچىوھى گشتگر.

2-1 ئامانجەكانى سەرژمىرى

بەدەست خستنى داتای نوپى زۆر گشتگر و وورد لە بارەى گشت كەسەكانەوھ لە كاتىكى ديارىكراودا و لەبارەى تايبەتمەندىيە جۇراوجۇرەكانى بىناكان و نشینگەكان و خىزانەكان، و ئەنجامەكانى سەرژمىرى بە بەردى بناغەى پرؤسەى پلان دانان بۇ پىداووستىيەكانى داھاتوو و پىويستىيە كارگىرىيەكان و ھەرەھا بۇ ھەئسەنگاندنى دۇخى ژيان و بۇ مەبەستەكانى توئىنەوھ و ھەرەھا بەكارھىنانە بازارگانىيەكان و چەندەھا بابەتى ترىش دادەنریت.

بۇ دۇنيا بوون لە بەرپوھچوونى پرؤسەكە لەسەر بنەماى تەندرووست و بەھىز، پىويست بە دانانى پلان و بەرنامەيەكى گەشەپىدانى ئابوورى و كۆمەلایەتى ھەيە بە سوود وەرگرتن لە بىنكەى داتا و زانیاریيە نوى و گشتگرەكان لەبارەى ھەموو ئەو شتانەى پەيوەندىيان بە قەبارە و پىكھاتە و تايبەتمەندىيەكانى دانىشتوانەوھ ھەيە، سەرەراى ئەمانەش دامەزراندنى بىنكەيەكى گشتگر و ھەمەلایەنەى داتا و زانیاری لەبارەى بىنا و نشینگە و دامەزاروھ و خاوندەرئىتيە كشتوكالىيەكان كە وەكو چوارچىوھى ئامارى بۇ زۆرىك لە سەرژمىرىيەكانى تر و رووپىوھ نموونەيەكانى تر بەكاردىت. ھەرەھا گرنگى سەرژمىرى لە مەزندەكرىنەكانى دانىشتوان لە ماوھى نىوان سەرژمىرىيەكاندا دەرەكەوئیت.

3-1 ئامانجەكانى راپۇرت

- 1- دەستەبەر كىردنى زانىيارى ووردەكارى لەبارەى جۆرەكانى بىناكان و دابەشبوونى جوگرافىيان بۇ بەكارهتەنەيان لە پلانە خزمەتگوزارىيەكان ناوچەيەكان و دانانى سىياسەتى و بەرنامەى نىشتەجى كىردن.
- 2- دەستەبەر كىردنى زانىيارى و داتا لەبارەى تايبەتمەندىيەكانى نشىنگەكان و دۇخى نىشتەجى بوون كە لە دانانىسىياسەت و بەرنامەى نىشتەجى بوون بەكار دەھىنرەن.
- 3- دەستەبەر بوونى زانىيارى تايبەت بە گەشەكىردنى ناوچە گوندنشىنەكان و شارنشىنى، بۇ ئەو كەسانەى دانەرى سىياسەت و پلان و بەرپوۋەبەرن.
- 4- دانانى بناغەيەك بۇ پلان دانانى بەرنامە و سىياسەتە گشتىيەكان بۇ نشىنگە مرۆيىيەكان و بۇ ھەلسەنگاندنى ئاستى ھەبوونى نشىنگە و ئاستى پىويستى نشىنگەى نوئ و بۇ ئەنجامدانى لىكۆلەنەوۋە لەبارەى دۇخى بژىوى دانىشتوان لەو نشىنگانەى كە نزمترن لە كەمترن ئاستى پىويست.
- 5- دەستەبەر كىردنى زانىيارى ووردەكارى لەبارەى دامەزراوەكان و ئەو تايبەتمەندىيەكانەيان كە پەيوەستن بە چالاكىي ئابوورى و جۆرى كەرتى كار و ژمارەى كاركەران و دابەش بوونە جوگرافىيەكانىيان بۇ سوود وەرگرتن لىيان لە بواردەكانى گەشەپىدانى ئابوورى و كۆمەلەيەتى.
- 6- دەستەبەر بوونى زانىيارى لەبارەى ژمارەى خىزانەكان و نشىنگەكان و دابەش بوونى جوگرافىيەكانەيان.
- 7- دەستەبەر بوونى زانىيارى شىباو بۇ بەراوردكىردن لەگەل ئەو رووپىو و سەرژمىرىيەكانە تايبەتانەى پەيوەستن بە تىكراى قەبارەى خىزان و بىناكان و نشىنگەكان و دامەزراوەكان و خاوەندارىتەيىيە كشتوكائىيەكان.
- 8- دەستەبەر كىردنى زانىيارى ھەمەلەيەنە بۇ لىكۆلەنەوۋە توئزىنەوۋەكان.

بەشى دووم

1-2 دابەش بوونە جوگرافى و نامارى و كارگېرىيەكان

(*) دابەش بوونە جوگرافىيەكانى عىراق

بەپپى رېبەرى جوگرافىيە عىراق كە لە گشت سەرژمىرىيەكانى پېشوو ترى عىراق پىشتيان پى بەستراوه بۇ وەرگرتنى ھىماى پارىزگا و قەزا و ناحىەكان، پارىزگاكان بۇ سى بەش دابەش كراون. بەشى يەكەم 5 پارىزگا لە خۇ دەگرېت كە برىتتىن لە (دھوك، موسل (نەينەوا)، سلىمانى، كەركوك و ھەولېر) و ھىماى 1 يان پىدراوه و ھىماى ئەم پارىزگايانە لە 11 ھە دەست پىدەكات تاكو 15 بە رىز. بەشى دووم 8 پارىزگا لە خۇدەگرېت كە برىتتىن لە (دىالا، ئەنبار، بەغدا، بابل، كەربەلا، واست، سەلاھەددىن، نەجەف) و ھىماى 2 يان پىدراوه و ھىماكانىان لە 21 ھە دەست پىدەكات تاكو 28 بە رىز. بەشى سىيەمىش 5 پارىزگا لە خۇ دەگرېت كە ئەوانىش برىتتىن لە (قادسىيە، موسەننا، زىقار، مىسان، بەسەر) و ھىماى 3 يان پىدراوه و ھىماكانى ئەم پارىزگايانە لە 31 ھە دەست پىدەكات تاكو 35 بە رىز.

ھەروھە بۇ ھەر قەزايەك لە ناو پارىزگا كەدا ھىمايەك دەست نىشان كراوه كە لە دوو پاىە پىكدىت و ھەروھە بۇ ھەر ناحىەيەكەش لە ھەر قەزايەك ھىمايەك داندراره كە ئەويش لە يەك پاىە پىك دىت و بەم شىوھىە ھىماى ھەر يەكەيەكى كارگېرى لە 5 پاىە پىكدىت.

بۇ ژىنگەش (شارنشىن و گوندنشىن) ھىمايەك داندراره كە ئەويش لە يەك پاىە پىكدىت و ھىمايەكەش بۇ گەرەك يان كەرت لە ناو ناحىە داندراره كە لە 3 پاىە پىكدىت و ھەر بەم شىوھىە ھىمايەكەش بۇ ھەر گوندىك داندراره لە ناو كەرتەكاندا كە ئەويش لە 3 پاىە پىكدىت، بەم پىيەش ھىماى بەكار ھاتوو بۇ ھەر شوپنىك لەسەر ئاستى گەرەك يان گوند لە 12 پاىە پىكدىت.

لەم سەرژمىرىيەش ھەر پەپرەوى ئەو دابەشبوونە جوگرافىيە كراوه كە بۇ پارىزگا و قەزا و ناحىە و ژىنگە (شارنشىن و گوندنشىن) ھەكان داندراره بەلام ھىمايەكى تايبەت بۇ ئاوەدانىيەكان (حى) لە نىو ناوچە شارنشىنەكانى ناحىەكان داندراره كە لە 3 پاىە پىكدىت و لە 101 دەست پىدەكات و بە 299 كۆتايى دىت و تيايدا گشت ئەو گەرەكانەى سەر بە ئاوەدانىيەكن داندراون و ئىنجا ھىمايەكى تايبەت بۇ كەرتەكان لە نىو ناوچە گوندنشىنەكانى شارەدىيەكان داندراره كە لە 3 پاىە پىكدىت و لە 301 دەست پىدەكات و بە 999 كۆتايى دىت و تيايدا گشت ئەو گوندانە ديارىكراون كە سەر بە ھەر كەرتىكن. پاشان ھىمايەكى تايبەت بۇ ھەر گەرەكىك داندراره لە ناو ئاوەدانىيەكەدا كە لە 2 پاىە پىكدىت و لە 01 ھە دەست پىدەكات و بە 99 كۆتايى دىت و ھەروھە ھىمايەكەش بۇ گوندەكان داندراره لە نىو كەرتەكاندا و لە 2 پاىە پىكھاتوو و بە 01 دەست پىدەكات و بە 99 كۆتايى دىت. بەم پىيەش ھىماى بەكار ھاتوو بۇ ناوھىنانى شوپنىك لەسەر ئاستى گەرەك يان گوند لە 11 پاىە پىكدىت.

بۇ مەبەستى سەرژمىرىيە گشتىي دانىشتوان و نشىنگەكان ھىمايەك لەسەر ئاستى گەرەك دروست كراوه كە لە 5 پاىە پىكدىت و ھىماى دەست نىشانكراو بۇ ھەر گەرەك يان گوندىك ھىمايەكى تاقانەيە و دووبارە نابىتەو و لە ھىچ شوپنىكى تر لەسەر ئاستى بچووكتىن يەكەكانى كارگېرى (گەرەك/ گوند). ئەكرېت لە رىگاي ئەم ھىمايەو ھەموو گشت زانبارىيەكانى تايبەت بە پارىزگا، قەزا، شارەدى ژىنگە (شارنشىن/گوندنشىن)، (ئاوەدانى/ كەرت)، (گەرەك/گوند) بەدەست بىن.

(*) دابەش بوونە ئاماریبەکان

بۇ دابەش بوونە ئاماریبەکان سیستەمی ناوھینان و ژمارەکردنی پەیرەو کراو لە ئاوەدانى و کەرتەکاندا رەچاو کراوە و بە پێی ئەم سیستەمەش ناحیە لە ناوچە شارنشینەکاندا بەسەر چەند ئاوەدانیهکدا دابەش کراوە کە ژمارەیان 4446 ئاوەدانییە، و لە ناوچە گوندنشینەکانیشدا بەسەر کەرتدا دابەش کراوە کە ژمارەیان 9740 کەرتە لە ھەموو عێراقدا و ھەر ئاوەدانییەکی بەسەر یەک یا چەند گەرەکیکدا دابەش کراوە کە کۆی گشتی یان 6464 گەرەکە، ئەمە لە کاتیکیدا کە ھەر کەرتیک بەسەر چەند گوندیکدا دابەش کراوە کە کۆی گشتی گوندەکان لە ھەموو عێراق 18896 گوندە، دواتر ھەر ھەموو گوندیک و گەرەکیک بەسەر چەند بلۆکیک دابەش کراوە ئێویش بە پشت بەستن بە ژمارەى بیناکان کە کۆی ھەموو بلۆکەکان لە عێراقدا 70051 بلۆکە.

(*) دابەش بوونە کارگێرپەکان

ھەریمی کوردستان لە رووی کارگێرپەییەو لە 3 پارێزگا پیکھاتوو کە بە سەر چەند یەکەکانی کارگێرپە دابەش کراوە بە ناوی قەزا کە ژمارەیان (32) قەزایە لە ھەموو ھەریمی کوردستاندا و ھەر یەک لەم قەزایانەش بەسەر چەند شارەدێ یەکدا دابەش کراوە و کۆی شارەدێ یەکان لە ھەریمی کوردستان 128 شارەدێ یە. ھەر قەزایەک لە یەک یان چەند شارەدێ یەک پیکدیت و ھەر شارەدێ یەکی بە کۆی شارنشین و گوندنشین دابەش کراوە. ژینگەى شارنشین بەسەر چەند ئاوەدانییەک و ھەر ئاوەدانییەکی بەسەر چەند گەرەکیک دابەش کراوە کە بچووکتەین یەکەى کارگێرپەییە لە شارنشیندا. ھەر وەھا ژینگەى گوندنشین لە ناحیەدا بەسەر چەند کەرتیک و کەرتەکانیش بەسەر چەند گوند دا دابەش کراوە، ئەمەش بچووکتەین پیکھاتەى پشت پێ بەستراوە لە ناوچە گوندنشینەکاندا. خشتەى خوارەو ژمارەى قەزا و شارەدێکانی پارێزگاکانی ھەریمی کوردستان روون دەکاتەو.

خشتەى ژمارە (1) : دابەش بوونی ژمارەى قەزا و شارەدێ یەکان بە پێی پارێزگاکان

ناوی پارێزگا	ژمارەى قەزاکان	ژمارەى شارەدێ یەکان
ھەولێر	9	41
سلێمانی	16	61
دھۆک	7	26

2.2 پێناسە گشتییەکان

❖ سەرژمێری

پروفسەییەکی گشتییە بۇ ژماردنی گشت تاکەکانی زیندوو (عێراقییەکان و بیانییەکان)، ئەوانەى لەناو سنووری جوگرافیایی عێراقدا لە ساتیکی دیاریکراودا، ھەر وەک کۆکردنەو و تەیارکردن و ھەتسەنگاندن و شیکردنەو و بلاوکردنەو گشت زانیارییە دیموگرافی و ئابووری و کۆمەلایەتیەکانی پەيوەست بەم کەسانە لەخۆ دەگریت. ھەر وەھا بۇ زانییە دابەشبوونی جوگرافیانە و تایبەتمەندییە جیاوازەکانیان بە بى هیچ لابردن یان دووبارە بوونەووەیک.

❖ یەکەکانی کارگێرپە

مەبەست لێی ھەریم و پارێزگا و قەزا و ناحیەکانە بەپێی سنووری کارگێرپەیان.

❖ ناوھندى يەكەى كارگىرى

مەبەست لىي ناوھندى قەزا يان ناحىيە.

❖ سنورى شارەوانى

ئەو سنورەيە كە لەلەين شارەوانىيەكانەو دىيارىكراو بۇ ناوچەيەك بۇ راپەراندىنى خزمەتگوزارى شارەوانى.

❖ شارنشىن

ئەو ناوچانەن كە كەوتونەتە سنورى شارەوانىيەكان.

❖ گوندنشىن

ئەو ناوچانەن كە كەوتونەتە دەرەوى سنورى شارەوانىيەكان.

❖ كەرەك

گردبوونەوھەيەكى شارنشىنانەى دانىشتوانە لە بىنا و نشىنگە (ئافاھى)ى جىگىر يان گەرۇكدا، ھاوسى يان پەرش و بلاون و ژمارەيەكى دىارى كراوى ھەيە كە لەسەرى رىكەوتوون يان لە دۆخىكى دان پىدانراوى ناوخويى دايە و بەمەش لە شوپنەكانى تر جىادەكرىتەو. ھەرۇھا سنورى ئاشكراى ھەيە، لە يەك يان چەند بلۇكىك پىك ھاتوو.

❖ كەرت

دابەش بوونىكى كارگىرپىانەى گوندنشىنە و لە گوندىك يان زياتر پىك ھاتوو و دانىشتوانى لە نشىنگە (ئافاھى)ى جىگىر يان گەرۇكدا دەژىن كە دراوسىيى يەك يان پەرش و بلاون و ناو و ژمارەى دىارى كراوى دانپىدانراوى ھەيە لە ناوخۇدا، سنورى ئاشكراى خوى ھەيە. ئەگونجى كەرتىك كەس تىايدا نەژىت.

❖ گوند

گردبوونەوھەيەكى گوندنشىنانەى دانىشتوانە كە تىايدا كەسانىك لە نىو خانوو يان لارى (كەپر) يان چادرى بەيەكەو لكاودا دەژىن، بەزورى سەرقالى پىشەى كشتوكالن بەھەموو جۇرەكانىەو و ناوى دىارىكراوى ھەيە و لەناوخۇدا دانپىدانراو و سنورى روون و ئاشكراى ھەيە كە لە شوپنەكانى تر جىاي دەكاتەو.

❖ بلۇك

كۆمەلىك بىنايە كە دەگونجى گەرەك/گوند يان بەشىكى بىت و ئەتوانرى سنورى جىا بىكرىتەو لەسەر زەوى و وینەى لە سەر نەخشە بىكشىرى و ژمارە ھىماى بدرىتى، سنورى روون و ئاشكراى خوى ھەيە كە دەتوانرى بە ئاسانى بناسرىتەو. لە نىكەى (70-100) خانووى ئاسايى يان كەمتر لەو بەپىي جۇرى خانووكان پىك دىت. نەرى رىزبەندى دەدرىتى لەنىو سنورى گەرەك يان گوند، بەلام بلۇك يەكە نىە لە يەكە كارگىرپىيە پشت پى بەستراوكان بەلگو دابەشكردى گەرەكە، بەمەبەستى ئاسانكردى بەرپۆھەردنى پرۆسەى سەرژمىرى.

❖ شەقام يان كۆلۈن

رېگەيەكى گىشى يان تايىبەتە دەچىت بەرەو دەروازەى بىنايەك يان زياتر، دەگونجى شەقام يان كۆلۈن شۇستە يان قىرتاۋ كرابىت يان نەكرابىت (خۇل بىت) ئەگونجى رېك بى يان خوار و خىچ، ئەگونجى لەھەردوولاه كراۋە بى يان لەلايەكەۋە داخراۋ بى، دەكرىت بۇ شەقام ناو و ژمارەى جياۋاز لەشەقامەكانى تر يان كۆلۈنە ھاوسى يان نزيكەكانى ھەبى، ناكرىت ناۋى نەبىت، دەتوانرىت ئەو ناۋەى كە پىي دەناسرىتەۋە سىفەتتىكى فەرمىي ھەبىت يانىش ھىج سىفەتتىكى فەرمىي نەبىت.

❖ خانوو

بىنايەكى سەربەخۇيە كە لەسەر خۇى ۋەستاۋە و لە ژوررېك يان زياتر يان پانتايى تر پىك دىت و سەقفىك داى پۇشيوە و زۆر جار دەگونجى بە دىۋارىكى دەركى دەور درابى يان دىۋارە جيا كەرەۋەكەى لە بناغەۋە تا سەقف درىژ بىتەۋە. دەگونجى سەقفى خانووۋەكە تەنيا لە سەر چەند پاىيەك رابوۋەستى. دەكرىت خانووۋەكە سەقفى نەبىت و لە پانتايىيەك پىكەتەبى كە چوار دەورى دىۋار كرابىت. و دەكرىت خانووۋەكە لە ھەر مادەيەكى بىناسازى پىكەتەبىت. دەكرى لە يەك نەۋم يان زياتر پىكەتەبىت. بۇ ھەر خانووۋەكە دەركايەك يان زياتر ھەيە كە لە رىگا يان لە كۆلۈنەۋە ئەگات بە ھەموو يان زۇربەى بەشەكانى.

خانوو بۇ مەبەستى نىشتەجى بوون، بازرگانى، پىشەسازى، يان بۇ پىشكەش كىردى خىزمەت گوزارى بەكاردىت. دەكرى بىكرىت بە كارگە يان شوپىنى بازرگانى يان شوپىنى نىشەجى بوونى سەربەخۇ يان تەلارى نىشتە جى بوون يان بازرگانى يان عەمبار يان سەرداب يان كۆگاي دانەۋىلە يان ھەر شتىكى تر.

ئەگونجى بىنا لە ژمارەيەك خانوۋى نىشتەجى بوون پىك ھاتبىت ۋەكو تەلارە نىشتەجىيەكان يان ئەو نىشىنگانەى لە دوو نەۋم پىك ھاتوون و ھەريەكيان دەركاي چوونە ژوررەۋەى سەربەخۇيان. لەكاتى ھەبوونى يەك دەركاي چوونە ژوررەۋەى ھاۋەبەش، پاشكۆكانى بىنا ۋەك (گەرچە – دوكان – توالت – كۇگا) بە پىكەتەۋە سەركىيى بىنا دادەنرىت نەۋەك بىنايەكى سەربەخۇ. لە سەرزىمىرىدا ئەم شوپانە بە بىنا دادەنرىن:

- زەۋىي پەرزىن كراۋ (سىچ دراۋ) ئەگەر ھەموۋى يان بەشىكى بەكار ھىنرابىت بۇ نىشتەجى بوون يان ئىش كىردن يان بەكار نەھاتبىت.
- زەۋىي سەقف نەكراۋ كە ئىشى تىدا دەكرى ۋەك دروست كىردى بىلۇك يان كاشى يان بەرد ... ھتد.
- ئەو بىنايەى لە ژىر دروست كىردىدە ئەگەر بناغەى بۇ داندىرا بىت و ھەر چوار دىۋارى بۇ كرابىت و بەلاى كەم يەك نەۋمى سەقفى بۇ كرابىت.
- بىناى پەراۋىز خراۋ چ بە شىۋەى ھەمىشەيى يان كاتى بىت لە كاتى گەمارۆسازىدا بە بى رەچاۋ كىردى ئەو ماددەيەى پىي دروست كراۋە ۋەك (چادر، كوخ، چىغ، ... ھتد) و لەسەر زەۋى يان ئاۋدا جىگىر كرابىت و بۇ نىشتەجى بوون يان كىردن يان ھەردوۋىكىان بەكار ھىنرابىت.
- ئەو نەفەر ھەلگىر و پاپۇرانەى كە لە بەندەرەكان و ئاۋە ھەرىمايەتتەيەكانى عىراقدان و بە شىۋەيەكى بەردەۋام جىگىر كراۋن و بۇ نىشتەجى بوون يان بۇ كار كىردن بەكار ھىنراۋن.
- عەرەبانە و بۇدى ئۆتۆمبىلەكان كە لە سەر زەۋى بەشىۋەى بەردەۋام يان كاتى لەسەر زەۋى جىگىر كراۋن لە كاتى گەمارۆسازىدا ئەگەر ۋەك شوپىنى نىشتەجى يان دامەزراۋە بەكار ھىنرابىن.
- ھەريەك لە تانكى ئاۋ و ۋىستگەى بەھىز كىردى كارەبا و باخچە و گۆرەپانە گىشتىيەكان و بىناى چۆلكراۋ كە شىۋا نەبىت بۇ نىشتەجىبوون يان بەكار ھىنران گەمارۆ نادىن مەگەر لەناۋىدا چىشتخانە يان چاپخانە يان مالىك ھەبىت كە ئەۋكات بە بىنا يان دامەزراۋە دادەنرىت. ھەروەھا چەتر و شوپنەكانى ۋەستانى پاس و پردەكان بە بىنا ئەژمار ناكىرن.

❖ دەرگای سەرەکیی چوونە ژوورەوی بینا

دەرگا یان دەرۆازەییەك كه بەرەو شەقام یان رێرەو یان رینگە یان قادرمە بیټ و بچیت بەرەو پیکهاتەکانی بینا و نھۆمەکانی. دەرگای بینا زیاتر لە یەك دەرگای وەك یەکی ھەبیټ و ئەوھیان كە زۆرتر بەكار دەھێنریت وەكو دەرگای سەرەکی دادەنریت.

❖ دەرگای لاوھکیی بینا

ھەر دەرگایەك یان دەرۆازەییەك كه مەرجهکانی باس کراو لە دەرگای سەرەکیی چوونە ژوورەو نەیانگریتەو بە دەرگای لاوھکی دادەنریت.

❖ نمرە ی سەرژمیری بینا لە بلۆكدا

ئەو نمرەییە كه تایبەتە بەكارەکانی سەرژمیری و بە بۆیاخ لەسەر بیناكان دادەنریت بۆ ئاسانکردنی كارەکانی سەرژمیری. ئەم ژمارەلێدانە لەسەر ئاستی بلۆكە، (واتە لە ھەر بلۆكێك بەژمارە (یەك) دەست پێ دەكات و بەردەوام دەبیټ تا دوایین بینا لە بلۆكەكەدا و بەشیوەی یەك لە دوا یەك). ئەمە بە پێی پلانی تایبەت بە ژمارەلێدانەو دەكریت (جا ئەگەر پلانەكە ژمارەلێدانى شار بیټ یان لادى).

❖ نمرە یەكە لە بینایەكەدا

مەبەست لێی ژمارە لێدانى پیکهاتەکانی بیناکیە لەشوقە و دامەزرێوانەکان و مائەکان ... ھتد. بۆ ھەر بەشیك لەم پیکهاتانە ژمارەییەك دادەنریت بەپێی پلانی تایبەت بە ژمارەلێدان و ئەم ژمارەییە لە ھەر بینایەكەدا لە (1) مە دەست پێدەكات و بەردەوام دەبیټ تا دوایین یەكەى بیناکیە و بە شیوەی یەك لە دوا یەك.

3.2 پیناسە سەرەکییەکانی تایبەتە نەندیبەکانی بیناكان و نیشینگەکان و خیزانەکان

❖ جۆری بینا

- بیناكان پۆلین دەكرین بۆ:

- 1- بالەخانە:** بینایەك كه پێك ھاتوو لە دوو نھۆم یان زیاتر بەبێ رەچاو كردنى ئەوھى كە نھۆمەكە لە سەر زەویە یان لە ژێرەویە (زیاتر لە یەكەییەكى نیشتهجێ بوون)، قادرمەییەكى ھەبە لە ناوچۆ یان لەدەرەو كە بۆ ھەموو نھۆمەکانی بیناکیە بەكار دێت و لەوانەییە تەنھا بۆ مەبەستی نیشتهجێ بوون بەكاربیټ ئەگەر ھەموو یەكەكان ھى نیشتهجێ بوون بن یان بۆ نیشتهجێ بوون و كار كردن بەكار دەھێنریت یان تەنھا بۆ مەبەستی بازرگانى بەكار دێت.
- 2- خانوو:** بینایەكى بە تەنھایە كە پێك ھاتوو لە یەكەییەكى نیشتهجێبوون و خیزانێك یان زیاتر بەكارى دەھینن بۆ نیشتهجێ بوون یان بۆ كارکردن و نیشتهجێ بوون لەیەك كاتدا و ئەكریت بە بیناکیە ترەو لكا بیټ (چەسپاو) و لە ژوورێك یان زیاتر پیکهاتبیټ.
- 3- كەپر یان زنج:** لانەییەك یان بینایەكى سەر بەخۆی كاتییە بە ماددەى خاوە دروست كراوە كە زۆر و بەردەستە وەك قور، قامیش، گەلاى دار و تەنەكە و تەختەى كانزایی (چینكۆ) یان تەختەى دار و تەنھا بۆ نیشتهجێ بوون یان بۆ كار و نیشتهجێ بوون لەیەك كاتدا، بەكار دێت.
- 4- چادر (خیمە) یان رەشمان:** لانەییەكە لە پێستی خوشتر یان خوری یان قوماش دروست دەكریت و دەتوانریت بە ئاسانى بچوونریت و بگوازریتەو.
- 5- كەرفان:** بینایەكى پێشتر ئامادەكراوە، بەشیوەییەكى كاتی یان ھەمیشەیی جیگیر كراوە و ماددەى سەرەکیی دروست كردنى دار، ئاسن یان چینكۆییە و بۆ كار یان نیشتهجێ بوون بەكار دێت.

6- دامەزراوە یان کارگە: بینایەكە بەكار دێت بۆ كار، داگیر كراوە بە دەزگایەكی حكومی یان نا حكومی و دەكریت بەشێكی تاییبەتی تێدا بێت بۆ بەكارهێنانی پاسەوانەكان. دەكریت دامەزراوەكە شوپنێكی نیشتهجی بوونی بەكۆمەڵ بێت كە لە بنەرەتدا بۆ لەخۆگرتنی كۆمەڵە كەسانێك درووبیت كرابییت كە دۆخێكی هاوبەش كۆیان دەكاتهووە وەك نەخۆشخانە، بەندیخانە، شوپنێ نیشتهجی بوونی كریكاران یان قوتابیان، ... هتد. هۆتیل و مۆتیلەكانیش بە دامەزراوە دادەنرێن.

7- مۆل یان سەنتەری بازارگانی: بینایەكە چەندین رۆلی دەبینیت و لە بنەرەتدا وەكو ناوەندیكی تەواو بازارگانی درووست كراوە و بەكار دێت گشت نھۆم و پیکهاتەكانی بۆ چالاكی ئابووری بەكار دەهێنرێن.

8- لە دروست كردندا: ئەو بینایە یە كە بناغە و جوار دیوار و بەلای كەم سەقفی نھۆمی یەكەمی بۆی كراوە (نیشانەكانی روون بن) و هیشتا تەواو نەبووبییت و شیوا نەبیت بۆ بەكارهێنان لە كاتی سەرژمیری دا.

❖ نشینگە

بینایەكە یان بەشێكە لە بینایەك، شوپنێ مانەوویە و جیا و سەر بەخۆیە، لە بنەرەتدا بۆ نیشتهجی بوونی خیزانیك یان زیاتر نامادە كراوە جا بۆ ھەر شتیكیش بەكار ھینرابییت لە كاتی سەرژمیرییدا. چ لە كاتی گەمارۆسازیدا بەكار ھینرابییت لە لایەن خیزانیكەووە یان زیاتر، یان داخراو بێت، یان چۆل بێت و كەسی تیا نەبیت. خیزانیك یان زیاتر تیییدا بن، دامەزراوەیەك یان زیاتر بەكار یان ھینابیت، یاخود لەكاتی گەمارۆساز یان سەرژمیرییدا لە ژێر درووستكردندا بێت. نشینگەكە چوونەژوورەووەیەكی سەر بەخۆی ھەبە كە بەكار دێت بۆ ھاتن و رۆیشتن پێیدا بە بۆ ئەوێ ناچار بن بە نشینگە یەكی تردا تێپەرن. نشینگە لە ژوورێك یان چەند ژوورێكی لكاوی خاوەن یەك دەرگای چوونە ژوورەووە یان چەند ژوورێكی جیا جیا و ھەروەھا پاشكۆكانی پیکدیت.

بۆ مەبەستی سەرژمیری و بۆ ئەوێ كەس لە پڕۆسە ی ژماردنی دانیشتوان بۆ بەش نەبیت، ھەر شوپنێك كە لە كاتی گەمارۆساز یان سەرژمیرییدا كەسیك یان زیاتر بە شیوہیەكی راھاتوو تێدا بن و ھیچ شوپنێكی تری نیشتهجی بوونی راھاتوو تریان نەبیت بە نشینگە دادەنریت تەنانەت ئەگەر بۆ مەبەستی نیشتهجی بوونیش درووست نەكرابییت بۆ نموونە وەكو دوكان یان چیشخانە. بینای بەلاوہ نراو كە بۆ نیشتهجی بوونی مرۆف شیوا نەبیت، بە نشینگە داناندريت. لەبەر ئەمە نشینگەكان دا بەش دەكرین بەسەر ئەمانە ی خواروہ:

• یەكە ی نیشتهجی بوون:

شوپنێكی مانەووی جیاكراو و سەر بەخۆیە كە بۆ نیشتهجی بوونی خیزانیك یان زیاتر نامادە كراوە، یاخود یەكە یەكی نامادەنەكراوە بۆ نیشتهجی بوون بەلام خیزانیك وەكو نشینگە یەك بەكاری دەھینیت لە كاتی سەرژمیری كردندا و ئەمانە ی خواروہ دەكریتە خۆی:

(ا) خانوو و شوھ: ئەو شوپنە ی كە ھەموو یان چەند بەشێكی پێداویستی بە بنەرەتیەكانی نیشتهجی بوون (وەك چیشت لێنان، شوپنێ شووشتن، ناوی راکیشراو بە بۆر ی و ناودەست) ی تێدا بێت جیا لەوێ لە كاتی سەرژمیری كردندا چۆل بێت یان خیزانیك یان زیاتر لە خیزانیك تیییدا بژین.

(ب) یەكەكانی نیشتهجی بوونی كاتی: ئەو شوپنە ی بە ماددە ی خاوی بەردەستی وەك قامیش، گەلای دار و (بەردی) یان ھەر شتیكی تری ھاوشیوہ وەكو كۆخ و كەپر درووست كرابن و پیکهاتە سەرەكییەكانی نیشتهجی بوون یان تێدا نەبیت.

(ت) یەكەكانی نیشتهجی بوونی جولاو: كە وەك شوپنێ نیشتهجی بوون بەكار دین لە كاتی سەرژمیرییدا، وەك چادر، رەشمال، كەلەك یان كەشتی، فارگۆنەكانی شەمەندەھەر، بەلەم، خانوو سەرناو، ئەو شتانە ی كە رادەكیشرین وەكو كەرھافان، ... هتد.

ب) يەككەكانى نىشتەجى بوونى پەراۋىز خراۋ: كە درووست نەكراۋن يان ئامادە نەكراۋن يان نەگۈردراۋن بۇ شوپىنى نىشتەجى بوونى مرۇق بەلام وەكو يەككە نىشتەجى بوون بەكار ھېنراۋن لە كاتى سەرژمىرىدا، بۇ نموونە يەككەكانى نىشتەجى بوون لە كۇگكانى دانەۋىلە، تەۋىلەكان، گەراجەكانى گواستەۋە، ئەشكەۋتەكان و شتى ترى لەم جۇرانە. ھەرۋەھا ئەو يەككەكانە كە لە بنەرەتدا بۇ نىشتەجى بوونى مرۇق درووست كراۋن بەلام دواتر بەلاۋە نراۋن و بەھۋى تىكچوونيان گشت خزمەتگوزارىيەكانى ناويان راۋەستاۋن، ئەگەر لە كاتى سەرژمىرى كردن كەس يان كەسانىك تيا بۇين.

ج) ئەو يەككە نىشتەجى بوونانەى ناۋ دامەزراۋەكان كە كەسانىك تياياندە دىژن، وەكو نىشىنگەى پاسەۋان يان بەرپۇۋەبەرى دامەزراۋەكە.

• **نىشىنگەى گشتى:**

جۇرئىك شوپىنى ترە كە لە روۋى درووست كردنەۋە جيا و سەربەخۇيە و بۇ تىدا بەسەر بىردنە و بۇ نىشتەجى بوونى كۆمەلانىكى گەرەى تاكەكان درووست كراۋە كە دۇخى ھاۋبەش يان بارىكى تايبەت ياخود ئامانجى ھاۋبەش پىكەۋەيان دەبەستىتەۋە. بەگشتى لەم جۇرە شوپىنانە شتەكان ھاۋبەشە ۋەك شوپىنى چىشت لىنان، ژوورى دانىشتن، شوپىنى نووستن، گەرماۋ و ئاۋدەست كە ھەموو كەسانى نىۋ ئەم نىشىنگەى بەھاۋبەشى بەكارىان دەھىنن و برىتىن لە:

أ) ئەو بىنایانەى مانەۋە تياياندە بە كرى دەستەبەر دەبن ۋەك ھۆتىلەكان، مۆتىلەكان، پانسىۋنەكان و ئەو خانۋانەى ژوورى راخراۋ بە كرى دەدەن.

ب) ئەو شوپىنانەى مانەۋە تياياندە بە شىۋەى كۆمەلانى گەرەى خەلگانىكە كە ئامانجىكى گشتى ھاۋبەش يان بەرژەۋەندى ھاۋبەش پىكەۋەيان دەبەستىتەۋە ۋەكو نەخۇشخانەكان، بەشە ناۋخۇيىەكان، كەنىسەكان، زىندانەكان، خانۋەكانى چاۋدىرى كۆمەلایەتى، خانۋەكانى پەككەۋتە و بەسالچوۋەكان، شوپىنەكانى مانەۋەى رەبەن و راھىبەكان، دىرەكان و كەنىسەكان كە ئەم شوپىنانە لە كاتى سەرژمىرى كردندا شوپىنى مانەۋەى راھاتوۋ بن.

ت) بىنای ئامادە كراۋ بە مەبەستى مانەۋەى كاتىي ئەو كەسانەى چالاکى يان بەرژەۋەندى ھاۋبەشيان ھەيە ۋەكو سەربازگەكان، كەمپى ناۋارەكان، كەمپى كرىكارانى چالاکىيەكى تايبەت.

❖ **ھۆتىل يان خانەى پشۋودان يان كۆمەلگەى گەشتىارى**

بىنای درووست كراۋى جىگىرن و بەرامبەر بە كرى ديارىكراۋ ھەۋانەۋەيان تيا دەكرىت.

- **بەشى ناۋخۇيى:** شوپىنى مانەۋەى جياكراۋن و لەسەر خۇى ۋەستاۋە و تايبەت بە نىشتەجى بوونى كۆمەلە خەلگانىكى ديارىكراۋ كە بەرژەۋەندى ھاۋبەشيان ھەيە درووستكراۋە، ۋەكو قوتابىيەكان لە بەشە ناۋخۇيىەكان يان خانەى مانەۋەى پزىشكەكان و ھى تر.
- **خانەى چاۋدىرى كۆمەلایەتى:** بە دەزگايەكى بى قازانچ دادەنرىت كە بۇ جىنىكى ديارىكراۋى دانىشتۋان بەخۇراپى خزمەتگوزارى پىشكەش دەكات، ۋەك خانەكان چاۋدىرى كردنى بەسالچوۋان و خانەكانى چاۋدىرى كردنى نەۋجەۋانان و ھى تر.
- **دەزگا تەندروستىيەكان:** كۆمەلە بىنابەكى درووستكراۋن كە چاۋدىرى تەندروستى و چارەسەر پىشكەش بە دانىشتۋان دەكەن بە گشتى.
- **خانەكانى پەرسش:** مەزگەۋت، كەنىسە و دىر و شوپىنەكانى ترى پەرسش كە تايبەتن بە جى بەجى كردنى رىنمايە نايىبىيەكان.
- **يەككەكانى چاكسازى و بىكەكانى پۇلىس:** برىتىن لەو بىنا حكومىانەى ئەركىكى فەرمى پىشكەش دەكەن و لە چوارچىۋەى دادپەرۋەرى و ياسادا ۋەك زىندانەكان.
- **يەككەكانى نىشتەجى كە كەسانىك تىپدان:** كۆمەلە بىنابەكن كە بە جىگىرى درووستكراۋن بۇ مانەۋەى كۆمەلە خەلگانىكى زۇر ئەۋانەى ئامانجى ھاۋبەش يان بەرژەۋەندى تايبەتى ھاۋبەش پىكەۋە گرىيان دەدات، و پىۋىستە ژمارە تاكەكان لەم شوپىنانەدا 6 كەس يان زياتر بن.

❖ دامەزراوھكان

كۆمەلە چالاقى و داھاتىكىن كە لە لايەن خاوەنىك يان بەرپۆھبەرايەتتییەك بەرپۆھ دەبردەیت بۆ بەرھەم ھێنانى كۆمەلەئىكى ھاورەگەزى كالا و/يان خزمەتگوزارى كە لە يەك شوپىنى جوگرافىدا دەكرىت و ئەبىت ئەم مەرجانەى خوارەوھ لە دامەزراوھكاندا ھەبىت:

- 1) ئەنجامدانى چالاقىيەكى نابوو، واتە دامەزراوھكە خزمەتگوزارى و/يان كالا پىشكەش بە كەسانى تر بكات.
- 2) ھەبوونى شوپىنىكى جىگىر، لەو شوپىنەى كە تىيدا ھەلگەوتووھ جىگىر بىت و ئەمە بە گشتى بىنايەكى سەربەخۆ يان بەشيك لە بىنا يان كۆمەلە بىنايەكى لەتەنىشت يەك دەبن و لە يەك شوپىنىدا (لە نيو پەرزىنىكدا)، كە دەكرىت كارگەيەك، قوتابخانەيەك ياخود دەزگايەكى حكومى يان بازرگانى بىت. ئەو كەل و پەلانەى جولاون و كارىك دەكەن بە دامەزراوھ داناندرين تا ئەو كاتەى تايبەتمەندى جولانىان لە دەست بەن و جىگىر بىن لەسەر زوى يان لەسەر ئاو (وھكو عارەبانەى جولاو يان ئۆتۆمبىل يان فرۆشيارى گەپۆك). ھەروھەا شوپىنى كاركردى تايبەت بە درووستكردى بىنا يان ريگا يان بەگشتى ھەر پەرزەيەكى تر بە دامەزراوھ داناندرين وھكو خانووى ئامادەكراوى تايبەت بە ئەندازيار و كرىكارەكان. ھەروھەا گۆرەكان و بىنا شوپىنەوارىيە كۆنەكان و ئەو بىنايانەى بەلاوھ نراون بە دامەزراوھ ئەژمار ناكړين مەگەر لە ناويان چايخانە يان قاوھخانە يان ھەر دامەزراوھەكى تر ھەبىت كە خزمەتگوزارىيەك پىشكەش بكات و ئەوكات بە دامەزراوھ دادەنرىت و گەمارۆ دەدرىت و ژمارەى بۆ دادەنرىت.
- 3) ئەگەر خاوەنى ھەبىت جا چ يەك كەس بىت يان ھاوبەشەيەك ھەبىت لە نيوان چەند كەسانىك يان كەسايەتتییەكى (اعتبارى).
- 4) بوونى يەك بەرپۆھبەر (بەرپۆھبردنىكى تاك).

❖ ماددەى سەرھەكىى ديوارى دەرەوھى بىنا

ئەو ماددە سەرھەكىيە كە لە درووست كړدى ديوارى دەرەوھى بىناكەدا بەكار ھاتووھ و دەكرىت كەرىپوچ، بەرد، بلۆك (پارچەى كۆنكرىتى)، پارچەى بىناى ئامادەكراو، قور، تەختەى كانزايى (چىنگۆ)، تەختەى دار يان شتى تر بىت.

❖ سالى درووست كړدى بىنا

مەبەست ئەو سالىيە كە بناغەى سەرھەكىى بىناكە تىايدا داندرائوھ.

❖ مەبەستى ئىستاي بەكار ھىنانى بىنا

مەبەست چۆنيەتتى بەكار ھىنانى بىناكەيە بە چاوپۆشى كړدى لە مەبەستى سەرھەكىى درووستكردى بىناكە. دەكرىت بۆ نىشتەجى بوون و كاركردى لە يەك كاتدا بەكار بىت بۆ نموونە ژورىكى نىشىنگە وھكو نۆرىنگەى پزىشى بەكار بىت و ئەويتر وھك يەكەى نىشتەجى بوون بمىنىتەوھ. دەكرىت ئەندامانى خىزان تىيدا بن و دەشكرىت بەم شىوازەنى خوارەوھ بىت:

1- خىزانىك تىدا بىت: يەكەيەكى بىناكەيە كە چەند كەسانىك يان ئەندامانى خىزانىك تىادا دەزين لە كاتى ئەنجامدانى گەمارۆسازى يان سەرژمىرىدا.

2- نىشىنگەى داخراو: يەكەيەكى بىناكەيە كە كەسانىك تىيدان بەلام لە كاتى گەمارۆسازى يان سەرژمىرىدا ئامادە نىن و دەكرىت سەردانى خىزانىكى تريان كړدبىت يان ئەركىك جى بەجى بكەن يان خەرىكى گەشت و گوزار بن لە ناوھوھ يان دەرەوھى ولات، واتە بۆ ماوھەيەكى كورت ناامادە بن.

- 3- نشینگەى چۆل (كەسى تيا نىيە):** يەكەيەكى بىناكەيە كە لە كاتى گەمارۆسازى يان سەرژمىرىدا كەسى تىدا نىيە، يان بۇ بەكرى دانە (راخراو يان ناراخراو بىت) يان دانىشتوانەكەى بۇ دەرەوۋە ۋلات كۆچپان كىرەبىت و نشینگەكەيان بۇ بەسەر بردنى پشووۋەكان و مۆلەتەكان پاراستىت يان بەدوۋايىانە دروستكردى تەۋاۋ بوۋىت ياخود بە ھەر ھۆكارىكى تر .
- 4- نشینگەى گىشى:** ھەر ۋەك لە پىناسەى نشینگەى گىشىدا ھاتوۋە.
- 5- ھۆتىل:** بىناكاراۋىكى جىگىرە كە لە بەرامبەر كىرەكەى دىارىكاراۋا ھەۋانەۋە دەستەبەر دەكات.
- 6- دامەزراۋەى كارگەر:** دامەزراۋەيەكە كە چالاكىيەكى ئابوۋرى دىارىكاراۋ تىدا ئەنجام دەدرىت و دەكرىت بەرھەم ھىنانى كالا و/يان پىشكەش كىردى خىزمەتگوزارىيەك بىت لە ماۋەى گەمارۆسازى و ژمارەكردندا.
- 7- دامەزراۋەى داخراۋ:** دامەزراۋەيەكە كە چالاكىيەكى ئابوۋرى تىدا ئەنجام دەدرىت بەلام لە كاتى گەمارۆسازىدا بە شىۋەيەكى كاتى راۋەستاۋە چ بەھۋى سەخىپرى كىردى بىناى دامەزراۋەكە يان كەل و پەلەكانىيەۋە بىت ياخود بەھۋى ۋەرزى بوۋنى چالاكىيەكە يان ھەر ھۆكارىكى تر بىت.
- 8- دامەزراۋەى چۆل:** دامەزراۋەيەكە كە ھىچ چالاكىيەكى ئابوۋرى تىدا ئەنجام نادرىت لەكاتى گەمارۆسازىدا چ بە ھۋى ئەۋە بىت كە تازە دروستكرابىت و ھىشتا دەست بەكار نەبوۋىت يان مەبەستى فرۇشتن يان بەكرىدانىان ھەبىت.

❖ چالاكى

- سروشتى ئەۋ كارەيە (جۆرى كار يان بەرھەمەكەى) كە دامەزراۋەكە ئەنجامى دەدات لەناۋ يەكەى بىنادا و ئەكرىت يەكەك لەمانەى خواروۋە بىت:
- 1- چالاكى كىشتوكالى: بەرھەم ھىنانى كىشتوكالى لە خۇ دەگرىت بە گىشت لەقەكانىيەۋە ۋەك روۋەكى، ئازەلى، راۋ، دارستان، بەرھەمەپىناھى ئازەلەكان و پەلەۋەر و ئەۋانى تىرىش كە لە بىناكەدا ئەنجام دەدرىن ۋەك چاندىنى درەخت و بەرھەم لە شىنايىە پەرزىن كراۋەكان و نەمامگەكان، بەخىۋ كىردى ئازەلى چوارپىي و پەلەۋەر و ئازەلەكانى تر و ئامادەكردن و پەرەپىدانى تۇ بۇمەبەستى چاندىن و زىادبوۋن. بۇ نەۋنە چالاكىيەكانى پەيوەندىدار بە كىشتوكال ۋەك چاندىنى بەرھەمى كىشتوكالى بە ھەموو جۆرەكانىيەۋە، بەخىۋ كىردى ھەموو جۆرە ئازەلىك، راۋ، دارستان، چالاكىيەكانى دۋاى درۋىنە (دۋاى بەرھەم ھاتن)، ئامادە كىردن و پەرەپىدانى تۇ بۇ مەبەستى چاندىن و زىادبوۋن (تكاپر)، ... ھتد.
- 2- چالاكى پىشەسازى: ئەۋ چالاكىيەكە كە پەيوەندى ھەيە بە دەرھىنانى سامانى كانزايى و كالا فلزىيەكان ۋەك بەكانزا كىردن و دەرھىنانى نەفتى خاۋ، گازى سروشتى، گوگرد، ھۇسفات، ... ھتد.
- بەرھەمەپىنانى كالاى پىشەسازىيە گۆردراۋەكان چالاكىيەكە كە پەيوەندىدارە بە بەرھەمەپىنانى كالاى پىشەسازى لە رىگاي گۆرىنى پىداۋىستىيە ھاۋكارەكان بۇ ئەۋ بەرھەمە نوپىانەى كە لە مۋاسەفەتەكانىان جىاۋازن لەگەل ئەۋ كالاپانەى كە ھۆكارىبوۋنە بۇ بەرھەمەپىنانى لە رىگاي بەكارھىنانى كار و سەرمايە و رىكخستن و ئەۋانەش كە لە بىنادا ئەنجام دەدرىن ۋەك ئامادەكردن و پاراستنى گۆشت و بەرھەمەكانى و ماسى و سەۋزەۋات و مېۋەكان، پىشەسازىيە زەيت و رۇن، پىشەسازىيە بەرھەمەكانى شىر، ھارپىنى دانەۋىلە، بەرھەمەكانى نانەۋاخانەكان، كاكائۇ و چۆكۆلىت و ھەر پىشەسازىيەكى تر، چاپ كىردن و ئەۋ خىزمەتگوزارىيەنى پەيوەندىيان پىۋە ھەيە، پىشەسازىيە كىمىيائىيەكان، پىشەسازىيەكانى دەرمانسازى، پىداۋىستىيەكانى خاۋىن كىردنەۋە، كاتژمىرەكان، ئامپىرەكانى تايبەت بە بىنن، يارىيەكان، گەۋھەرەكان، چاكرىدەۋەى ئامپىر و كەرەستەكان، پاكرىدەۋەى ئاۋ، دروستكردى بىنا و رىگا، تىكدان، ... ھتد. ھەرۋەھا بەرھەمەپىنانى وزەى كارەبا و كۆكرىدەۋە و پاكرىدەۋە و دابەشكردى ئاۋ.

- 3- چالاكى بازارگانی: ئەو چالاكىيەيە كە پەيوەندى بە كارى بازارگانی ھەيە بە ھەموو جۆرەكانىيەو (كەپىن و فرۇشتى كالاکان) لەگەل ئەو چالاكىيە بازارگانیيە پەيوەندىان پىو ھەيە، و ھەروەھا بازارگانیيە پەراويزەكانىش دەگرىتە خۆى (قازانجەكانى بازارگانیيە بچووكەكان) ئەوانەى لە كارى بازارگانیيە بچووكەو بەدەست دىن
- 4- چالاكى خزمەتگوزارى: چالاكىيەكە كە پەيوەندى بە دەستەبەر كردنى ئەو خزمەتگوزارىيەنەو ھەيە كە پىشكەشى تاكەكان و خىزانەكان دەكرىت وەكو خزمەتگوزارىيەكانى پزىشكى، پەروەردەيى، ئاسايش و بەرگرى، ... ھتد.
- 5- چالاكىيەكانى تر: گشت ئەو چالاكىيەنەن كە لە چالاكىيەكانى پىشتردا نىن و باسىان نەكراو، وەك ئەو خزمەتگوزارىيەنەى پەيوەندىان بە تەندرووستى مرفەو ھەيە، چالاكىيە پىشەيى و زانستى و تەكنىكەيەكان، چالاكىيەكانى بەكرى دان و بەكرى گرتن، چالاكىيەكانى خزمەتگوزارىيەكانى پشتىوانى كردن، چالاكىيەكانى ئاسايش و چاودىرى كردن، چالاكىيەكانى خزمەتگوزارىيە تاكەكەسىيەكان، چالاكىيەكانى بىناكردن و دروست كردن، گواستەو و كۆگايى كردن، پەيوەندىيەكان، بىمە، ... ھتد.

❖ كەرتى كار

ھەلگەوتەى دامەزراوئە لە رووى ئەو چالاكىيە دەست نىشانكراوئە كە تىيدا دەكرىت و يەك لەمانەى خواروئەيە:

- **حكومى:** ئەگەر خاوەندارىتتى دامەزراوئەكە بگەرپتەو بۆ حكومەت بە بى رەچاو كردنى ئەوئە ئايا ئەو كارەى تىادا دەكرىت كارگىرپىە يان رىكخراوئەيى، و پارەدار كردنى بەشيوئە ناوئەندىيە، وەكو دىوانى وەزارتەكان.
- **گشتى:** ئەگەر خاوەندارىتتى دامەزراوئەكە بگەرپتەو بۆ حكومەت كارىكى بەرھەمھىنانى تىادا ئەنجام بدرىت و پارەداركردنى لە لايەن خۆيەوئە (يان كەسىكەوئەيە)، وەك كۆمپانىا بازارگانی و پىشەسازى و گواستەوئەيەكان ... ھتد.
- **تەكەلاو:** ئەگەر سەرمايەى دامەزراوئەكە بە شيوئە ھاوئەش بىت لە نىوان كەرتى تايبەت و كەرتى حكومى بە بى رەچاو كردنى رىژەى ھەر يەكەيان.
- **ھەرەموزى:** ئەو دامەزراوانەن كە خاوەندارىتتىان دەگەرپتەو بۆ كۆمەلە ھەرەموزىيەكان، و سەرمايەكەشى لە پشكى بى سنور پىك دىت.
- **تايبەت:** ئەو دامەزراوئەيە كە خاوەندارىتتىيەكەى بۆ تەنھا يەك كەس يان كۆمەلە كەسانىك لە دەستەى كۆمپانىياكە بگەرپتەو بە بى رەچاو كردنى لايەنى ياساى دامەزراوئەكە.
- **بىانى:** ئەگەر خاوەندارىتتى دامەزراوئەكە بە تەواوى بۆ كەرتى تايبەت بگەرپتەو و كەسەكەش عىراقى نەبىت ياخود كۆمپانىيايەك بىت و لە لايەن كەسانى بىانىيەو بەرپوئە بىردرىت.

❖ خىزانى ئاساى

خىزانى ئاساى بۆ مەبەستەكانى سەرژمىرى پىناسە دەكرىت و برىتتىيە لە كەسىك يان كۆمەلە كەسانىك كە پەيوەندى خىزانىان ھەبىت يان نەيانبىت و لە تەواو يان بەشكى يەكەيەكى نىشتەجى بووندا بژىن و لە خواردن و شتە پىوستەكانى ترى ژياندا ھاوئەش بن و خىزانى ئاساى دابەش دەبىت بۆ:

- 1) **خىزانى پىكھاتوو لە تەنھا يەك كەس:** خواردن و كارە پىوستەكانى ترى ژيان بە تەنىيى ئەنجام دەدات بى ھەبوونى پەيوەندى بە كەسىكى تر، وەك كۆمەلە كەسانىك كە لە نىشىگەيەكى ئاساى (خانوو يان شوئە) يان ھۆتيل يان شوپىنىكى گەشت و گوزارى دەژىن و ھىچ پەيوەندىيەكى خىزانى پىكەوئەيان نابەستىتەو و ھەر يەكەيان بۆ بژىوى خۆى پشت بە خۆى دەبەستىت.
- 2) **خىزانى پىكھاتوو لە جەند كەس:** كۆمەلەكى دووكەسى يان زياتر كە پىكەوئە دادەنىشن و سەرۆكى خىزانىان ھەيە و لە بەدەست ھىنانى خۇراك و بىداوئەستىيەكانى ترى ژياندا ھاوئەش و دەكرىت بوودجەيەكى ھاوئەشيان ھەبىت و يان نەيانبىت (پىكەوئە بەشدارى بكن لە

خەرجىيەكاندا لە داھاتى سەرۆكى خىزانەوھە يان ھەندى ئەندامانى خىزانەوھە، دەكرىت پەيوھەندىيەكى خىزانى پىكەوھەيان بەستىتەوھە يان نەيانبەستىتەوھە يانپىش ھەردووو حالەتە تىكەلاو بن، و ئەندامانى خىزان لە ھەموو يان بەشىكى ژەمەكانى خواردن ھاوبەش بن. ھەرگەسىك بە شىوھەيەكى كاتى لە دەرھوى ولات بىت و دواى ماوھى كەمتر لە سالىك بگەرپتەوھە و لەگەل خىزانەكەدا بژىت بە ئەندامى خىزان دادەنرىت، بىجگە لە قوتابيان و نەخۆشەكان كە بە بى رەجاو كردنى ماوھى مانەوھەيان لە دەرھوى ولات بە ئەندامى خىزان ئەژمار دەكرىن.

مەرج نىيە ھەرگەسىك لە خەرجىيەكانى خىزاندا بەشدار بىت ئەندامى خىزان بىت، بۆ نموونە ئەو باوكەى بەردەوام لە دەرھوى ولات خەرىكى كاركردەنە و بۆ ھاوسەر و مندالانى خەرجى دەنرىت بە ئەندامى خىزان دانانرىت مەگەر لەكاتى سەرژمىرى كردندا لە گەل خىزانەكەيدا بىت.

دەكرىت خىزان بەبى شوپىنى مانەوھە بىت و كەل و پەلى خۆى لەگەل خۇيدا بگىرپت و لە سەر شەقام يان بەردەرگاي بىناكان يان لەسەر شوستەكان يان لە ھەر شوپىنىكى ترى لەو جۆرە بخەوئىت.

❖ خىزانى بەكۆمەل

كۆمەلە كەسانىك كە لە نشىنگەيەكى گشتىدا دەمىننەوھە و ھىچ پەيوھەندىيەكى خىزانى پىكەوھەيان نابەستىتەوھە و لە ئامادەكارىيەكانى زياندا بەشدارى لەگەل يەكتردا ناكەن، بۆ نموونە ميووانى ھۆتيل، زىندانەكان، قوتابيان، يەتيمەكان، بەسالچووان و پەككەوتووان، و ھەروھەا ئەو كرىكارانەى پىكەوھەن لە نشىنگە گشتىيەكاندا. ئەو سەربازانەى لە سەربازگەكان يان دامەزراوھەكانى ترى سوپا دان ئەم پىناسەيە نايانگرتەوھە و لە سەرژمىرىدا لە گەل خىزانەكانياندا دەنووسرىن.

پىويستە رەجاوى ئەوھش بكرىت كە لە ھەندى نشىنگەى بەكۆمەل دا خىزانى ئاسايى ھەن، بۆ نموونە خىزانى بەرپۆھەبەرى ھۆتيل كە لە شوپىنىكى تايبەت لە ھۆتيلەكەدا ژيان بەسەر دەبەن يان بەرپۆھەبەرى نەخۆشخانە و خىزانەكەى، يان بەرپۆھەبەرى زىندان و خىزانەكەى، بۆيە زانبارىيەكانيان لە گەل زانبارىيەكانى خىزانى ئاسايىدا وەردەگىرىن. ھەروھەا كۆمەلنىكى 6 كەسى يان زياتر كە لە نشىنگەيەكى ئاسايىدا دەژىن و ھىچ پەيوھەندىيەكى خىزانى پىكەوھەيان نابەستىتەوھە و ھەريەككىيان لە بژىوى خۇيدا پىشت بەخۆى دەبەستىت و لەوانەيە لە ھەندى ژەمى خواردندا لەگەل كەسانى تر ھاوبەش بن بە خىزانى بەكۆمەل دادەنرىن، بۆ نموونە ئەو كرىكارانەى لە شوپىنى كاركردندا دەژىن يان ئەو كەسانەى پىكەوھە لە شوقە يان خانووئىكدان. بەلام ئەگەر ژمارەى ئەو كەسانەى ھىچ پەيوھەندىيەكى خىزانى پىكەوھەيان نابەستىتەوھە 5 كەس يان كەمتر بىت ئەمانە بە خىزانى بەكۆمەل داناندرىن بەلكو بە خىزانى ئاسايى ئەژمار دەكرىن. ھەروھەا لە خىزانى بەكۆمەلدا ئەو كەسانەى ناامادەن بە ئەندامى خىزانەكە داناندرىن.

❖ سەرۆكى خىزان

ئەو كەسەيە كە بە شىوھى راھاتوو لەگەل خىزانەكەيدا دەژىت و لە ناو ولاتدايە و بەم ناوھە لەناو ئەندامانى ترى خىزانەكەدا دەناسرىتەوھە بە بى رەجاو كردنى رەگەزى ئەو كەسە بەلام ئەبىت تەمەنى لە 12 سال كەمتر نەبىت. بەگشتى ئەم كەسە خاوەنى دەسەلاتە و بەرپرسە لە دانانى رىكارى تايبەت بۆ كاروبارى ئابوورىي خىزان و دەكرىت كەسانى تر لەمەدا ھاوكارىي بكەن. مەرج نىيە ئەو كەسە بىت كە بەتەمەنترىن بىت يان دەرامەتى لەوانى تر زياتر بىت بەلام مەرجە كە پەيوھەندىيەكى خزمایەتى ھەبىت لەگەل ھەموو يان بەشىكى ئەندامانى خىزانەكەدا.

❖ خاوەندار

- كەسىكى ئاسايى يان كەسايەتتەيەكەي ئىعتبارىيە كە لە رووى بەرپۆەبەردنەو دەسەلاتدارە بەسەر كارى خاوەندارىتتەيە كشتوكالىيەكەو، و بە پىي ئەو بابەتانەي كە رىگەي پىدراو بەرپار وەردەگرىت و بەرپرسىارەتتەيە تەكنىكى و ئابوورىيەكانى تايبەت بە خاوەندارىتتەيەكە لەسەر شانەيتى.
- ئەكرىت راستەوخۇ يان لە رىگاي برىكارىكەو بەرپرسىارەتتەيەكانى بە ئەنجام بگەيەنەيت و ئەمانەي خوارەو بە خاوەندار دادەنرىن:
- ✓ ئەو كەسەي خاوەندارىتتەيەكى كشتوكالى بەرپۆە دەبات (خاوەنى بىت يان بەكرى بىت يان بەرپۆەبەرى بىت) جا چ تەنھا رووەكى بىت يان تەنھا ئازەلى بىت يان ھەردووكيان بىت پىكەو، لە ناوچەي شوينى نىشتەجى بوونى بىت يان لە ناوچەيەكى تر بىت و خۇي بەرپۆەي ببات.
- ✓ زەوييەكى بە كرئى گرتىت و بۇ كاروبارى كشتوكالى بەكارى بەينەيت.
- ✓ زەوييەك بەكار بىنەيت كە ھى خۇي نەبىت و بەكرىش نەبىت و مافى سوود لىي وەرگرتنى بە خۇي دابىت و بۇ بەرھەمەينانى كشتوكالى بەكارى بەينەيت.
- ✓ ژمارەيەك درەختى لە بن دەست دابن تەنانەت ئەگەر مافى ھەلسوكەوت كرنىشى نەبىت بەرامبەريان.
- ✓ چەند ئازەلىكى لە بن دەست دابن بە مەبەستى سوود وەرگرتن لەوان يان لە بەرھەمەكانيان بۇ كارى بازركانى يان فرۇشتىيان يان فرۇشتنى بەرھەمەكانيان وەكو گۇشت، شىر و (مشتقاتە)، پىست و صوف، يان چەند شانەيەكى ھەنگوين يان پەلەوەر يان كىلگەي پەلەوەر يان كارگەي ھەلنەرى جوچكەي لە بن دەستدابن.
- ✓ ئەگەر دامەزراوەي ھكومى و كۇمپانيا و كۇمەلەي ھەروەزىيەك ھەبىت كە خاوەندارىتتەيەكى كشتوكالى بەرپۆە ببات يان كارى پىبكات، ئەوا بە خاوەندارى كشتوكالى دادەنرىت. دەكرىت زەوييەكى كشتوكالى يان ئازەل يان مېش ھەنگ لەژىر دەستى خاوەندارەدا بن ياخود دەكرىت لە يەك كاتدا دوو يان زياتر خاوەندارىتتەيەكى كشتوكالى بەرپۆە ببات لە جۇرەكانى بەرھەمى كشتوكالى. ئەگەر وەكو يەكەيەكى سەربەخۇي كشتوكالى بەرپۆە بىردرىت و يەك بەرپۆەبەرايەتتەيە ھەبىت و ھۆكارەكانى بەرھەم ھىنان ھاوبەش بن، وەكو ھىزى كار و ئامپىرەكان و ئامرازەكان و ئازەلەكان، ئەوا وەكو يەك خاوەندارىتتەيەكى كشتوكالى ئەژمار دەكرىن.

❖ خاوەندارىتتى

رووبەرىكە لە زەوييەك كە ھەمووى يان بەشىكى بەكار ھاتوو بە مەبەستەكانى بەرھەم ھىنانى كشتوكالى و كاروبارە تەكنىكى و كارگىرپىيەكانى وەكو يەكەيەكى سەربەخۇي كشتوكالى لە لايەن تاكە كەسىك يان لەگەل چەند كەسانىكى تر بەرپۆە دەبىردرىن، بە بى رەچاود كرنى خاوەندارىتتى يان كيانى ياسايى يان رووبەر يان ھەلگەوتەكەي. ھەروەھا ئەو يەكە و دامەزراوانەي ئازەل يان بەرھەمى ئازەلى تىاياندا بەرھەم دەھىندرىن بە خاوەندارىتتەيەكى كشتوكالى دادەنرىن.

❖ بەرھەمى رووەكى

برۇشكە كىلگەيە سەردەكەيەكان (وەكو گەنەم، جۇ، برنج، گەنەشامى، پەتاتە، گولى گولە بەرۇژە، پەمۇ) لە خۇ دەگرىت. ھەروەھا برۇشكە لاوەكەيەكان و سەوزەوات (وەكو باقلە، نىسك، لۇبىيا، ماش، وىنجە، تەماتە) و باخەكانى خورما و مېوہ و باخى ھاوبەش و دارستانەكان و ھەموو جۇرە نەمامگەيەك وەكو نەمامگەي درەخت، دارى جوانى و دارەكانى دارستانەكان لەخۇ دەگرىت.

❖ بەرھەمى ئازەلى

بەخىو كرنى ئازەل و بەرھەم ھىنانى ئازەل و بەرھەمەكانى ئازەل كە برىتىن لە مەر، چىل و گا، بزى، گامىش، حوشتر، كىلگەكانى پەلەوەر، كىلگەكانى ماسى، شانەكانى مېش ھەنگ و ھى تر، لەخۇ دەگرىت.

بەشى سېيەم

رېكار

1.3 پرسىيارنامە سەرژمىرى

زوررى غەمەلىياتى سەرژمىرى گىرگىيى دا بە بواری بەكار ھىنانى تەكنەلۇژىي نوئى و ئامادەكارى بۇ بازىدانىكى چوونايەتى لە بواری دانان و جى بەجى كىردن بە پىشت بەستىن بە نوئىرېن ئامۇڭگارىيە نىودەولەتتەيەكان لەبارە سەرژمىرى دانىشتوان و نشىنگەكان لە 2010 دا و بنەما و ئامۇڭگارىيەكانى نەتەوۋە يەگىرتوۋەكان لە جى بەجى كىردى سەرژمىرىيەكان بۇ گەيشتن بە چوارچىۋە نامارىيەكانى ھەمەلايەنە و بەووردەكارىيەوۋە لەبارە بىناكان و تايبەتمەندىيەكانىيان و خىزانەكان، ئەمانەش لە رىگاي:

- 1- بەكارھىنانى سىكانەرى زىرەك لە داگرتى پرسىيارنامەكانى سەرژمىرىدا، بە مەبەستى وەرگرتى خىرا و ووردى زانىارىيەكان و دوورى كىردن لە ھەر جۇرە ھەلە يان لايەنگىرىيەك لە داگرتى داتاكاندا. ھەرۋەك دواى گەپانەوۋە پرسىيارنامەكان لە كارى مەيدانىيەوۋە دەست كرا بە روويپواندى پرسىيارنامەكان و چارەسەرگىردىيان لە رىگاي بەرنامە تايبەتەوۋە. بۇ گەيشتن بەمانە پرسىيارنامەكانى سەرژمىرى بە رىگايەكى نوپۇە دىزايىن كران و بۇ يەكەمجار لە مېژوۋى سەرژمىرىيەكانى عىراق شىۋازى تۇمارى تايبەت بەكار ھات كە لە 25 پەرى دوورۋو و بە قەبارە A3 پىكەتتوۋو. توپۇزەرى مەيدانى وەلامە گونجاۋەكانى دەنوۋسى يان لە چوارگۇشە تايبەتەكاندا دايدەنا و بۇ دەستكەوتنى ئەنجامەكان لە ماۋەيەكى زۇر كورتدا لە رىگاي سىكانەرى زىرەكەوۋە راکىشەران و وەرگىران كە ئەمەش پىۋىستى بە ژىرخانىكى لىھاتوۋ ھەبوۋ. ھەرۋەھا پىۋىستى ھەبوۋ بە ئامادە كىردى كادىرى مرۇيى و پىشخىستى لايەنە تەكنىكىيەكان بە لىھاتوۋىيەكى بەرزەوۋە.
- 2- ھەلۋەكەوت كىردن لەگەل تەكنەلۇژىي نوئى وەكو سىستەمى زانىارىيە جوگرافى (و دابەزاندى ئەنجامەكانى سەرژمىرى لە سەر سىستەمەكە لە داھاتوۋدا) لە رىگاي بەكار ھىنانى سىستەمەكانى زانىارىيە جوگرافى (GIS) لە ئامادەكارىيەكانى سەرژمىرى و پىشاندى ئەنجامەكانى سەرژمىرىدا.
- 3- درووستكىردن نەخشە جوگرافىيە و ئامادەكىردىيان بۇ ھەموو ئەو كەسانە لە كارە مەيدانىيەكانى سەرژمىرىدا كارىيان دەكرد ئەویش بە پىشت بەستىن بە وىنە ئاسمانىيە نوپۇەكانى ئەو سالە كە لە لىژنەكانى سەرژمىرىيەوۋە دەست پىدەكات تا بە بىژمىرەكانەوۋە كۆتابى دىت.
- 4- دىزايىن كىردن و دەست نىشانكىردى ناوەرۋكى پرسىيارنامە لە رىيى بابەت و ماسەفاتەكان بۇ ئەوۋى بەرنامە و داتابىسى بۇ دابندىت.
- 5- تەپار كىردى ژىرخانەكان و دەست نىشانكىردى بىنكەكانى كاركىردن لە ناوەند و لە ھەرئىمدا بە ھەموو ئەو ئامىر و كەرەستانە تايبەت بە پىرۇزەكە كە بىنكەكان پىۋىستىيان پىبوۋ.
- 6- ھەلۋەزاردى كادىرى لىھاتوۋ ئەوانە شارەزايىيان ھەبوۋ لە بواری بەكارھىنانى تەكنەلۇژىي نوئى بۇ ئەوۋى ئامادە بىرپىن وەكو راھىنەر بۇ مەبەستى راھىنانى تىمەكانى كارە تەكنىكىيەكان.
- 7- تواناسازى و ئامادەكىردى كادىرى مرۇيى بۇ پىشخىستى لايەنە تەكنىكىيەكان بە لىھاتوۋىيەكى بەرز و تايبەت لە بواری تەكنەلۇژىي زانىارىيەكانەوۋە.
- 8- لىكۆلىنەوۋەيەك سەبارەت بە بابەتەكانى ناوەرۋكەكە و ئاستى پىۋىست بوونىيان و تواناى دەستەبەر كىردىيان لە سەرژمىرىدا، و گەنگەشەرى رەشنىۋوسى پرسىيارنامە لە گەل كۆمەلە شارەزايەكى نەتەوۋە يەگىرتوۋەكان و پەيمانگەرى عەرەبى بۇ راھىنان و لىكۆلىنەوۋە ئامارى، نوپۇەرىكانى كۆمپانىيەكانى بەرھەمىيەكانى تەكنەلۇژىي سىكانەرى زىرەك بۇ پرسىيارنامەكانى سەرژمىرى، و ئەو وولاتانە لە بواری بەكارھىنانى تەكنەلۇژىي نوئى لە سەرژمىرىدا ئەزمونىيان ھەيە وەكو مەغرىب، مسر، سودان، ئوردن و نۇرۇپۇز، لە روۋى شىۋە و ناوەرۋك و ئاستى وەلامادەنەوۋە بۇ دەستەبەر كىردى زانىارىيە پىۋىست و گونجاندنى لەگەل ئەو شتانەرى بىرپارىيان لەسەر دراۋە و ماسەفاتى سىكانەرى زىرەك لە رىگاي ناسىنى ئەو كىشە و ئاستەنگانە لە ئەزمونەكانىيان بەدەرگەوتن.

2.3 گشتگیر بوونی سەرژمیری

سەرژمیری هه‌موو پارێزگاگان ده‌گرێته خۆی به پارێزگاگان هه‌ریمی کوردستانیشه‌وه، به هه‌موو یه‌که کارگێرییه‌کان تا نزمترین ئاستی یه‌که‌ی کارگێری که بریتییه له گه‌رێکه له شارنشین و گوند له گوندنشیندا. هه‌روه‌ها بۆ بچووکتین دابه‌شبوونی ناماری له نیو گه‌رێکه یان گوند دا که بریتییه له بلۆک. جی به‌جی کردنی سەرژمیری گشت بیناکان به هه‌موو جۆره‌کانیییه‌وه ده‌گرێته خۆی چ نشینگه بن یان نانشینگه و تابه‌تمه‌ندییه‌کانیشیان‌وه. هه‌روه‌ها خیزانه‌کان و ژماره نه‌ندامه‌کانیان و ره‌گه‌زی سەرۆکی خیزان و خاوه‌نداره کشتوکالییه‌کان له‌ناو خیزانه‌کاندا و ره‌گه‌زی خاوه‌ندار و جۆری خاوه‌نداریتی کشتوکالی. سەرهرای نه‌مانه‌ش، گشت دامه‌زراوه‌کان و نه‌و چالاکییه نابوو‌ریانه‌ی تیاپاندا نه‌نجام ده‌درین له خۆ ده‌گریت.

3.3 ماوه‌ی ژماردن

کاری مه‌یدانی سەرژمیری کردنی بیناکان و خیزانه‌کان و دامه‌زراوه‌کان و خاوه‌نداریتییه‌ کشتوکالییه‌کان به کۆمه‌له پرۆسه‌یه‌کی گه‌مارۆدان و ژماره‌کردن له ماوه‌ی 2009/10/6 تا 2009/12/20 ده‌ستی پێکرد له هه‌ر دوو ناوچه‌ی شارنشین و گوندنشیندا که نزیکه‌ی 22 هه‌زار که‌س له فه‌رمانبه‌رانی وه‌زاره‌تی په‌روه‌ده‌ی حکومه‌تی فیدرال و حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان و به‌هاوکاری کارمه‌ندانی ده‌زگای ناوه‌ندیی نامار له ناوه‌ند و له هه‌ریمی کوردستان به‌شاردارییان تیدا کردبوو.

کاره‌که بۆ دوو قۆناخ دابه‌ش کرا، قۆناخی یه‌که‌م کاری مه‌یدانی له ناوچه‌ی شارنشین‌ه‌کاندا له 2009/10/6 تا 2009/10/30 که کۆمه‌له کاریکی له‌خۆ گرتبوو له‌وانه‌ ده‌وردانی گه‌رێکه‌کان و ده‌ست نیشان کردنی سنووره‌کانیان له سروشتدا له ریگای به‌کار هێنایی نه‌خشه‌وه، ژماره کردنی ریگاکان له سروشتدا و دابه‌زاندنیان بۆ سه‌ر نه‌خشه، ده‌ست نیشانکردنی سنووری بلۆکه‌کان له سروشتدا و له سه‌ر نه‌خشه، دابه‌ش کردنی شوینی کارکردن له سه‌ر یاریده‌ده‌ره‌کان، ژماره‌کردنی بیناکان، دواچار پێ کردنه‌وه‌ی تۆماره‌کانی گه‌مارۆسازی و ژماره‌کردنی بیناکان و خیزانه‌کان و دامه‌زراوه‌کان و خاوه‌نداره کشتوکالییه‌کان.

قۆناخی دووهم کاری مه‌یدانی له ناوچه‌ی گوندنشین‌ه‌کاندا له ماوه‌ی 2009/10/13 تا 2009/12/20 و نه‌و کارانه‌ی له‌خۆ گرتبوون بریتی بوون له ده‌ست نیشان کردنی پووتانه‌کانی گونده‌کان و نه‌مه‌ش به به‌کارهێنایی نامیری GPS له مه‌یداندا، ئینجا نه‌نجامدانی پرۆسه‌ی گه‌مارۆدانی گشت گونده‌کان و ده‌ست نیشان کردنی سنووریان له سروشت و دابه‌زاندنی له‌سه‌ر نه‌خشه، دواتر ده‌ست نیشانکردنی سنووری بلۆکه‌کان له سروشت و له‌سه‌ر نه‌خشه و دابه‌ش کردنی ناوچه‌کانی کارکردن به‌سه‌ر یاریده‌ده‌ره‌کان، ژماره کردنی بیناکان و دواچاریش پێ کردنه‌وه‌ی تۆماره‌کانی گه‌مارۆدانی بیناکان و خیزانه‌کان و دامه‌زراوه‌کان و خاوه‌نداره کشتوکالییه‌کان.

مه‌به‌ست له پرۆسه‌ی ژماره کردن به ده‌ست خستنی به‌لگه‌ی جوگرافیا‌یی بوو که بژمیر به‌هۆی نه‌وانه‌وه‌ی بتوانیت زانیارییه‌کانی په‌یوه‌ست به بیناکان و خیزانه‌کان به‌ده‌ست بێنیت بۆ مه‌به‌ستی سەرژمیری به بێ ره‌چاو کردنی جۆری و مه‌به‌ستی به‌کارهێنایی. مه‌به‌ست له پرۆسه‌ی گه‌مارۆسازی به ده‌ست خستنی چوارچێوه‌ی ناماری و زانیاریی سه‌ره‌تاییه له‌باره‌ی دانیش‌توان و خیزانه‌کان که بریتین له ده‌ست نیشان کردنی نه‌و شوینانه‌ی که لێن و ژماره‌یان و هه‌روه‌ها بۆ نه‌وه‌ی بێت به رێبه‌ریکی کار کردن بۆ مه‌به‌ستی مه‌زنده کردنی ژماره‌ی بژمیره‌کان و ده‌ست نیشان کردنی شوینی کارکردنی هه‌ر بژمیریێک و دُنیا بوون له له‌خۆ گرتنی بچووکتین ناوچه‌ی جوگرافیا‌یی.

4.3 سەرژمیری نه‌زه‌موونی

به پێی پلانی گشتگیری سەرژمیری گشتی دانیش‌توان و نشینگه‌کانی سالی 2009، به‌مه‌به‌ستی تاقیکردنه‌وه‌ی هه‌مه‌لایه‌نه‌ی رێوشوینه‌کانی سەرژمیری، له 6 شوینی کارگێری جیا‌جیا له عێراق سەرژمیری نه‌زه‌موونی به‌رپوه‌ه‌ووه‌ی چوو که تیاپاندا هه‌موو تابه‌تمه‌ندییه‌کانی دانیش‌توان و نشینگه‌کان بوونیان هه‌بوو و به‌سه‌ر 6 پارێزگادا دابه‌ش بوون و به‌نه‌نجام گه‌یاندنی گشت قۆناخه‌کانی سەرژمیری له خۆ ده‌گرت هه‌ر له

ئامادەكارىيەكان و سەرژمىرى كىردن و چارەسەر كىردن كە قۇناخى گەمارۇسازى و ژمارە كىردىشى لەخۇ دەگىرت و لە نىۋە يەكەمى مانگى ئايارى 2009 بەرپۇچوۋو پىرۇسەي گەمارۇسازى و ژمارەكىردن 7 رۇژى خايدان لە رىكەوتى 2009/5/24 تاكو 2009/6/1 و 1853 كەس بەشداريان تىدا كىرد.

بە پىي ئەو بابەتانەي كە پەيوەندىيان بەم قۇناخەوۋە ھەبوۋ ئەمانەي خوارەوۋە تاقي كرانەوۋە:

- 1- كارى مەيدانى و بەردەوام بوۋنى لە نەخشە كىشانەوۋە بگرە تاكو و گەمارۇسازى و ژمارە كىردن.
- 2- كەرەستەي پىويست بۇ ژمارە كىردن كە لە ژمارەكىردنى بىناكاندا بەكار دىن لە پىرۇسەي گەمارۇسازى و ژمارە كىردندا.
- 3- ووردى و كارايى بەرنامەكانى راھىنان لە روۋى ناوۋرۇك و ھەلبۇزاردنى راھىنەران و ماۋەي راھىنان و ئاستى وەرگرتنى راھىنراۋەكان بۇ داگرتنەكانى تۇمارەكان و پىرسىارانمەكان و دەرھىنراۋەكانيان (ئەنجامەكانيان).
- 4- تاقىكىردنەوۋە تۇمارى پىرسىارانمەكانى گەمارۇسازىي بىناكان و خىزانەكان و ئەو پىرسىارانەي لە سەرى درووست دەبن.
- 5- ئاستى روۋنىي رىنمايىيەكان و پىناسە و چەمكە بەكارھاتوۋەكانى ناويان.
- 6- تاقىكىردنەوۋە ووردىي نەخشەكان و شىۋازى ھەلسوكەوت كىردن لەگەئىدا.
- 7- زانىنى تىكپىراي پىركىردنەوۋە تۇمارىك و لەويشەوۋە دەست نىشانكىردنى ژمارەي كاتژمىرەكانى كار.
- 8- ئامىرەكانى سكانەرى زىرەك و رىژەي وەرگرتنى زانىيارىيەكان لە پىرسىارانمەكان.
- 9- بەرنامەي چارەكىردنى زانىيارىيەكان و دەركىردنى راپۇرتى كۇتايى.
- 10- قۇناخى پىداچوۋونەوۋە و ووردىيىنى كىردنى مەكتەبى.

5.3 كارى مەيدانى

ھەر گەرەككە لە ناۋچە شارنشىنەكاندا (ناو سنوورى شارەوانىيەكاندا) و ھەر گوندىك لە ناۋچە گوندىشىنەكاندا (دەرەوۋە سنوورى

شارەوانىيەكان) بە شوپىنى كار دادەنرەت لە كارى گەمارۇسازى و ژمارەكىردندا، كە تىايدا شىۋازى خوارەوۋە پەپرەو دەكرەت لە كارە مەيدانىيەكانى پىرۇسەي گەمارۇسازى و ژمارە كىردندا:

- 1- نەخشەيەكى رىپىشاندىرى ناۋچەي كارى مەيدانى بە قەبارەي A0 رادەستى سەرۇكى تىمى گەرەك دەكرەت، ھەرۋە نەخشەي ووردەكارى بە پىي ژمارەي يارىدەدەرەكانى.
- 2- دەست نىشانكىردنى سنوورى گەرەك لە لايەن سەرۇكى تىمەوۋە و دانانى ئاماژە و نىشانە بۇ سبۇخى سور و ئىنجا دابەزاندىيان لەسەر نەخشە.
- 3- دانانى ژمارەي سەرژمىرى كە دووبارە نابنەوۋە بۇ رىگانا لە لايەن سەرۇكى تىمەوۋە كە لە گەرەكەكەدا دووبارە نابنەوۋە و بە ژمارە 1 دەست پىدەكات و ھەلدەكشىت، پاشان گەمارۇدانى و دانانى نىشانەي رىگانا بە سبۇخى شىن و ئىنجا دابەزاندىنى لەسەر نەخشە.
- 4- دابەش كىردنى گەرەك بۇ سەر بلۇكەكان لە لايەن سەرۇكى تىمەوۋە بە جۇرىك (70-100) بىنا لە ھەر بلۇككىدا ھەبىت و ژمارە كىردنى ئەم بلۇكانە بە ژمارەي سەرژمىرى كە دووبارە نابنەوۋە لە گەرەكەكەدا و لە ژمارە 1 ەوۋە دەست پىدەكات و ھەلدەكشىت.
- 5- دابەش كىردنى بلۇكەكان لە لايەن سەرۇكى تىمەوۋە بەسەر يارىدەدەرەكانىدا بە شىۋەيەك بۇ ھەر يارىدەدەرەك 5 بلۇك تەرخان بكرىن و وصفى بلۇكەكان بۇ ھەر يەك لە يارىدەدەرەكان بكرىت.
- 6- دابەزاندىنى بلۇكەكانى تايبەت بە ناۋچەي كارى ھەر يەك لە يارىدەدەرەكان لەسەر نەخشەي ووردەكارىي تايبەت بە سەرۇكى تىم و جىگىر كىردنى نمرەي يارىدەدەر بە ئاراستەي سەرەوۋە لاي راستى سنوورەكە.
- 7- دابەزاندىنى نمرەي سەرژمىرى رىگا لە سەر نەخشە بۇ ناۋچەي كارى ھەر يارىدەدەرەك.

- 8- پېداچوونەو و تەواو كىردنى نىمرەكانى رېڭاگان لە لايەن يارىدەدەرەو لە سەر نەخشە و دلتيا بوون لىي و گونجانى لەگەل ئەوئى لە سەر ئەرز ھەيە.
- 9- دەست نيشانكىردنى سنوورى بلۇكەكان لە سەر ئەرز و دانانى نيشانە بۇ دەست نيشانكىردنى سنوورى بلۇك بە سبۇخى سۇر كە لە گۆشەى باشوورى رۇژ ئاوا، و دابەزاندى لەسەر نەخشە.
- 10- ژمارە كىردنى بىناكانى ناو ھەر بلۇكىك لەسەر ئەرز لە لايەن يارىدەدەرەو و بە ژمارەى رىزبەندى سەرژمىرى كە دووبارە نابنەو لە ھەر بلۇكىكدا و لە ژمارە 1 ھو دەست پىدەكات و ھەلدەكشيت، بە سبۇخى شين و لە گۆشەى باشورى رۇژئاوا، ئىنجا دابەزاندىان لەسەر نەخشە.
- 11- پىر كىردنەوئى تۆمارى گەمارۆدانى بىناكان و خىزانەكان و دامەزرەوكان و خاوندارە كشتوكالىيەكان لە لايەن يارىدەدەرەو و بە پىي رىنمايىەكانى پىر كىردنەوئى تۆمار و پىرسىارنامەكان.

3.6 چارەكىردنى زانىارىيەكان

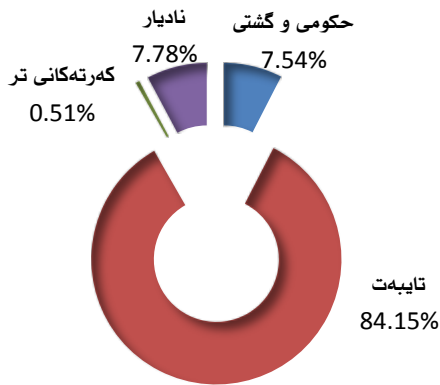
چارەكىردنى زانىارىيەكان بە چەند قۇناخىكدا تىپەر دەبىت كە برىتىن لە:

- 1- قۇناخى پېداچوونەو و ووردبىنى كىردنى مەكتەبى بۇ تۆمارەكان لە ماوئى 2010/2/9 تاكو 2010/4/29.
- 2- قۇناخى سكانەرى زىرەك لە ماوئى 2010/2/25 تاكو 2010/6/15.
- 3- قۇناخى لەخۇ گرتن لە ماوئى 2010/3/9 تاكو 2010/7/1.
- 4- قۇناخى كۆدكردن لە ماوئى 2010/4/10 تاكو 2010/7/15.
- 5- قۇناخى چارەكىردن لە ماوئى 2010/4/22 تاكو 2010/7/22.

چارەكىردن بە پىي مىكانىزمى كار و رىبازى دەست نيشانكراو و بە پىي داواكارىيەكانى ھەر قۇناخىك لە قۇناخەكان بەرپۆە چوو و رەچاوى ئەوئى كراو كە ھىچ راست كىردنەو يان لابرديك نەكرىت لەسەر ئەو پىرسىارنامانى لە مەيدان بەكار ھاتوون و پېداچوونەو و ووردبىنى كرا لەسەر ئەو زانىارىيەكانى كە دەبوو كارىگەريان ھەبىت لەسەر كارى سكانەرى زىرەك لە كاتى راكيشانىندا و ئەم زانىارىيەكانە دەگرىتە خۇي: نمرەى كارگىرپى گەرەك بە گەرەنەو بۇ رىبەرى كارگىرپى تايبەت بە كارى سەرژمىرى، ژمارەى بلۇكەكانى ھەر گەرەكەىك و ژمارەى تۆمارەكان لە ھەر بلۇكىكدا، لە كۆتايىشدا دلتيا بوون لە پىر كىردنەو و درووستى زانىارىيەكانى پىناسىن لە پىرسىارنامەكانى گشت تۆمارەكاندا لەگەل ژمارەى پىرسىارنامە بەكارھاتوونەكان و نەبوونى ھىچ بزر بوونىك. دوای دلتيا بوون لەوئى گشت زانىارىيەكانى قۇناغى پىشتر درووستن، دەست كرا بە پىر كىردنەوئى نموونەى چوارچىوئى كار و دواتر لە خستەيەكى تايبەت لە داتابىس دا داگىران وەكو خزمەتىك بۇ كارەكە لە قۇناغى سكانەرى زىرەكدا و بۇ ئەوئى لەورىگىيەو دلتيايى درووست بكرىت لە نەبوونى ھىچ جۆرە بزر بوونىك و كەم بوونىك لە تۆمارەكان يان بلۇكەكاندا. دواتر پىرۆسەى سكانەرى زىرەك دەست پىكرا كە چەند چالاكىيەك لە خۇ دەگرىت و برىتىن لە چاودىرى كىردن، سكانەرى زىرەك (ICR)، راستكىردنەو، پارىزگارى كىردن، داگرتنى چوارچىوئى، بزر بوونەكان و دووبارە بوونەكان، چارەكىردنى سەرھتايى، ئىنجا گواستەنەو بۇ قۇناغى گشتىر بوون لە ناو داتابىسدا. لە كاتى روودانى ھەر جۆرە گرقتىك لە وىنەكاندا پىرۆسەى سكانەرى زىرەك بۆى دووبارە دەكرايەو بۇ وىنەكانى پىرسىارنامەكان.

ئەبىت بزانرىت كە لە رىڭاى زانىارىيەكانى ئەو چوارچىوانەى لە ناو كۆمپىوتەر داگىراون و بەرنامەى بزر بوونەكان و دووبارەبوونەوئى تانرا بزانرىت كە ئايا ھىچ پىرسىارنامەيەك يان تۆمارىك يان بلۇكىك ھەبوو پىرۆسەى رووپیوى رووناكىي بۇ نەكرابىت ياخود لەناو داتابىسەكەدا نەپارىزاو بن.

به شی چوارهم نه نجامه سه ره کبیبه کان

وینهی ژماره 2- ریژهی دامه زراوه کان به پیی جوری کهرت

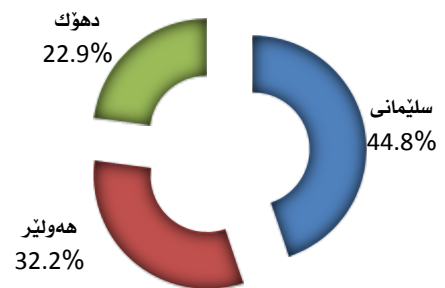
- له ناوچه شارنشینه کاندا ریزبهندی دامه زراوه کان به پیی جوری کهرته کان بریتیه له کهرتی تایبته 83.79٪، نادیاری 9.14٪، حکومی 7.08٪، گشتی 0.49٪، تیکه 0.27٪، بیانی 0.25٪، ههره وهزی 0.10٪، له کوی گشتی دامه زراوه کانی ههریمی کوردستان له ناوچه شارنشینه کاندا.

- له ناوچه گوندنشینه کاندا ریزبهندی دامه زراوه کان به پیی جوری کهرته کان بریتیه له تایبته 85.05٪، حکومی 10.01٪، نادیاری 4.41٪، گشتی 0.29٪، ههره وهزی 0.076٪، تیکه 0.079٪، بیانی 0.05٪. له کوی گشتی دامه زراوه کانی ههریمی کوردستان له ناوچه گوندنشینه کاندا.

1-4 ژماره ی دامه زراوه کان

- کوی ژماره ی دامه زراوه کان له ههریمی کوردستان بریتیه له 245559 دامه زراوه که ریژهی 71.2٪ یان له ناوچه شارنشینه کاندا و نه ویترواته 28.8٪ له ناوچه گوندنشینه کان.

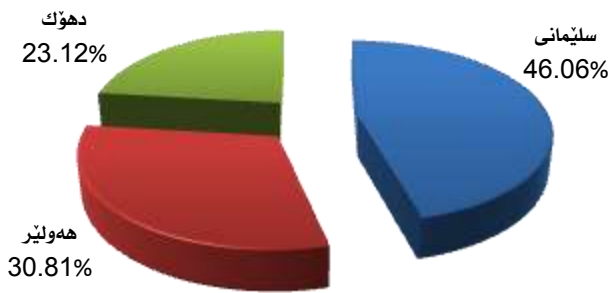
- پاریزگی سلیمانی له رووی هه بوونی دامه زراوه کانه وه گهره ترین ریژهی هه یه که 44.8٪ ه و دوی نه و ههریه که له پاریزگانی هه ولیر (32.2٪) و دهوک (22.9٪) دین.

وینهی ژماره 1- ریژهی دامه زراوه کان به پیی پاریزگان

2-4 دامه زراوه کان به پیی کهرت

- کوی دامه زراوه کانی ههره وو کهرتی حکومی و گشتی بریتیه له 7.54٪ له کوی گشت دامه زراوه کانی ههریمی کوردستان، ههره ها گهره ترین ریژهی دامه زراوه کان هی کهرتی تایبته که بریتیه له 84.15٪ و کهرته کانی تریش ریژهی 0.51٪ پیکده هین. نه و دامه زراوه هه که جوری کهرته که یان دیار نییه ریژه یان 7.78٪ له کوی هه موو دامه زراوه کانی ههریمی کوردستان.

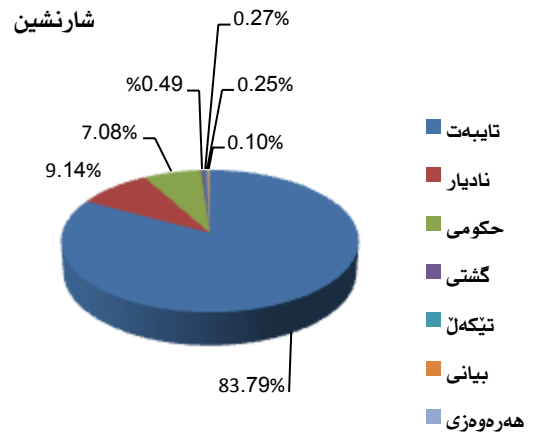
وینەى ژمارە (5) دابەش بوونی دامەزراوەکانی کەرتى تایبەت بە پێى پارێزگا

- پارێزگای ههولیر بەرزترین ئاستی دامەزراوه هەرە دەزیبەکانی ههیه که دهگاته 76.37%، ئینجا پارێزگای سلیمانى (16.45%) ولەکو تاییشدا پارێزگای دهۆك (7.17%).

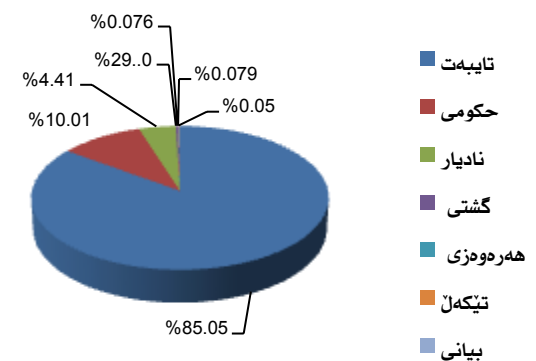

وینەى ژمارە (6) دابەش بوونی دامەزراوەکانی کەرتى هەرە دەزى بە پێى پارێزگا

- هەر وەها لە رووی ههبوونی دامەزراوەکانی کەرتى بیانی پارێزگای ههولیر بەرزترین ئاستی ههیه که بریتییە له 78.07%، ههیه که له پارێزگاکانی سلیمانى (12.5%) و دهۆك (9.42%) بە پلەى دووم و سێهەم دێن.

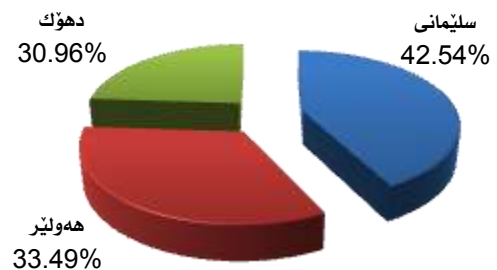

گوندنشین

وینەى ژمارە (3) دامەزراوەکانی هەریمی کوردستان بە پێى ژینگە و کەرت

- بۆ دامەزراوەکانی کەرتى حکومى، پارێزگای سلیمانى گەورەترین ئاستی ههیه که 42.54% و دواى ئه‌ویش ههیه که له پارێزگاکانی ههولیر (33.49%) و دهۆك (30.96%) دێن.

وینەى ژمارە (4) دابەش بوونی دامەزراوەکانی کەرتى حکومى بە پێى پارێزگا

- هەر وەها بۆ کەرتى تایبەتیش پارێزگای سلیمانى گەورەترین ریزەى ههیه که 46.06% و پاشان پارێزگای ههولیر بە ریزەى 30.81% پلەى دووم و پارێزگای دهۆك بە ریزەى 23.12% پلەى سێهەمی دەستەبەر کردوو.

- پاريزگاي سليمانى بهرزترين ريژهى ههيه له ژمارهى ئەو دامهزراوانهى چالاكيان تايبهته به كشت و كال و قوزينهوهى دارستان و راوهماسى كه دهكاته 48.32% و پاريزگاي ههولير كه مئترين ريژهى ههيه 24.08%، و ريژهى ئەم چالاكيه له پاريزگاي دهوك 27.59%.

- ناوچه شارنشينهكانى پاريزگاي دهوك له نيو ناوچه شارنشينهكانى تر دا بهرزترين ريژهيان ههيه له ژمارهى ئەو دامهزراوانهى كه له بواري چالاكيى كشتوكال و (حراجه) و راوهماسى دان و ريژهكەش برىتييه له 51.26% بهلام ئەم ريژهيه له پاريزگاي تر دا برىتييه له (33.46%) له پاريزگاي سليمانى و (15.27%) له پاريزگاي ههولير.

- ناوچه گوندنشينهكانى پاريزگاي سليمانى له نيو ناوچه گوندنشينهكانى تر دا بهرزترين ريژهيان ههيه له ژمارهى ئەو دامهزراوانهى كه له بواري چالاكيى كشتوكال و قوزينهوهى دارستان و راوهماسى دان و ريژهكەش برىتييه له 50.82% بهلام ئەم ريژهيه له پاريزگاي تر دا برىتييه له (25.56%) له پاريزگاي ههولير و (23.60%) له پاريزگاي دهوك.

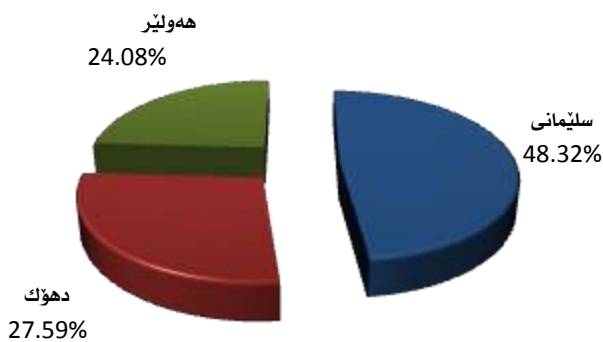

وینەى ژماره (7) دابهش بوونى دامهزراوهكانى كهرتى بيانى به پيى پاريزگا

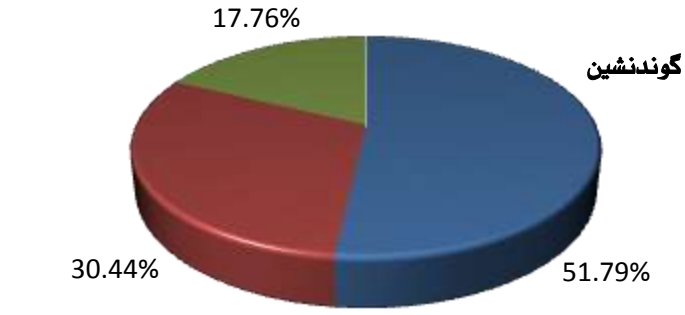
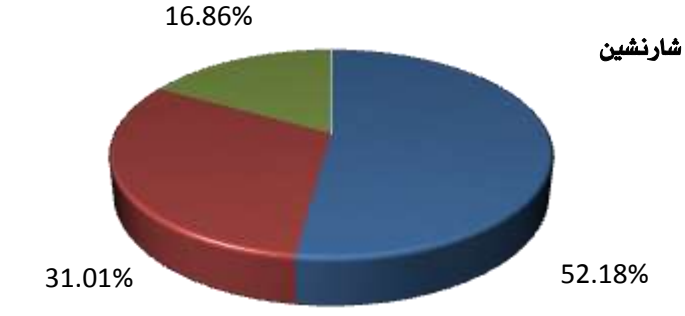
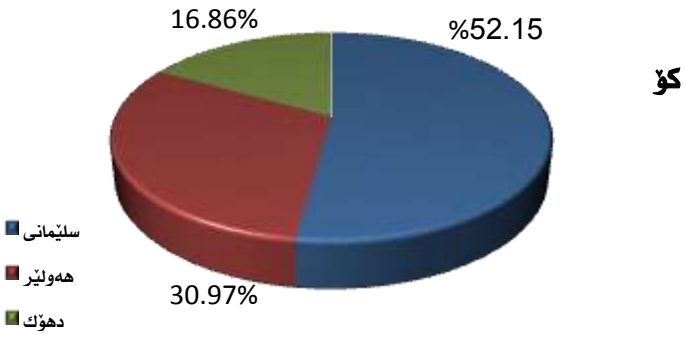
3.4 دامهزراوهكان به پيى چالاكيى ئابوورى

- ئەو دامهزراوانهى كه چالاكيهكانيان برىتييه له بازرگانى تاك و كو، چاكردنهوهى هوكارهكانى هاتووچو كردن ئەوانهى بزوينهريان ههيه و ماتورسيكل ريژهى 38.08%، پيكدەهينن كه بهرزترين ريژهيه و دواى ئەويش ئەو دامهزراوانه دین كه چالاكيان برىتييه له كشتوكال و قوزينهوهى دارستانهكان و راوه ماسى 22.18%، و ههروهها نزمترین ريژهش بهر ئەو دامهزراوانه دهكهويت كه جوړى چالاكيان برىتييه له (چالاكى بژيوى خيزان كه تاك به كارى دههينن ههروهها چالاكيى بژيوى خيزان كه به كار ديت له دروست كردنى كهل و پهل و خزمهتگوزاريهكانى ناسهرهكى بو به كار هينانى تايبهت) و ريژهكەشى دهكاته 0.01%.

- دامهزراوهكانى تر كه چالاكيهكانيان برىتين له چالاكيه ئابووريهكانى تر و ئەمهش چالاكيهكانى كانزاكردن و بهكارهينانى (كانه بهردينهكان)، گهياندى ناو و توڤى ناوهڤوى تهندروستى، بيناكردن، زانياريهكان و گهياندن، چالاكيه دارايى و بيمهيهكان، چالاكيهكانى خانوو و زهوى و زار، چالاكيه پيشهيه و زانستى و تهكنيكيهكان، چالاكيهكانى خزمهتگوزاريه كارگيريهكان و خزمهتگوزاريهكانى پشتيوانى، هونەر، خوشگوزهرانى و كات بهسەر بردن، چالاكيه خزمهتگوزاريهكانى تر، چالاكيه خيزانيهكانى تايبهت به بژيوى زيان و چالاكيهكانى ريڤخراو و دهستهكان ئەوانهى دادوهرى نيشتيمانى نايانگريتهوه، ريژهى (39.71%) له كوى گشتى دامهزراوهكان دهگرنه خويان.

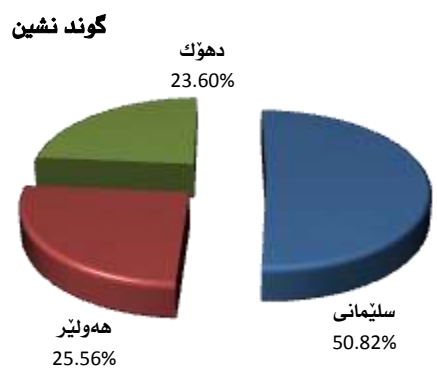
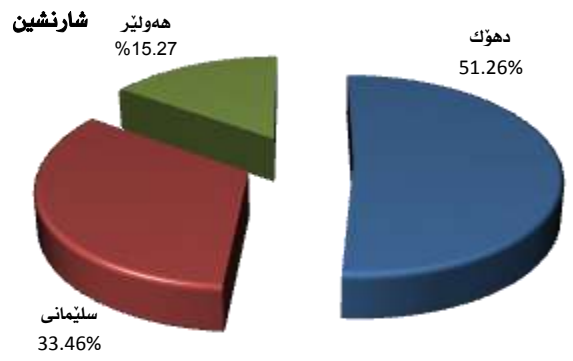
وینەى ژماره (8-1) دابهش بوونى دامهزراوهكان ئەوانهى چالاكيان برىتييه له كشتوكال و قوزينهوهى دارستان و راوهماسى به پيى پاريزگا

وینەى ژمارە (9) دابەش بوونى دامەزرادەگان ئەوانەى چالاکیان پيشەسازىیە گۆردرادەگانە بە پىی ژینگە و پارىزگا

- پارىزگای سلیمانى لە رووی ھەبوونى دامەزرادەگانى تايبەت بە چالاکیەکانى بازرگانى تاک و کۆ و چاک کردنەوہى ھەموو جۆرەکانى نەفەر ھەلگرەگان (مركبات) رىژەى 44.49% ى ھەيە کە بەرزترین رىژەيە و دواى ئەويش ھەر يەکە لە پارىزگاکانى ھەولئىر (33.38%) و دھۆك (22.12%) دىن.

- لە ژینگەى شارنشیندا، پارىزگای سلیمانى لە رووی ھەبوونى دامەزرادەگانى تايبەت بە چالاکیەکانى بازرگانى تاک و کۆ و چاک کردنەوہى ھەموو جۆرەکانى نەفەر ھەلگرەگان (مركبات) رىژەى 45.46% ى ھەيە کە بەرزترین رىژەيە و دواى ئەويش ھەر يەکە لە پارىزگاکانى ھەولئىر (37%) و دھۆك (21.34%) دىن. ھەروەھا لە

وینەى ژمارە (8-2) دابەش بوونى دامەزرادەگان ئەوانەى چالاکیان بریتیيە لە کشتوكال و قۆزینەوہى دارستان و راوەماسى بە پىی ژینگە و پارىزگا

- پارىزگای سلیمانى لە رووی ھەبوونى دامەزرادەگانى تايبەت بە چالاکیەکانى پيشەسازىیە گۆردرادەگان کان رىژەى 52.15% ى ھەيە کە بەرزترین رىژەيە و دواى ئەويش ھەر يەکە لە پارىزگاکانى ھەولئىر (30.97%) و دھۆك (16.86%) دىن.

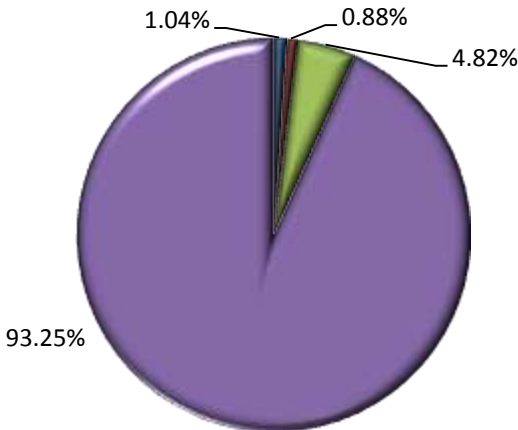
- لە ژینگەى شارنشیندا، پارىزگای سلیمانى لە رووی ھەبوونى دامەزرادەگانى تايبەت بە چالاکیەکانى پيشەسازىیە گۆردرادەگان رىژەى 52.18% ى ھەيە کە بەرزترین رىژەيە و دواى ئەويش ھەر يەکە لە پارىزگاکانى ھەولئىر (31.01%) و دھۆك (16.86%) دىن.

- ھەروەھا لە ژینگەى گوندنشیندا پارىزگای سلیمانى لە رووی ھەبوونى دامەزرادەگانى تايبەت بە چالاکیەکانى پيشەسازىیە گۆردرادەگان کان رىژەى 51.79% ى ھەيە کە بەرزترین رىژەيە و دواى ئەويش ھەر يەکە لە پارىزگاکانى ھەولئىر (30.44%) و دھۆك (17.76%) دىن.

4.4 دامەزراوەكان بە پىي كەرت و چالاكىي ئابوورى

- ئەگەر سەيرىكى ئەو دامەزراوانە بىكرىت كە لە كەرتى حكومى دان دەبىنين كە ئەو دامەزراوانەى تايبەتن بە چالاكىي كشتوكال و قۇزىنەوەى دارستان و راوهماسى رىژەى (1.04%) يان پىكدەهين و چالاكىيەكانى پيشەسازىيە گۇردراوەكانىش رىژەى (0.88%) و چالاكىيەكانى بازىرگانىي تاك و كۆ و چاككردنەوەى ھەموو جۆرەكانى نەفەر ھەلگەركان (مركبات) ىش (4.82%) پىكدەهين. گشت چالاكىيەكانى تىرش رىژەكەيان برىتتەيە لە (93.25%) لە كۆى دامەزراوەكانى كەرتى حكومىدا.

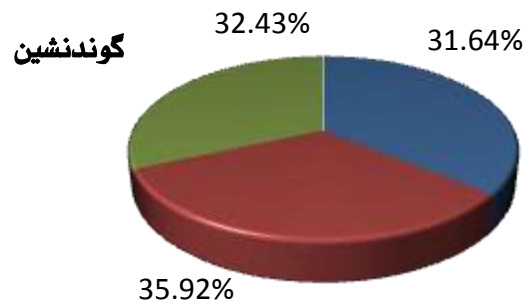
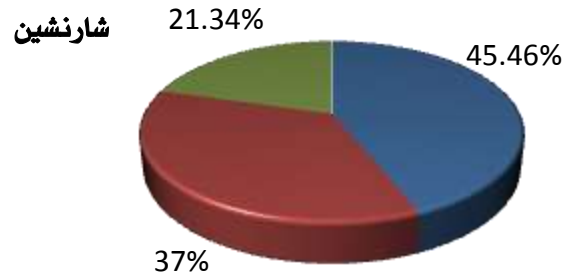
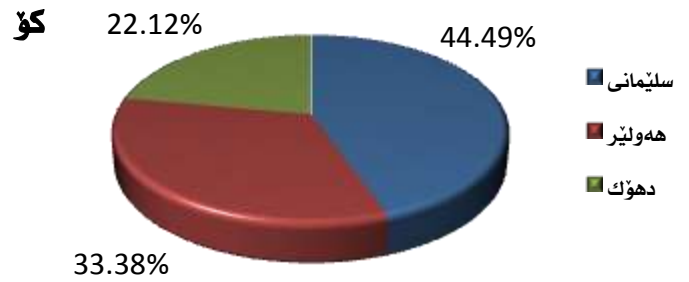
- چالاكىي كشتوكال و قۇزىنەوەى دارستان و راوە ماسى
- پيشەسازىيە گۇراوەكان
- چالاكىيەكانى بازىرگانىي تاك و كۆ و چاككردنەوەى ھەموو جۆرەكانى نەفەر ھەلگەركان
- گشت چالاكىيەكانى تر

ويئەى ژمارە (11) دابەش بوونى دامەزراوەكانى كەرتى حكومى بە پىي چالاكىي ئابوورى

- ھەروەھا لە نيو دامەزراوەكانى كەرتى تايبەتتەىدا ديارە كە ئەو دامەزراوانەى تايبەتن بە چالاكىي كشتوكال و قۇزىنەوەى دارستان و راوهماسى رىژەى 26.22% يان پىكدەهين و چالاكىيەكانى پيشەسازىيە گۇردراوەكانىش رىژەى 8.54% و چالاكىيەكانى بازىرگانىي تاك و كۆ و چاككردنەوەى ھەموو جۆرەكانى نەفەر ھەلگەركان (مركبات) ىش 44.33% پىكدەهين. گشت چالاكىيەكانى تىرش رىژەكەيان برىتتەيە لە 20.89% لە كۆى دامەزراوەكانى كەرتى حكومىدا.

ژىنگەى گوندىشىنىدا پارىزگاي ھەولير لە رووى ھەبوونى دامەزراوەكانى تايبەت بە چالاكىيەكانى بازىرگانىي تاك و كۆ و چاك كىردنەوەى ھەموو جۆرەكانى نەفەر ھەلگەركان (مركبات) رىژەى 35.92% ى ھەيە كە بەرزترىن رىژەيە و دواى ئەويش ھەر يەكە لە پارىزگايانى دھوك (32.43%) و سلىمانى (31.64%) دىن.

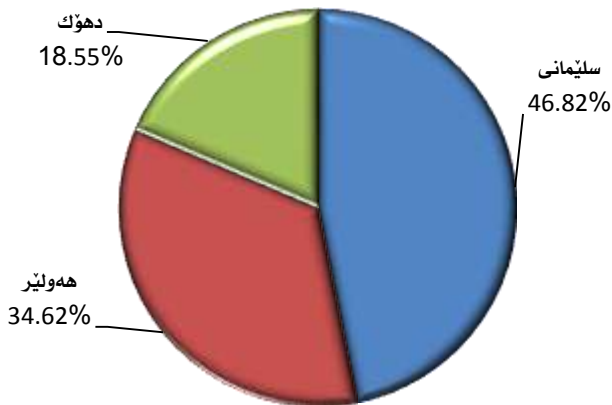

ويئەى ژمارە (10) دابەش بوونى دامەزراوەكان ئەوانەى چالاكىيان بازىرگانىي تاك و كۆ و چاك كىردنەوەى ھەموو جۆرەكانى نەفەر ھەلگەركان (مركبات) بە پىي ژىنگە و پارىزگا

4.5 ژماره‌ی کارکه‌ران به پی‌ی چالاک‌ی و کهرتی کار

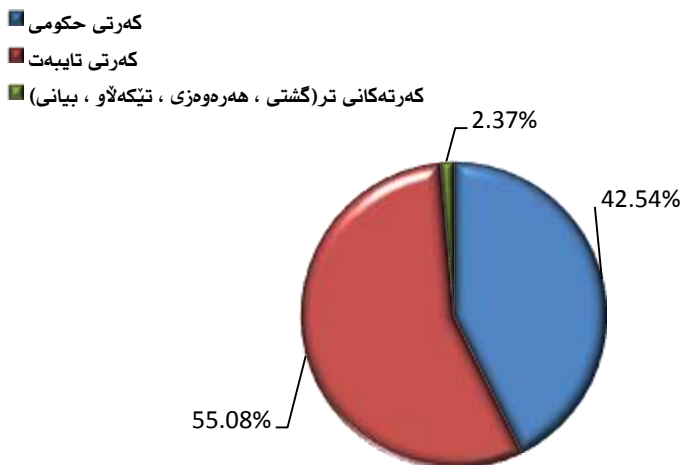
(*) ژماره‌ی کارکه‌ران

- کۆی کارکه‌ران له دامه‌زراوه‌کانی ههریمی کوردستاندا به ههموو جۆره‌کانییه‌وه ده‌کاته 778218 کارکه‌ر که 76.85% ئهم ژماره‌یه له ناوچه شارنشینه‌کان و 23.15% ی تریش له ناوچه گوندنشینه‌کاندا.
- پارێزگای سلێمانی به‌رزترین ناستی ههیه له هه‌بوونی کارکه‌ردا 46.82% کۆی کارکه‌ران و دواى ئه‌و پارێزگای هه‌ولێر (34.62%) و پارێزگای ده‌وک (18.55%) دین.

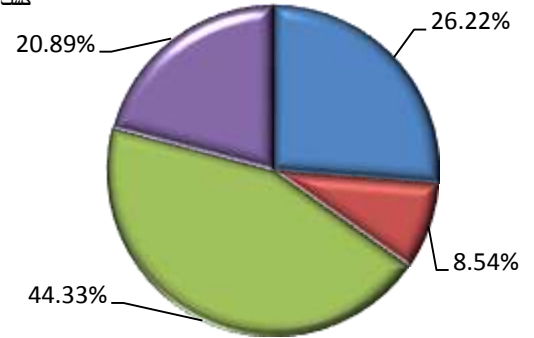
وینە‌ی ژماره (14) دابه‌ش بوونی کارکه‌ره‌کان له دامه‌زراوه‌کاندا به پی‌ی پارێزگا

- ریزبه‌ندی کهرته‌کان له رووی هه‌بوونی کارکه‌ره‌وه به‌م شیوه‌یه یه: کهرتی حکومی 42.54%، کهرتی تایبهت 55.08%، و کهرته‌کانی تر (گشتی، ههره‌وه‌زی، تیکه‌لاو و بیانی) 2.37%.

وینە‌ی ژماره (15) دابه‌ش بوونی کارکه‌ره‌کان له دامه‌زراوه‌کاندا به پی‌ی کهرت

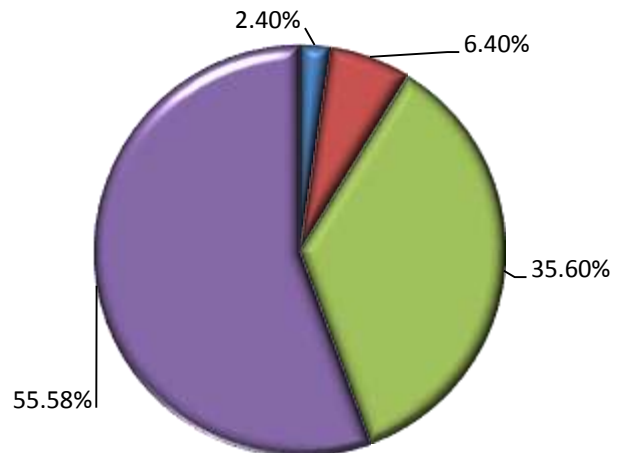
- چالاک‌ی کشتوکال و قۆزینه‌وه‌ی دارستان و راه ماسی
- پیشه‌سازییه گۆردراوه‌کان
- چالاک‌یه‌کانی بازرگانی تاک و کۆ و چاککردنه‌وه‌ی ههموو جۆره‌کانی نه‌فه‌ر هه‌لگه‌ره‌کان
- گشت چالاک‌یه‌کانی تر

وینە‌ی ژماره (12) دابه‌شبوونی دامه‌زراوه‌کانی کهرتی تایبهت به پی‌ی چالاک‌ی ئابووری

- له گشت کهرته‌کانی تر (گشتی، تیکه‌لاو، ههره‌وه‌زی و بیانی) دامه‌زراوه‌کانی تایبهت به چالاک‌یه‌ کشتوکال و قۆزینه‌وه‌ی دارستان و راه ماسییه‌کان ریزه‌ی 2.40% له کۆی گشتیان پیکده‌هین. به‌لام له کۆی دامه‌زراوه‌کانی ئهم کهرتانه‌دا، چالاک‌یه‌کانی پیشه‌سازییه گۆردراوه‌کان 6.40%، بازرگانی تاک و کۆ و چاککردنه‌وه‌ی ههموو جۆره نه‌فه‌ره‌لگه‌ریک 35.60% و له کۆتاییشدا چالاک‌یه ئابوورییه‌کانی تر 55.58% پیک ده‌هین.

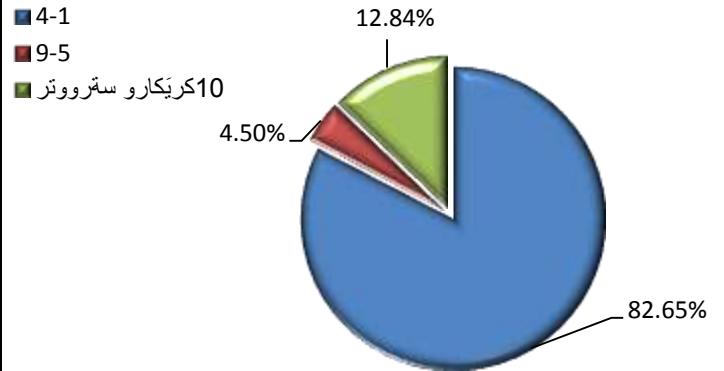
- چالاک‌ی کشتوکال و قۆزینه‌وه‌ی دارستان و راه ماسی
- پیشه‌سازییه گۆردراوه‌کان
- چالاک‌یه‌کانی بازرگانی تاک و کۆ و چاککردنه‌وه‌ی ههموو جۆره‌کانی نه‌فه‌ر هه‌لگه‌ره‌کان
- گشت چالاک‌یه‌کانی تر

وینە‌ی ژماره (13) دابه‌ش بوونی دامه‌زراوه‌کانی کهرتی (گشتی) - تیکه‌لاو - ههره‌وه‌زی - بیانی) به پی‌ی چالاک‌ی ئابووری

4.6 دامەزراوەكان بە پێی گروپەكانی ژمارەى كاركەرەكان

- ئەو دامەزراوانەى لە نۆوان (4-1) كرىكاریان ھەيە ریزەیان بریتییە لە 82.65% و لە (9-5) كرىكار 4.50% و 10 كرىكار و سەرۆتەر 12.84% ى دامەزراوەكان پێكدەھین.

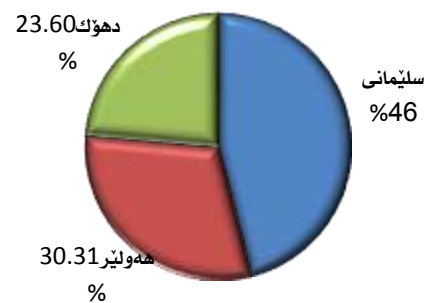

وینەى ژمارە (16) دابەش بوونى دامەزراوەكان بە پێى گروپەكانى ژمارەى كاركەرەكان

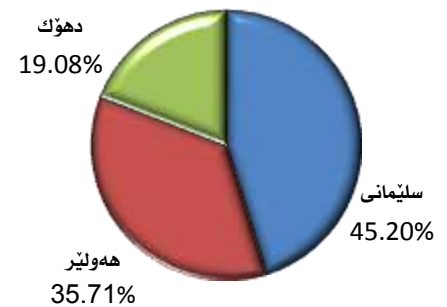
- ریزبەندى پارێزگاكان لە ھەبوونى (4-1) كرىكار بەم شێوھەيەيە: سلیمانى 46%، ھەولێر 30.31%، دھۆك 23.60%.

- ھەرۆھا لە گروپى (9-5) كرىكاردا ریزبەندى پارێزگاكان بەم شێوھەيەيە:

سلیمانى 45.20%، ھەولێر 35.71%، دھۆك 19.08%

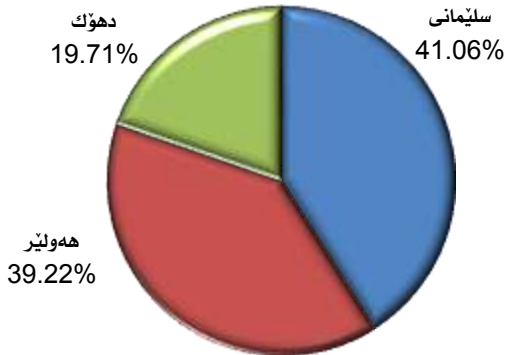
گروپى (4-1)

گروپى (9-5)

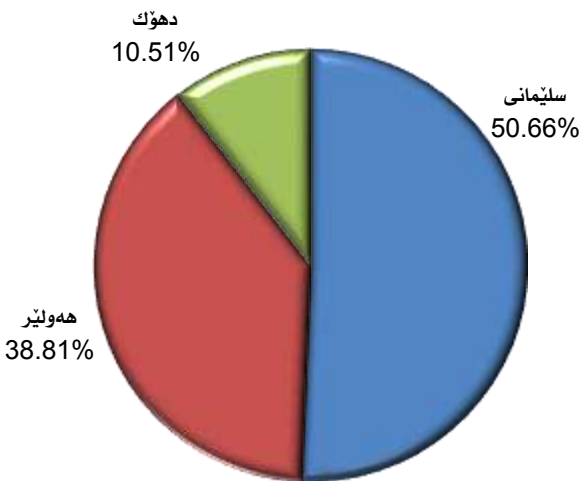
وینەى ژمارە (17) دابەش بوونى دامەزراوەكان بە پێى گروپەكانى (4-1) و (9-5) كاركەر لەسەر ئاستى پارێزگا

- بۆ گروپى (10-49) كرىكاریش پارێزگای سلیمانى پلەى يەكەم 41.06% و پارێزگای ھەولێر پلەى دووم 39.22% و پارێزگای دھۆك پلەى سێھەمى ھەيە 19.71%.

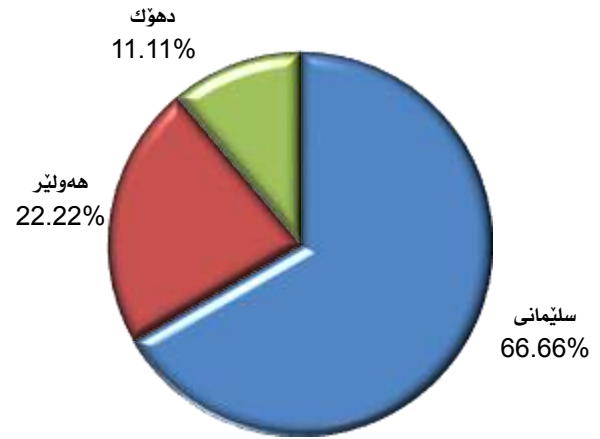

وینەى ژمارە (18) دابەش بوونى دامەزراوەكان بە پێى گروپى (10-49) كاركەر لەسەر ئاستى پارێزگا

لە رووى ھەبوونى ژمارەى كاركەرەكانى نۆوان (100-499) كاركەردا، پارێزگای سلیمانى ریزبەندى يەكەم و ھەولێر ریزبەندى دووم و دھۆك ریزبەندى سێھەمى ھەيە كە ریزەكانیان بەریز بریتییە لە (50.66%)، (38.81%)، (10.51%).

وینەى ژمارە (19) دابەش بوونى دامەزراوەكان بە پێى گروپى (100-499) كاركەرلەسەر ئاستى پارێزگا

وینەى ژمارە (20) دابەش بوونى ئەو دامەزراوانەى زیاتر لە ١٠٠٠ کارکەریان هەیه لەسەر ئاستى پارێزگا

- دواجار، ریزبەندى پارێزگاگان بە پێى هەبوونى زۆرتىن ژمارەى ئەو دامەزراوانەى زیاتر لە 1000 کارکەریان هەیه بەم جۆرەیه: پارێزگاى سلیمانى 66.66% ، پارێزگاى ههولير 22.22% و پارێزگاى دهوكيش 11.11% .

خشتهی 1 - ژمارهی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی نابووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						کۆ Total	جووری چالاکی نابووری	
	جووری کهرتی کارکردن								
	نادیار Not Stated	بیانی Foreign	تایبەت Private	هه‌روه‌زی Cooperative	تیکه‌لاو Mixed	کشتی Public			حکومی Governmental
Erbil Governorate									
Agriculture, Forestry and Fishing									
Crop and animal production, hunting and related service activities	71	3	12989	2	1	12	29	13107	کشتوکال و هۆزینه‌وهی دارستانه‌کان و راوه ماسی
Forestry and logging	0	0	11	0	0	0	12	23	چالاکیی کشتوکالی به‌روبووم و به‌رهمه ناژهنیه‌کان و راو کردن و خزمه‌تگوزارییه په‌یومندیداره‌کان
Fishing and aquaculture	0	0	37	0	0	0	1	38	قۆزینه‌وهی دارستان و برینی داره ته‌خته‌بیه‌کان
Total	71	3	13037	2	1	12	42	13168	راو کردنی ماسی و به‌خێوکردنی زینده‌وه‌ره ناوییه‌کان
Mining and Quarrying									
Mining of coal and lignite	0	0	1	0	0	0	0	1	به‌کانزاکردنی خه‌لۆز و لگنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	1	8	9	0	1	0	3	22	ده‌ره‌ینانی نه‌وتی خاو و غازی سروشتی
Mining of metal ores	0	0	1	0	0	0	0	1	به‌کانزا کردنی فلزاتی کانزایی
Other mining and quarrying	0	0	105	0	1	0	1	107	چالاکییه‌کانی تری به‌کانزاکردن و به‌کاره‌ینانی کان به‌ریدینه‌کان
Mining support service activities	0	0	2	0	0	0	1	3	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی یارمه‌تیدانی به‌کانزاکردن
Total	1	8	118	0	2	0	5	134	کۆ
Manufacturing									
پیشه‌سازی گۆزدراده‌کان									
Manufacture of food products	14	0	842	4	0	6	7	873	پیشه‌سازی به‌رهمه خۆراکییه‌کان
Manufacture of beverages	1	0	24	0	0	0	0	25	پیشه‌سازی خواردنه‌وه‌بیه‌کان
Manufacture of tobacco products	0	0	1	0	0	0	0	1	پیشه‌سازی به‌روبوومی توتن
Manufacture of textiles	1	0	66	0	0	1	2	70	پیشه‌سازی کوتال
Manufacture of wearing apparel	2	0	824	0	0	1	0	827	پیشه‌سازی جل و به‌رگ
Manufacture of leather and related products	0	0	13	0	0	0	0	13	پیشه‌سازی به‌روبوومه‌کانی پێست و به‌روبوومه‌کانی تری هاوشیوه
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	6	0	368	2	0	1	1	378	پیشه‌سازی ته‌خته و به‌روبوومه‌کانی و ته‌په‌دۆر جگه له‌پیشه‌سازی راخه‌ر و پیشه‌سازی جووری دروستکراو له‌پوش و که‌ره‌سته‌کانی هۆزینه‌وه
Manufacture of paper and paper products	0	0	5	0	0	0	0	5	پیشه‌سازی کاغەز و به‌رهمه‌کانی کاغەز
Printing and reproduction of recorded media	0	0	198	2	0	0	4	204	چاپکردن و له‌به‌رگرتنه‌وه و هۆکاره‌کانی راگه‌یاندنی تۆمارکراو
Manufacture of coke and refined petroleum products	1	0	25	1	0	0	6	33	پیشه‌سازی خه‌لۆزی کوک و به‌روبوومه نه‌وتیه‌ دوباره‌بووه‌کان
Manufacture of chemicals and chemical products	0	1	24	0	0	0	1	26	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و به‌روبوومه کیمیاوییه‌کان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	5	0	0	0	0	5	پیشه‌سازی که‌ره‌سته بنه‌ره‌تییه‌کانی دروستکردنی دهرمان و ئامانه‌کارییه‌کانی دروستکردنی دهرمان

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی نابووری و جۆری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						کۆ Total	جۆری چالاکی نابووری	
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	کشتی			
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public			Governmental
Manufacturing								پیشه‌سازییه گۆڤدراده‌کان	
Manufacture of rubber and plastics products	1	1	137	0	0	2	3	144	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌کانی لاستیک و باغه
Manufacture of other non-metallic mineral products	1	5	364	0	0	0	5	375	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌کانی کانزا نافلزپیه‌کانی تر
Manufacture of basic metals	2	1	56	0	0	0	0	59	پیشه‌سازی فلزاتی بنچینه‌یی
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	10	3	1672	4	1	2	2	1694	پیشه‌سازی به‌ره‌می کانزای تیکه‌له جگه له مه‌کینه‌کان و کهره‌سته‌کان
Manufacture of computer, electronic and optical products	1	0	57	0	0	0	1	59	پیشه‌سازی کۆمپیوتەر و به‌روبومه نه‌لکترۆنی و بینه‌راوه‌کان
Manufacture of electrical equipment	0	1	29	0	0	0	1	31	پیشه‌سازی نامیره کاره‌باییه‌کان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	2	0	47	0	0	0	2	51	پیشه‌سازی کهره‌سته و نامیره‌کانی پۆلێن نه‌کراو له باه‌تیکێ تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	3	0	0	0	0	3	پیشه‌سازی له‌و ئۆتۆمبیلانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و تانکهری گه‌وره و مام ناوه‌ند
Manufacture of other transport equipment	2	0	10	0	0	0	1	13	پیشه‌سازی هۆکاره‌کانی تری گواسته‌نوه
Manufacture of furniture	1	0	301	0	0	1	0	303	دروست کردنی کهل و پهل
Other manufacturing	1	0	21	0	0	0	2	24	پیشه‌سازییه گۆڤدراده‌کانی تر
Repair and installation of machinery and equipment	0	1	381	0	0	0	12	394	دروست کردن و ناوێته‌کردنی مه‌کینه و نامیره‌کان
Total	46	13	5473	13	1	14	50	5610	کۆ
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply								کاره‌کانی کاره‌با و غاز و هه‌لم و سارد و گهرمی هه‌وا	
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	7	2	197	1	0	1	112	320	گه‌یاندنی کاره‌با و غاز و هه‌لم و سارد و گهرمی هه‌وا
Total	7	2	197	1	0	1	112	320	کۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities								کاروباری ناو و چالاکی ناوهرۆکان و به‌ریوه‌به‌ردنی پاشماوه‌کان و چاره‌سه‌رکردنی	
Water collection, treatment and supply	3	1	33	1	0	9	201	248	کۆکۆدنه‌وه و چاره‌سه‌رکردن و گه‌یاندنی ناو
Sewerage	0	0	3	0	0	0	1	4	تۆره‌کانی زێراب و ناوه‌رۆ
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	1	0	6	0	1	0	13	21	چالاکیی کۆکردنه‌وه‌ی پاشماوه‌کان و چاره‌سه‌رکردن و ریزگار بوون و گه‌رانده‌نوه‌ی کهره‌سته‌کان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکییه‌کانی چاره‌سه‌رکردن و خزمه‌تگوزاریی تری به‌ریوه‌به‌ردنی پاشماوه‌کان
Total	4	1	42	1	1	9	215	273	کۆ
Construction								درووست کردن	
Construction of buildings	10	7	238	0	1	1	12	269	درووستکردنی بیناکان
Civil engineering	1	2	28	0	0	0	8	39	نه‌ندانزایی شارستانی
Specialized construction activities	2	1	236	1	0	0	5	245	چالاکییه‌ پسیۆپیه‌کانی درووستکردن
Total	13	10	502	1	1	1	25	553	کۆ

خشته 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی نابوووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						کۆ Total	جووری چالاکی نابوووری	
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	کشتی			
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public			Governmental
Wholesale and Retail Trade; Repair of Motor Vehicles and Motorcycles									
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	7	199	5808	0	1	10	15	6040	بازرگانی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن نه‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	14	24	2227	6	2	16	17	2306	بازرگانی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن نه‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	194	20	22380	55	23	83	236	22991	بازرگانی به‌تاک، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن بزۆینه‌ردار و ماتۆر سیکل
Total	215	243	30415	61	26	109	268	31337	کۆ
Transportation and Storage									
گواستنه‌وه و کۆگایی کردن									
Land transport and transport via pipelines	0	3	79	0	0	0	1	83	گواستنه‌وه‌ی وشکانی و گواستنه‌وه له پێنێ بۆرییه‌وه
Water transport	0	0	4	0	0	0	0	4	گواستنه‌وه له پێنێ ناو (گواستنه‌وه‌ی ناوی)
Air transport	1	0	9	1	1	0	1	13	گواستنه‌وه‌ی ناسمانی
Warehousing and support activities for transportation	167	10	3762	4	2	10	108	4063	کۆگایی کردن و چالاکییه‌کانی پشتگیری کردن له گواستنه‌وه
Other transportation support activities	0	0	10	0	0	1	25	36	چالاکی پۆسته و گه‌یاندنی به‌سته‌کان له رێگای نوێنه‌ره‌کانه‌وه
Total	168	13	3864	5	3	11	135	4199	کۆ
Accommodation and Food Service Activities									
چالاکی خزمه‌تگوزاری مانه‌وه و خواردن									
Accommodation	36	1	197	0	2	4	118	358	مانه‌وه
Food and beverage service activities	17	12	2064	3	2	10	16	2124	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی خواردن و خواردنه‌وه
Total	53	13	2261	3	4	14	134	2482	کۆ
Information and Communication									
زانیاری و گه‌یاندن									
Publishing activities	1	0	41	1	1	0	9	53	چالاکییه‌کانی بلاوکردنه‌وه
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	2	0	88	2	1	0	1	94	چالاکییه‌کانی به‌ره‌م هینانی فیلم و به‌رنامه‌ی ته‌له‌فزیونی و دهنگه تۆمارکراوه‌کان و بلاو کردنه‌وه‌ی مۆسیقا
Programming and broadcasting activities	0	0	5	0	0	0	0	5	چالاکی په‌خشی رادیو و ته‌له‌فزیون
Telecommunications	4	1	153	3	3	0	12	176	گه‌یاندن
Computer programming, consultancy and related activities	0	0	25	0	0	0	0	25	چالاکی به‌رنامه‌نووسی کۆمپیوتەر و شاره‌زایی راویژکاری و نه‌و چالاکییه‌ی په‌یوه‌ندیان پێوه هه‌یه
Information service activities	2	0	38	0	0	1	10	51	چالاکی خزمه‌تگوزارییه‌کانی زانیارییه‌کان
Total	9	1	350	6	5	1	32	404	کۆ

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی ناپووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						کۆ	Total	جووری چالاکی ناپووری
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی			
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public			
چالاکییه‌کانی دارایی و چالاکییه‌کانی بیمه									
Financial and Insurance Activities									
Financial service activities, except insurance and pension funding	6	8	40	1	1	1	25	82	چالاکی خزمه‌تگوزاری دارایی جگه له پاره‌دار کردنی بیمه و سندوقه‌کانی موچه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	2	0	0	0	2	4	پاره‌دارکردنی بیمه و دووباره‌کردنه‌وی بیمه و سندوقه‌کانی موچه‌ی خانه‌نشینی جگه له ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	1	0	169	2	0	1	8	181	چالاکییه یارمه‌تیده‌ره‌کانی چالاکییه خزمه‌تگوزارییه داراییه‌کان و چالاکییه‌کانی بیمه
Total	7	8	211	3	1	2	35	267	کۆ
چالاکییه‌کانی خانوو و زهوی و زار									
Real Estate Activities									
Real estate activities	7	0	768	0	1	1	2	779	چالاکییه‌کانی خانوو و زهوی و زار
Total	7	0	768	0	1	1	2	779	کۆ
چالاکییه پیشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکیه‌کان									
Professional, Scientific and Technical Activities									
Legal and accounting activities	3	0	99	0	0	1	15	118	چالاکییه یاسایی و چالاکییه ژمیریارییه‌کان
Activities of head offices; management consultancy activities	5	5	104	1	0	2	1	118	چالاکییه‌کانی نووسینگه سه‌ره‌کییه‌کان، و چالاکییه راویژکارییه‌کان له بواری به‌ریوه‌به‌ردندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	1	0	45	1	0	0	10	57	چالاکییه‌کانی ته‌لاز سازی و نه‌نداناری، و تاقیکردنه‌وی ته‌کنیکی و شیکردنه‌وه
Scientific research and development	0	1	3	0	0	0	5	9	لیکۆلینه‌وه و پاره‌پێدان له بواری زانستی
Advertising and market research	1	0	10	0	0	1	0	12	لیکۆلینه‌وه‌کانی ریکلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	5	0	466	2	1	3	4	481	چالاکییه‌کانی تری پیشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکی
Veterinary activities	1	0	45	0	0	0	12	58	چالاکی قیته‌نه‌ری
Total	16	6	772	4	1	7	47	853	کۆ
چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه کارگێرییه‌کان و خزمه‌تگوزارییه پشتیوانه‌یه‌یه‌کان									
Administrative and Support Service Activities									
Rental and leasing activities	1	0	98	0	0	1	0	100	چالاکییه‌کانی به‌کری گرتن
Employment activities	1	1	5	0	0	0	2	9	چالاکییه‌کانی به‌کارهێنان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	0	0	103	1	0	0	7	111	بریکارییه‌کانی سه‌فه‌ر و نه‌وانه‌ی له بواری گه‌شتی ناسمانی کارده‌که‌ن و خزمه‌تگوزارییه‌کانی شوین گرتن و نه‌و چالاکییه‌کانی په‌یوه‌ندیان پێوه هه‌یه
Security and investigation activities	0	0	11	0	0	0	9	20	چالاکییه‌کانی ناسایش و لیکۆلینه‌وه‌کان
Services to buildings and landscape activities	5	3	41	0	0	0	96	145	چالاکییه‌کانی پێشکەش کردنی خزمه‌تگوزاری بۆ بیناکان و جوانکاری شوینه‌کان
Office administrative, office support and other business support activities	0	0	40	0	0	0	6	46	چالاکییه کارگێرییه‌کانی نووسینگه‌کان و چالاکییه‌کانی پشتیوانی کردن له نووسینگه‌کان و چالاکییه‌کانی تری پشتیوانی کردن له کاره‌کان
Total	7	4	298	1	0	1	120	431	کۆ
به‌ریوه‌بردنی گشتی و به‌رگری کردن، و دلنایی کۆمه‌لایه‌تی به‌ زۆر									
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security									
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	39	5	135	2	4	17	1027	1229	کارگێری گشتی و به‌رگریکردن، و ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Total	39	5	135	2	4	17	1027	1229	کۆ

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی نابووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						کۆ	Total	جووری چالاکی نابووری
	جووری کهرتی کارکردن								
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی			
Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental			
Education									فێر کردن
Education	49	6	151	4	4	9	1803	2026	فێر کردن
Total	49	6	151	4	4	9	1803	2026	کۆ
Human Health and Social Work Activities									چالاکییه‌کانی بواری تهن‌دروستی مرۆڤ و کاری کۆمه‌لایه‌تی
Human health activities	19	1	1230	4	3	13	339	1609	چالاکییه‌کانی په‌یوه‌ندیدار به تهن‌دروستی مرۆڤ
Residential care activities	1	0	8	0	0	2	8	19	چالاکییه‌کانی چاودێری کردن له‌گه‌ڵ مانه‌وه
Social work activities without accommodation	1	1	37	0	0	1	50	90	چالاکییه‌کانی کاری کۆمه‌لایه‌تی، به‌بێ مانه‌وه
Total	21	2	1275	4	3	16	397	1718	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation									هونه‌ر و خوشگوزهرانی و کات به‌سه‌ر بردن
Creative, arts and entertainment activities	1	0	104	1	0	5	9	120	چالاکییه‌کانی نوێگه‌ری و هونه‌ره‌کان و چالاکییه‌کانی خوشگوزهرانی
Libraries, archives, museums and other cultural activities	8	0	38	0	0	4	45	95	چالاکییه‌کانی کتێبخانه و پارێزراوه‌کان و موزه‌خانه و چالاکیی تری روشنبیری
Gambling and betting activities	1	0	9	0	0	0	0	10	چالاکییه‌کانی قوما‌رکردن و گره‌وکردن
Sports activities and amusement and recreation activities	7	2	221	1	4	24	98	357	چالاکییه‌کانی وهرزشی و خوشگوزهرانی و کات به‌سه‌ر بردن
Total	17	2	372	2	4	33	152	582	کۆ
Other Service Activities									چالاکییه‌کانی تری خزمه‌تگوزاری
Activities of membership organizations	328	15	542	58	18	197	1178	2336	چالاکییه‌کانی نه‌و رێخه‌راوانه‌ی خاوه‌ن نه‌ندان
Repair of computers and personal and household goods	3	0	668	2	0	1	3	677	چا‌ک‌کردنه‌وه‌ی نامیره‌کانی کۆمپیوتەر و کال‌ا تاکه‌که‌سی و نامالییه‌کان
Other personal service activities	20	0	1497	4	0	16	7	1544	چالاکییه‌کانی تری خزمه‌تگوزارییه‌ تاکه‌که‌سییه‌کان
Total	351	15	2707	64	18	214	1188	4557	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing									نه‌و چالاکییه‌کانی بژێوی ژيان که سوود له کهسه‌کان وهرده‌گرن، و نه‌وانه‌ش که له یواری به‌ره‌م هێنانی کال‌ا و خزمه‌تگوزارییه‌ جیا نه‌کراوه‌کان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌تدان
Activities of households as employers of domestic personnel	2	0	7	0	0	0	2	11	نه‌و چالاکییه‌ بژێوییه‌کانی خێزان که کهسانیک به‌کارده‌هێنن بۆ کاری نیومان
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	1	0	0	0	0	1	چالاکییه‌ جیا نه‌کراوه‌کانی به‌ره‌م هێنانی کال‌ا و نه‌و خزمه‌تگوزارییه‌کانی که خێزان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌ت سوودیان ئی وهرده‌گرت
Total	2	0	8	0	0	0	2	12	کۆ

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی ناپووری و جۆری که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							کۆ Total	جۆری چالاکی ناپووری
	جۆری که‌رتی کارکردن								
	نادیار Not Stated	بیانی Foreign	تایبه‌ت Private	هه‌روه‌زی Cooperative	تیکه‌لاو Mixed	گشتی Public	حکومی Governmental		
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies									چالاکییه‌کانی نه‌و ده‌سته و ریک‌خراوانه‌ی دادوهریی نیشتمانی ناپانگرتیه‌وه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	1	23	1	0	2	1	0	28	چالاکییه‌کانی ریک‌خراو و ده‌سته نیوده‌وله‌تی و هه‌ریمایه‌تییه‌کان و بالیۆزخانه و کونسولگه‌رییه بیانییه‌کان
Total	1	23	1	0	2	1	0	28	کۆ
Not Stated									نادیار
Not Stated	7317	3	720	4	4	7	56	8111	
Total	7317	3	720	4	4	7	56	8111	کۆ
Erbil Governorate Grand Total	8421	381	63677	181	86	480	5847	79073	کۆی گشتیی پارێزگای هه‌ولێر

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی نابووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						کۆ Total	جووری چالاکی نابووری	
	جۆری کهرتی کارکردن		جۆری کهرتی کارکردن						
	نادیار Not Stated	بیانی Foreign	تایبەت Private	هه‌روه‌زی Cooperative	تیکه‌لاو Mixed	کۆشتی Public			حکومی Governmental
Erbil Governorate \ Urban								پارێزگای هه‌ولێر / شار	
Agriculture, Forestry and Fishing								کشوکاڵ و قۆزینه‌وه‌ی دارستانه‌کان و راوه ماسی	
Crop and animal production, hunting and related service activities	13	1	1157	0	0	1	11	1183	چالاکیی کشتوکاڵی به‌روبووم و به‌رهمه‌ ناژه‌لییه‌کان و راو کردن و خزمه‌تگوزارییه‌ پیه‌م‌ن‌دیده‌ره‌کان
Forestry and logging	0	0	10	0	0	0	10	20	قۆزینه‌وه‌ی دارستان و برینی داره‌ ته‌خته‌یییه‌کان
Fishing and aquaculture	0	0	0	0	0	0	1	1	راو کردنی ماسی و به‌خێوکردنی زینده‌وه‌ره‌ ناوییه‌کان
Total	13	1	1167	0	0	1	22	1204	کۆ
Mining and Quarrying								به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی گانه‌ به‌ردینه‌کان	
Mining of coal and lignite	0	0	1	0	0	0	0	1	به‌کانزاکردنی خه‌لوز و لگنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	0	8	5	0	0	0	2	15	ده‌رهێنانی نه‌وتی خاو و غازی سروشتی
Mining of metal ores	0	0	1	0	0	0	0	1	به‌کانزاکردنی فلزاتی کانزایی
Other mining and quarrying	0	0	8	0	1	0	1	10	چالاکییه‌کانی تری به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی گانه‌ به‌ردینه‌کان
Mining support service activities	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی یارمه‌تیدانی به‌کانزاکردن
Total	0	8	15	0	1	0	4	28	کۆ
Manufacturing								پیشه‌سازی گۆردراوه‌کان	
Manufacture of food products	11	0	744	4	0	4	4	767	پیشه‌سازی به‌رهمه‌ خۆراکییه‌کان
Manufacture of beverages	1	0	23	0	0	0	0	24	پیشه‌سازی خواردنه‌وه‌یییه‌کان
Manufacture of tobacco products	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی به‌روبوومی توتن
Manufacture of textiles	1	0	66	0	0	1	2	70	پیشه‌سازی کوتان
Manufacture of wearing apparel	2	0	810	0	0	1	0	813	پیشه‌سازی جل و به‌رگ
Manufacture of leather and related products	0	0	13	0	0	0	0	13	پیشه‌سازی به‌روبوومه‌کانی پێست و به‌روبوومه‌کانی تری هاوشیوه
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	6	0	355	2	0	1	0	364	پیشه‌سازی ته‌خته و به‌روبوومه‌کانی و ته‌په‌دۆر جگه‌ له‌پیشه‌سازی راخه‌ر ویشه‌سازی جووری دروستکراو له‌پوش و که‌ره‌سته‌کانی هۆنینه‌وه
Manufacture of paper and paper products	0	0	5	0	0	0	0	5	پیشه‌سازی کاغه‌ز و به‌رهمه‌کانی کاغه‌ز
Printing and reproduction of recorded media	0	0	196	2	0	0	4	202	چاپکردن و له‌به‌رگرتنه‌وه و هۆکاره‌کانی راگه‌باندنی تۆمارکراو
Manufacture of coke and refined petroleum products	0	0	9	0	0	0	0	9	پیشه‌سازی خه‌لوزی کۆک و به‌روبوومه‌ نه‌وتیه‌ دوباره‌بووه‌کان
Manufacture of chemicals and chemical products	0	1	23	0	0	0	0	24	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و به‌روبوومه‌ کیمیاوییه‌کان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	5	0	0	0	0	5	پیشه‌سازی که‌ره‌سته‌ بنه‌په‌تییه‌کانی درووستکردنی ده‌رمان و ناماده‌کاریه‌کانی درووستکردنی ده‌رمان

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی نابوووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						کۆ Total	جووری چالاکی نابوووری	
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌وزی	تیکه‌لاو	کشتی			
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public			Governmental
Manufacturing								پیشه‌سازییه گۆڤردراوه‌کان	
Manufacture of rubber and plastics products	1	1	125	0	0	2	2	131	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌کانی لاستیک و باغه
Manufacture of other non-metallic mineral products	0	4	310	0	0	0	2	316	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌کانی کانزا نافلزاییه‌کانی تر
Manufacture of basic metals	2	1	52	0	0	0	0	55	پیشه‌سازی فلزاتی بنچینه‌یی
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	9	3	1597	4	1	2	2	1618	پیشه‌سازی به‌ره‌می کانزای تیکه‌له جگه له مه‌کینه‌کان و که‌ره‌سته‌کان
Manufacture of computer, electronic and optical products	0	0	53	0	0	0	0	53	پیشه‌سازی کۆمپیوتەر و به‌روبومه نه‌لکترۆنی و بیه‌راوه‌کان
Manufacture of electrical equipment	0	1	28	0	0	0	1	30	پیشه‌سازی نامیره کاره‌باییه‌کان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	2	0	44	0	0	0	2	48	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و نامیره‌کانی پۆلێن نه‌کراو له باه‌تیکێ تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	2	0	0	0	0	2	پیشه‌سازی له‌و ئۆتۆمبیلانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و تانکه‌ری گه‌وره و مام ناوه‌ند
Manufacture of other transport equipment	2	0	10	0	0	0	1	13	پیشه‌سازی هۆکاره‌کانی تری گواسته‌نوه
Manufacture of furniture	1	0	287	0	0	1	0	289	دروست کردنی که‌ل و پهل
Other manufacturing	1	0	21	0	0	0	2	24	پیشه‌سازییه گۆڤردراوه‌کانی تر
Repair and installation of machinery and equipment	0	1	359	0	0	0	10	370	دروست کردن و ناوێته‌کردنی مه‌کینه و نامیره‌کان
Total	39	12	5137	12	1	12	32	5245	کۆ
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply								کاره‌کانی کاره‌با و غاز و هه‌لم و سارد و گه‌رمیی هه‌وا	
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	6	2	162	1	0	1	49	221	گه‌یاندنی کاره‌با و غاز و هه‌لم و سارد و گه‌رمیی هه‌وا
Total	6	2	162	1	0	1	49	221	کۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities								کاروباری ناو و چالاکی ناوهرۆکان و به‌ریوه‌به‌ردنی پاشماوه‌کان و چاره‌سه‌رکردنی	
Water collection, treatment and supply	1	1	15	1	0	4	92	114	کۆکۆندنه‌وه و چاره‌سه‌رکردن و گه‌یاندنی ناو
Sewerage	0	0	3	0	0	0	1	4	تۆزه‌کانی زێراب و ناوه‌رۆ
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	1	0	4	0	0	0	13	18	چالاکیی کۆکۆندنه‌وه‌ی پاشماوه‌کان و چاره‌سه‌رکردن و بزگار بوون و گه‌راندنه‌وه‌ی که‌ره‌سته‌کان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکییه‌کانی چاره‌سه‌رکردن و خزمه‌تگوزاریی تری به‌ریوه‌به‌ردنی پاشماوه‌کان
Total	2	1	22	1	0	4	106	136	کۆ
Construction								درووست کردن	
Construction of buildings	10	7	210	0	1	1	11	240	درووستکردنی بیناکان
Civil engineering	1	2	22	0	0	0	6	31	نه‌ندازیاریی شارستانی
Specialized construction activities	2	1	230	1	0	0	4	238	چالاکییه‌ی پسپۆزیه‌کانی درووستکردن
Total	13	10	462	1	1	1	21	509	کۆ

خشتەى 1 - ژمارەى دامەزراوەکان لە پارێزگای هەولێر بە پێى ژینگە و چالاکیى نابوورى و جوړى کەرتى کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						کۆ Total	جوړى چالاکیى نابوورى	
	جوړى کەرتى کارکردن		جوړى کەرتى کارکردن						
	ناديار	بیانی	تایبەت	ههروهوژى	تیكه لاو	گشتى			حكومى
Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental			
Wholesale and Retail Trade; Repair of Motor Vehicles and Motorcycles								بازرگانى تاک و کۆ، چاککردنەوهى هۆکارەکانى هاتووچۆ کردن ئەوانەى بزۆینەرمان هەیه و ماتۆرسیکل	
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	7	199	5591	0	0	10	13	5820	بازرگانى تاک و کۆ، چاککردنەوهى هۆکارەکانى هاتووچۆ کردن ئەوانەى بزۆینەرمان هەیه و ماتۆرسیکل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	13	24	2115	6	2	16	13	2189	بازرگانى بەکۆ، جگە لە هۆکارەکانى هاتووچۆ کردنى بزۆینەرمان و ماتۆرسیکل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	177	20	20446	51	21	73	182	20970	بازرگانى بە تاک، جگە لە هۆکارەکانى هاتووچۆ کردنى بزۆینەرمان و ماتۆرسیکل
Total	197	243	28152	57	23	99	208	28979	کۆ
Transportation and Storage								گواستنەوه و کۆگایى کردن	
Land transport and transport via pipelines	0	3	77	0	0	0	1	81	گواستنەوهى وشکانى و گواستنەوه لە پێنى بۆرییەوه
Water transport	0	0	3	0	0	0	0	3	گواستنەوه لە پێنى ناو (گواستنەوهى ناوى)
Air transport	1	0	9	1	1	0	1	13	گواستنەوهى ناسمانى
Warehousing and support activities for transportation	141	8	2679	4	1	9	91	2933	کۆگایى کردن و چالاکییەکانى پشتگیری کردن لە گواستنەوه
Other transportation support activities	0	0	10	0	0	1	25	36	چالاکی پۆستە و گەباندنى بەستەکان لە رێگای نوێنەرمانەکانەوه
Total	142	11	2778	5	2	10	118	3066	کۆ
Accommodation and Food Service Activities								چالاکی خزمەتگوزارى مانەوه و خواردن	
Accommodation	34	1	172	0	2	3	105	317	مانەوه
Food and beverage service activities	15	12	1818	3	2	9	12	1871	چالاکییەکانى خزمەتگوزارىیەکانى خواردن و خواردنەوه
Total	49	13	1990	3	4	12	117	2188	کۆ
Information and Communication								زانبارى و گەباندن	
Publishing activities	0	0	40	1	1	0	9	51	چالاکییەکانى بلاوکردنەوه
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	1	0	86	2	1	0	1	91	چالاکییەکانى بەرھەم ھێنانى فیلم و بەرنامەى تەلەفزیۆنى و دەنگە تۆمارکراوەکان و بلاو کردنەوهى مۆسیقا
Programming and broadcasting activities	0	0	5	0	0	0	0	5	چالاکی پەخشى رادیو و تەلەفزیۆن
Telecommunications	4	0	127	3	1	0	10	145	گەباندن
Computer programming, consultancy and related activities	0	0	24	0	0	0	0	24	چالاکی بەرنامەنووسى کۆمپیوتەر و شارەزایی رابوێزکارى و ئەو چالاکیانەى پەيوەندیان پێوه هەیه
Information service activities	2	0	33	0	0	1	9	45	چالاکی خزمەتگوزارىیەکانى زانباریەکان
Total	7	0	315	6	3	1	29	361	کۆ

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی نابووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						کۆ	جووری چالاکی نابووری	
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی			
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public			Governmental
Financial and Insurance Activities								چالاکییه‌کانی دارایی و چالاکییه‌کانی بیمه	
Financial service activities, except insurance and pension funding	6	8	39	1	1	1	23	79	چالاکی خزمه‌تگوزاری دارایی جگه له پاره‌دار کردنی بیمه و سندوقه‌کانی موچه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	2	0	0	0	2	4	پاره‌دارکردنی بیمه و دووباره‌کردنه‌وی بیمه و سندوقه‌کانی موچه‌ی خانه‌نشینی جگه له ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	1	0	168	2	0	1	8	180	چالاکییه یارمه‌تیده‌ره‌کانی چالاکییه خزمه‌تگوزارییه داراییه‌کان و چالاکییه‌کانی بیمه
Total	7	8	209	3	1	2	33	263	کۆ
Real Estate Activities								چالاکییه‌کانی خانوو و زهوی و زار	
Real estate activities	7	0	749	0	1	1	2	760	چالاکییه‌کانی خانوو و زهوی و زار
Total	7	0	749	0	1	1	2	760	کۆ
Professional, Scientific and Technical Activities								چالاکییه پیشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکیه‌کان	
Legal and accounting activities	3	0	97	0	0	1	15	116	چالاکییه یاسایی و چالاکییه ژمێریارییه‌کان
Activities of head offices; management consultancy activities	5	4	94	1	0	2	1	107	چالاکییه‌کانی نووسینگه سه‌ره‌کییه‌کان، و چالاکییه راوێژکارییه‌کان له بواری به‌ریوه‌به‌ردندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	0	0	45	1	0	0	9	55	چالاکییه‌کانی ته‌لاز سازی و نه‌نداناری، و تاقیکردنه‌وی ته‌کنیکی و شیکردنه‌وه
Scientific research and development	0	1	3	0	0	0	5	9	لیکۆئینه‌وه و پاره‌پێدان له بواری زانستی
Advertising and market research	1	0	10	0	0	1	0	12	لیکۆئینه‌وه‌کانی ریکلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	5	0	462	2	1	3	4	477	چالاکییه‌کانی تری پیشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکی
Veterinary activities	1	0	40	0	0	0	11	52	چالاکی قیته‌نه‌ری
Total	15	5	751	4	1	7	45	828	کۆ
Administrative and Support Service Activities								چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه کارگێرییه‌کان و خزمه‌تگوزارییه پشتیوانه‌یه‌کان	
Rental and leasing activities	1	0	97	0	0	1	0	99	چالاکییه‌کانی به‌کری گرتن
Employment activities	1	1	5	0	0	0	2	9	چالاکییه‌کانی به‌کارهێنان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	0	0	102	1	0	0	4	107	بریکارییه‌کانی سه‌فه‌ر و نه‌وانه‌ی له بواری گه‌شتی ئاسمانی کارده‌کن و خزمه‌تگوزارییه‌کانی شوێن گرتن و نه‌و چالاکییه‌کانی په‌یوه‌ندیان پێوه هه‌یه
Security and investigation activities	0	0	9	0	0	0	4	13	چالاکییه‌کانی ئاسایش و لیکۆئینه‌وه‌کان
Services to buildings and landscape activities	3	3	21	0	0	0	60	87	چالاکییه‌کانی پێشکەش کردنی خزمه‌تگوزاری بۆ بیناکان و جوانکاری شوێنه‌کان
Office administrative, office support and other business support activities	0	0	40	0	0	0	4	44	چالاکییه کارگێرییه‌کانی نووسینگه‌کان و چالاکییه‌کانی پشتیوانی کردن له نووسینگه‌کان و چالاکییه‌کانی تری پشتیوانی کردن له کاره‌کان
Total	5	4	274	1	0	1	74	359	کۆ
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security								به‌ریوه‌بردنی گشتی و به‌رگری کردن، و دلنایی کۆمه‌لایه‌تی به‌ زۆر	
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	19	5	122	2	3	17	829	997	کارگێری گشتی و به‌رگریکردن، و ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Total	19	5	122	2	3	17	829	997	کۆ

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی نابووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						کۆ Total	جووری چالاکی نابووری	
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی			
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public			Governmental
Education								فێر کردن	
Education	18	6	118	2	4	7	919	1074	فێر کردن
Total	18	6	118	2	4	7	919	1074	کۆ
Human Health and Social Work Activities								چالاکیه‌کانی یواری تهن‌دروستی مرۆڤ و کاری کۆمه‌لایه‌تی	
Human health activities	16	1	1202	2	2	11	201	1435	چالاکیه‌کانی په‌یوه‌ندیدار به تهن‌دروستی مرۆڤ
Residential care activities	1	0	6	0	0	2	8	17	چالاکیه‌کانی چاودێری کردن له‌گه‌ڵ مانه‌وه
Social work activities without accommodation	1	1	34	0	0	1	46	83	چالاکیه‌کانی کاری کۆمه‌لایه‌تی، به‌بێ مانه‌وه
Total	18	2	1242	2	2	14	255	1535	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation								هونه‌ر و خوشگوزه‌رانی و کات به‌سه‌ر بردن	
Creative, arts and entertainment activities	1	0	100	1	0	2	8	112	چالاکیه‌کانی نوێگه‌ری و هونه‌ره‌کان و چالاکیه‌کانی خوشگوزه‌رانی
Libraries, archives, museums and other cultural activities	8	0	32	0	0	3	38	81	چالاکیه‌کانی کتێبخانه و پارێزراوه‌کان و موزه‌خانه و چالاکی تری روشنبیری
Gambling and betting activities	1	0	8	0	0	0	0	9	چالاکیه‌کانی قوما‌رکردن و گره‌وکردن
Sports activities and amusement and recreation activities	7	2	214	1	4	21	94	343	چالاکیه‌کانی وهرزشی و خوشگوزه‌رانی و کات به‌سه‌ر بردن
Total	17	2	354	2	4	26	140	545	کۆ
Other Service Activities								چالاکیه‌کانی تری خزمه‌تگوزاری	
Activities of membership organizations	308	12	433	29	16	145	543	1486	چالاکیه‌کانی نه‌و رێخه‌راوانه‌ی خاوه‌ن نه‌ندان
Repair of computers and personal and household goods	3	0	657	2	0	1	3	666	چا‌کرده‌نه‌ی نامیره‌کانی کۆمپیوتەر و کالای تاکه‌کەسی و نامالییه‌کان
Other personal service activities	17	0	1420	3	0	12	6	1458	چالاکیه‌کانی تری خزمه‌تگوزارییه تاکه‌کەسییه‌کان
Total	328	12	2510	34	16	158	552	3610	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing								نه‌و چالاکیانه‌ی بژیوی ژبان که سوود له کهسه‌کان وهرده‌گرن، و نه‌وانه‌ش که له یواری به‌ره‌م هێنانی کالای و خزمه‌تگوزارییه جیا نه‌کراوه‌کان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌تدان	
Activities of households as employers of domestic personnel	1	0	7	0	0	0	2	10	نه‌و چالاکیه بژیویانه‌ی خێزان که کهسانیک به‌کارده‌هێنن بۆ کاری نیومان
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	1	0	0	0	0	1	چالاکیه جیا نه‌کراوه‌کانی به‌ره‌م هێنانی کالای و نه‌و خزمه‌تگوزارییه‌ی که خێزان بۆ به‌کارهێنانی تایبەت سوودیان ئی وهرده‌گرت
Total	1	0	8	0	0	0	2	11	کۆ

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی ناپووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							کۆ Total	جووری چالاکی ناپووری
	جووری کهرتی کارکردن								
	نادیار Not Stated	بیانی Foreign	تایبه‌ت Private	هه‌روه‌زی Cooperative	تیکه‌لاو Mixed	گشتی Public	حکومی Governmental		
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies									چالاکییه‌کانی نه‌و ده‌سته و ریکجراوانه‌ی دادوهریی نیشتمانی ناپانگرتیه‌وه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	1	22	1	0	2	1	0	27	چالاکییه‌کانی ریکجراو و ده‌سته نیوده‌وله‌تی و هه‌رمایه‌تییه‌کان و بالیوزخانه و کونسولگه‌رییه بیانییه‌کان
Total	1	22	1	0	2	1	0	27	کۆ
Not Stated									نادیار
Not Stated	5830	3	662	4	4	6	47	6556	
Total	5830	3	662	4	4	6	47	6556	کۆ
Erbil Governorate Urban Total	6734	370	47200	140	73	381	3604	58502	کۆ له شارنشین پارێزگای هه‌ولێر

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی ناپووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						کۆ Total	جووری چالاکی ناپووری	
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	کشتی			
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public			Governmental
Erbil Governoratel \ Rural								پارێزگای هه‌ولێر / گوند	
Agriculture, Forestry and Fishing								کشتوکاڵ و قۆزینه‌وه‌ی دارستانه‌کان و راوه ماسی	
Crop and animal production, hunting and related service activities	58	2	11832	2	1	11	18	11924	چالاکیی کشتوکاڵی به‌روبووم و به‌رهمه‌ ناژه‌ناییه‌کان و راو کردن و خزمه‌تگوزارییه‌ پهیوهندیاره‌کان
Forestry and logging	0	0	1	0	0	0	2	3	قۆزینه‌وه‌ی دارستان و برینی داره‌ ته‌خته‌بیه‌کان
Fishing and aquaculture	0	0	37	0	0	0	0	37	راو کردنی ماسی و به‌خێوکردنی زینده‌وه‌ره‌ ناوییه‌کان
Total	58	2	11870	2	1	11	20	11964	کۆ
Mining and Quarrying								به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه‌ به‌ردینه‌کان	
Mining of coal and lignite	0	0	0	0	0	0	0	0	به‌کانزاکردنی خه‌لوز و لگنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	1	0	4	0	1	0	1	7	ده‌ره‌ینانی نه‌وتی خاو و غازی سروشتی
Mining of metal ores	0	0	0	0	0	0	0	0	به‌کانزاکردنی فلزاتی کانزایی
Other mining and quarrying	0	0	97	0	0	0	0	97	چالاکییه‌کانی تری به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه‌ به‌ردینه‌کان
Mining support service activities	0	0	2	0	0	0	0	2	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی یارمه‌تیدانی به‌کانزاکردن
Total	1	0	103	0	1	0	1	106	کۆ
Manufacturing								پیشه‌سازی گۆردراوه‌کان	
Manufacture of food products	3	0	98	0	0	2	3	106	پیشه‌سازی به‌رهمه‌ خۆراکییه‌کان
Manufacture of beverages	0	0	1	0	0	0	0	1	پیشه‌سازی خواردنه‌وه‌بیه‌کان
Manufacture of tobacco products	0	0	1	0	0	0	0	1	پیشه‌سازی به‌روبوومی توتن
Manufacture of textiles	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی کوتان
Manufacture of wearing apparel	0	0	14	0	0	0	0	14	پیشه‌سازی جل و به‌رگ
Manufacture of leather and related products	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی به‌روبوومه‌کانی بیست و به‌روبوومه‌کانی تری هاوشیوه
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	0	0	13	0	0	0	1	14	پیشه‌سازی ته‌خته و به‌روبوومه‌کانی و ته‌په‌دۆر جگه‌ له‌پیشه‌سازی راخه‌ر ویشه‌سازی جووری دروستکراو له‌پوش و که‌رسته‌کانی هۆنینه‌وه
Manufacture of paper and paper products	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی کاغه‌ز و به‌رهمه‌کانی کاغه‌ز
Printing and reproduction of recorded media	0	0	2	0	0	0	0	2	چاپکردن و له‌به‌رگرتنه‌وه و هۆکاره‌کانی راگه‌باندنی تۆمارکراو
Manufacture of coke and refined petroleum products	1	0	16	1	0	0	6	24	پیشه‌سازی خه‌لوزی کۆک و به‌روبوومه‌ نه‌وتیه‌ دوباره‌بووه‌کان
Manufacture of chemicals and chemical products	0	0	1	0	0	0	1	2	پیشه‌سازی که‌رسته و به‌روبوومه‌ کیمیاوییه‌کان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی که‌رسته‌ بنه‌په‌تییه‌کانی درووستکردنی ده‌رمان و ناماده‌کاریه‌کانی درووستکردنی ده‌رمان

خشتهی 1 - ژمارهی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی نابووری و جۆری که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						کۆ Total	جۆری چالاکی نابووری	
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی			
	Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public			Governmental
Manufacturing								پیشه‌سازییه گۆڤدراده‌کان	
Manufacture of rubber and plastics products	0	0	12	0	0	0	1	13	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌کانی لاستیک و باغه
Manufacture of other non-metallic mineral products	1	1	54	0	0	0	3	59	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌کانی کانزا نافلزیه‌کانی تر
Manufacture of basic metals	0	0	4	0	0	0	0	4	پیشه‌سازی فلزاتی بنچینه‌یی
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	1	0	75	0	0	0	0	76	پیشه‌سازی به‌ره‌می کانزای تیکه‌له جگه له مه‌کینه‌کان و که‌ره‌سته‌کان
Manufacture of computer, electronic and optical products	1	0	4	0	0	0	1	6	پیشه‌سازی کۆمپیوتەر و به‌روبومه نه‌لکترۆنی و بینراوه‌کان
Manufacture of electrical equipment	0	0	1	0	0	0	0	1	پیشه‌سازی نامیره کاره‌باییه‌کان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	0	0	3	0	0	0	0	3	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و نامیره‌کانی پۆلێن نه‌کراو له باه‌تیکێ تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	1	0	0	0	0	1	پیشه‌سازی له‌و ئۆتۆمبیلانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و تانکه‌ری گه‌وره و مام ناوه‌ند
Manufacture of other transport equipment	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی هۆکاره‌کانی تری گواسته‌نوه
Manufacture of furniture	0	0	14	0	0	0	0	14	دروست کردنی که‌ل و پهل
Other manufacturing	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازییه گۆڤدراده‌کانی تر
Repair and installation of machinery and equipment	0	0	22	0	0	0	2	24	دروست کردن و ناوێته‌کردنی مه‌کینه و نامیره‌کان
Total	7	1	336	1	0	2	18	365	کۆ
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply									کاره‌کانی کاره‌با و غاز و هه‌لم و سارد و گه‌رمیی هه‌وا
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	1	0	35	0	0	0	63	99	گه‌یاندنی کاره‌با و غاز و هه‌لم و سارد و گه‌رمیی هه‌وا
Total	1	0	35	0	0	0	63	99	کۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities									کاروباری ناو و چالاکی ناوهرۆکان و به‌ریوه‌به‌ردنی پاشماوه‌کان و چاره‌سه‌رکردنی
Water collection, treatment and supply	2	0	18	0	0	5	109	134	کۆکردنه‌وه و چاره‌سه‌رکردن و گه‌یاندنی ناو
Sewerage	0	0	0	0	0	0	0	0	تۆره‌کانی زێراب و ناوه‌رۆ
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	0	0	2	0	1	0	0	3	چالاکیی کۆکردنه‌وه‌ی پاشماوه‌کان و چاره‌سه‌رکردن و ریزگار بوون و گه‌راندنه‌وه‌ی که‌ره‌سته‌کان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکییه‌کانی چاره‌سه‌رکردن و خزمه‌تگوزاریی تری به‌ریوه‌به‌ردنی پاشماوه‌کان
Total	2	0	20	0	1	5	109	137	کۆ
Construction									درووست کردن
Construction of buildings	0	0	28	0	0	0	1	29	درووستکردنی بیناکان
Civil engineering	0	0	6	0	0	0	2	8	نه‌دازاریی شارستانی
Specialized construction activities	0	0	6	0	0	0	1	7	چالاکییه‌ پسیۆپیه‌کانی درووستکردن
Total	0	0	40	0	0	0	4	44	کۆ

خشتەى 1 - ژمارەى دامەزراوەکان لە پارێزگای هەولێر بە پێی ژینگە و چالاکیی نابووری و جووری کەرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						کۆ Total	جووری چالاکی نابووری	
	جووری کەرتی کارکردن								
	نادیار Not Stated	بیانی Foreign	تایبەت Private	هەروەزی Cooperative	تێکەڵاو Mixed	کشتی Public			حکومی Governmental
Wholesale and Retail Trade; Repair of Motor Vehicles and Motorcycles								بازرگانیی تاک و کۆ، چاککردنەوهی هۆکارەکانی هاتووچۆ کردن ئەوانەى بزۆینەرمان هەیه و ماتۆرسیکل	
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	0	0	217	0	1	0	2	220	بازرگانیی تاک و کۆ، چاککردنەوهی هۆکارەکانی هاتووچۆ کردن ئەوانەى بزۆینەرمان هەیه و ماتۆرسیکل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	1	0	112	0	0	0	4	117	بازرگانیی بەکۆ، جگە لە هۆکارەکانی هاتووچۆ کردنى بزۆینەرمان و ماتۆرسیکل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	17	0	1934	4	2	10	54	2021	بازرگانیی بە تاک، جگە لە هۆکارەکانی هاتووچۆ کردنى بزۆینەرمان و ماتۆر سیکل
Total	18	0	2263	4	3	10	60	2358	کۆ
Transportation and Storage								گواستنەوه و کۆگایی کردن	
Land transport and transport via pipelines	0	0	2	0	0	0	0	2	گواستنەوهی وشکانی و گواستنەوه لە پێنێ بۆرییەوه
Water transport	0	0	1	0	0	0	0	1	گواستنەوه لە پێنێ ناو (گواستنەوهی ناوی)
Air transport	0	0	0	0	0	0	0	0	گواستنەوهی ناسمانی
Warehousing and support activities for transportation	26	2	1083	0	1	1	17	1130	کۆگایی کردن و چالاکییەکانی پشتگیری کردن لە گواستنەوه
Other transportation support activities	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکی پۆستە و گەباندنی بەستەکان لە رێگای نوێنەرمانەکانەوه
Total	26	2	1086	0	1	1	17	1133	کۆ
Accommodation and Food Service Activities								چالاکی خزمەتگوزاری مانەوه و خواردن	
Accommodation	2	0	25	0	0	1	13	41	مانەوه
Food and beverage service activities	2	0	246	0	0	1	4	253	چالاکییەکانی خزمەتگوزارییەکانی خواردن و خواردنەوه
Total	4	0	271	0	0	2	17	294	کۆ
Information and Communication								زانباری و گەباندن	
Publishing activities	1	0	1	0	0	0	0	2	چالاکییەکانی بلاوکردنەوه
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	1	0	2	0	0	0	0	3	چالاکییەکانی بەرھەم ھێنانی فیلم و بەرنامەى تەلەفزیونی و دەنگە تۆمارکراوەکان و بلاو کردنەوهی مۆسیقا
Programming and broadcasting activities	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکی پەخشى رادیو و تەلەفزیون
Telecommunications	0	1	26	0	2	0	2	31	گەباندن
Computer programming, consultancy and related activities	0	0	1	0	0	0	0	1	چالاکی بەرنامەنووسیی کۆمپیوتەر و شارەزایی راویژکاری و ئەو چالاکیانەى پەيوەندیان پێوه هەیه
Information service activities	0	0	5	0	0	0	1	6	چالاکی خزمەتگوزارییەکانی زانیارییەکان
Total	2	1	35	0	2	0	3	43	کۆ

خشته 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی نابووری و جووری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						کۆ	جووری چالاکی نابووری	
	جووری کهرتی کارکردن								
	نادیار	بیانی	تایبەت	هه‌روه‌زی	تیکه‌لاو	گشتی			حکومی
Not Stated	Foreign	Private	Cooperative	Mixed	Public	Governmental	Total		
Financial and Insurance Activities								چالاکییه‌کانی دارایی و چالاکییه‌کانی بیمه	
Financial service activities, except insurance and pension funding	0	0	1	0	0	0	2	3	چالاکی خزمه‌تگوزاری دارایی جگه له پاره‌دار کردنی بیمه و سندوقه‌کانی موچه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	0	0	0	0	0	0	پاره‌دارکردنی بیمه و دووباره‌کردنه‌وی بیمه و سندوقه‌کانی موچه‌ی خانه‌نشینی جگه له ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	0	0	1	0	0	0	0	1	چالاکییه یارمه‌تیده‌ره‌کانی چالاکییه خزمه‌تگوزارییه داراییه‌کان و چالاکییه‌کانی بیمه
Total	0	0	2	0	0	0	2	4	کۆ
Real Estate Activities								چالاکییه‌کانی خانوو و زهوی و زار	
Real estate activities	0	0	19	0	0	0	0	19	چالاکییه‌کانی خانوو و زهوی و زار
Total	0	0	19	0	0	0	0	19	کۆ
Professional, Scientific and Technical Activities								چالاکییه پیشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکیه‌کان	
Legal and accounting activities	0	0	2	0	0	0	0	2	چالاکییه یاسایی و چالاکییه ژمێریارییه‌کان
Activities of head offices; management consultancy activities	0	1	10	0	0	0	0	11	چالاکییه‌کانی نوسینگه سه‌ره‌کییه‌کان، و چالاکییه راویژکارییه‌کان له بواری به‌ریوه‌به‌رندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	1	0	0	0	0	0	1	2	چالاکییه‌کانی ته‌لاز سازی و نه‌ندان‌یاری، و تاقیکردنه‌وی ته‌کنیکی و شیکردنه‌وه
Scientific research and development	0	0	0	0	0	0	0	0	لیکۆئینه‌وه و پاره‌پێدان له بواری زانستی
Advertising and market research	0	0	0	0	0	0	0	0	لیکۆئینه‌وه‌کانی ریکلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	0	0	4	0	0	0	0	4	چالاکییه‌کانی تری پیشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکی
Veterinary activities	0	0	5	0	0	0	1	6	چالاکی قیته‌رنه‌ری
Total	1	1	21	0	0	0	2	25	کۆ
Administrative and Support Service Activities								چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه کارگێرییه‌کان و خزمه‌تگوزارییه پشتیوانه‌یه‌کان	
Rental and leasing activities	0	0	1	0	0	0	0	1	چالاکییه‌کانی به‌کری گرتن
Employment activities	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکییه‌کانی به‌کارهێنان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	0	0	1	0	0	0	3	4	بریکارییه‌کانی سه‌فه‌ر و نه‌وانه‌ی له بواری گه‌شتی ئاسمانی کارده‌که‌ن و خزمه‌تگوزارییه‌کانی شوێن گرتن و نه‌و چالاکییه‌کانی په‌یوه‌ندیان پێوه هه‌یه
Security and investigation activities	0	0	2	0	0	0	5	7	چالاکییه‌کانی ئاسایش و لیکۆئینه‌وه‌کان
Services to buildings and landscape activities	2	0	20	0	0	0	36	58	چالاکییه‌کانی پێشکەش کردنی خزمه‌تگوزاری بۆ بیناکان و جوانکاری شوێنه‌کان
Office administrative, office support and other business support activities	0	0	0	0	0	0	2	2	چالاکییه کارگێرییه‌کانی نووسینگه‌کان و چالاکییه‌کانی پشتیوانی کردن له نووسینگه‌کان و چالاکییه‌کانی تری پشتیوانی کردن له کاره‌کان
Total	2	0	24	0	0	0	46	72	کۆ
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security								به‌ریوه‌بردنی گشتی و به‌رگری کردن، و دلناییی کۆمه‌لایه‌تی به‌ زۆر	
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	20	0	13	0	1	0	198	232	کارگێری گشتی و به‌رگریکردن، و ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Total	20	0	13	0	1	0	198	232	کۆ

خشتهی 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی ناپووری و جۆری کهرتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work						کۆ Total	جۆری چالاکی ناپووری	
	جۆری کهرتی کارکردن								
	نادیار Not Stated	بیانی Foreign	تایبەت Private	هه‌روه‌زی Cooperative	تێکه‌لاو Mixed	کشتی Public			حکومی Governmental
Education								فێر کردن	
Education	31	0	33	2	0	2	884	952	فێر کردن
Total	31	0	33	2	0	2	884	952	کۆ
Human Health and Social Work Activities								چالاکییه‌کانی یواری تهن‌دروستی مرۆڤ و کاری کۆمه‌لایه‌تی	
Human health activities	3	0	28	2	1	2	138	174	چالاکییه‌کانی په‌یوه‌ندیدار به تهن‌دروستی مرۆڤ
Residential care activities	0	0	2	0	0	0	0	2	چالاکییه‌کانی چاودێری کردن له‌گه‌ڵ مانه‌وه
Social work activities without accommodation	0	0	3	0	0	0	4	7	چالاکییه‌کانی کاری کۆمه‌لایه‌تی، به‌بێ مانه‌وه
Total	3	0	33	2	1	2	142	183	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation								هونه‌ر و خوشگۆزه‌رانی و کات به‌سه‌ر بردن	
Creative, arts and entertainment activities	0	0	4	0	0	3	1	8	چالاکییه‌کانی نوێگه‌ری و هونه‌ره‌کان و چالاکییه‌کانی خوشگۆزه‌رانی
Libraries, archives, museums and other cultural activities	0	0	6	0	0	1	7	14	چالاکییه‌کانی کتێبخانه و پارێزراوه‌کان و موزه‌خانه و چالاکیی تری روشنبیری
Gambling and betting activities	0	0	1	0	0	0	0	1	چالاکییه‌کانی قوما‌رکردن و گره‌وه‌کردن
Sports activities and amusement and recreation activities	0	0	7	0	0	3	4	14	چالاکییه‌کانی وهرزشی و خوشگۆزه‌رانی و کات به‌سه‌ر بردن
Total	0	0	18	0	0	7	12	37	کۆ
Other Service Activities								چالاکییه‌کانی تری خزمه‌تگۆزاری	
Activities of membership organizations	20	3	109	29	2	52	635	850	چالاکییه‌کانی ئەو رێخه‌راوانه‌ی خاوه‌ن نه‌ندان
Repair of computers and personal and household goods	0	0	11	0	0	0	0	11	چا‌ک‌کردنه‌وه‌ی نامیره‌کانی کۆمپیوتەر و کالای تاکه‌کەسی و نامالییه‌کان
Other personal service activities	3	0	77	1	0	4	1	86	چالاکییه‌کانی تری خزمه‌تگۆزارییه‌ تاکه‌که‌سییه‌کان
Total	23	3	197	30	2	56	636	947	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing								ئهو چالاکییه‌کانی بژێوی ژيان که سوود له کهسه‌کان وهرده‌گرن، و نه‌وانه‌ش که له یواری به‌ره‌م هێنانی کالای و خزمه‌تگۆزارییه‌ جیا نه‌کراوه‌کان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌تدان	
Activities of households as employers of domestic personnel	1	0	0	0	0	0	0	1	ئهو چالاکیه بژێویانه‌ی خێزان که کهسانیک به‌کارده‌هێنن بۆ کاری نیومان
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکییه‌ جیا نه‌کراوه‌کانی به‌ره‌م هێنانی کالای و نه‌و خزمه‌تگۆزارییه‌ نه‌ی که خێزان بۆ به‌کارهێنانی تایبەت سوودیان ئی وهرده‌گرت
Total	1	0	0	0	0	0	0	1	کۆ

خشته 1 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه و چالاکیی ناپووری و جۆری که‌رتی کار

Table 1- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, Economic Activity and Type Sector of Work

Type of Economic Activity	Type Sector of Work							کۆ Total	جۆری چالاکی ناپووری
	جۆری که‌رتی کارکردن								
	نادیار Not Stated	بیانی Foreign	تایبه‌ت Private	هه‌روه‌زی Cooperative	تیکه‌لاو Mixed	گشتی Public	حکومی Governmental		
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies									چالاکییه‌کانی نه‌و ده‌سته و ریکخراوانه‌ی دادوهریی نیشتمانی ناپانگرتیه‌وه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	0	1	0	0	0	0	0	1	چالاکییه‌کانی ریکخراو و ده‌سته نیوده‌وله‌تی و هه‌رمایه‌تییه‌کان و بایوژخانه و کونسولگه‌رییه بیانییه‌کان
Total	0	1	0	0	0	0	0	1	کۆ
Not Stated	1487	0	58	0	0	1	9	1555	نادیار
Total	1487	0	58	0	0	1	9	1555	کۆ
Erbil Governorate Rural Total	1687	11	16477	41	13	99	2243	20571	کۆ له گوندنشینی پارێزگای هه‌ولێر

خشتهی 2 - ژمارهی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای ههولێر به پیتی ژینگه و ژمارهی کارکه‌ره‌کان و جۆری چالاکیی ئابووری

Table 2- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural	گوند	Urban	شار	Total	کۆ	جۆری چالاکی ئابووری
	ژمارهی کارکه‌ره‌کان	ژمارهی دامه‌زراوه‌کان	ژمارهی کارکه‌ره‌کان	ژمارهی دامه‌زراوه‌کان	ژمارهی کارکه‌ره‌کان	ژمارهی دامه‌زراوه‌کان	
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	
Erbil Governorate							پارێزگای ههولێر
Agriculture, Forestry and Fishing							کشوکال و هۆزینه‌وه‌ی دارستانه‌کان و راوه ماسی
Crop and animal production, hunting and related service activities	20812	11924	1939	1183	22751	13107	چالاکیی کشتوکالی به‌روبووم و به‌ره‌مه‌ ناژمه‌لییه‌کان و راوه کردن و خزمه‌تگوزارییه‌ په‌یوه‌ندیده‌اره‌کان
Forestry and logging	20	3	283	20	303	23	قۆزینه‌وه‌ی دارستان و بپینی داره‌ ته‌خته‌بیه‌کان
Fishing and aquaculture	91	37	22	1	113	38	راوه کردنی ماسی و به‌خێوکردنی زینه‌وه‌ره‌ ناوییه‌کان
Total	20923	11964	2244	1204	23167	13168	کۆ
Mining and Quarrying							به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه‌ به‌ردینه‌کان
Mining of coal and lignite	0	0	3	1	3	1	به‌کانزاکردنی خه‌لوژ و لگنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	208	7	134	15	342	22	ده‌ره‌ینانی نه‌وتی خاو و غازی سروشتی
Mining of metal ores	0	0	3	1	3	1	به‌کانزاکردنی فلزاتی کانزایی
Other mining and quarrying	689	97	70	10	759	107	چالاکییه‌کانی تری به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه‌ به‌ردینه‌کان
Mining support service activities	23	2	12	1	35	3	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی یاره‌تیدانی به‌کانزاکردن
Total	920	106	222	28	1142	134	کۆ
Manufacturing							پیشه‌سازی گۆردراوه‌کان
Manufacture of food products	435	106	2848	767	3283	873	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌ خۆراکییه‌کان
Manufacture of beverages	10	1	123	24	133	25	پیشه‌سازی خواردنه‌وه‌بیه‌کان
Manufacture of tobacco products	20	1	0	0	20	1	پیشه‌سازی به‌روبوومی توتن
Manufacture of textiles	0	0	286	70	286	70	پیشه‌سازی کوتاڵ
Manufacture of wearing apparel	19	14	1222	813	1241	827	پیشه‌سازی جل و به‌رگ
Manufacture of leather and related products	0	0	22	13	22	13	پیشه‌سازی به‌روبوومه‌کانی پێست و به‌روبوومه‌کانی تری هاشیوه
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	177	14	779	364	956	378	پیشه‌سازی ته‌خته و به‌روبوومه‌کانی و ته‌په‌دۆر جگه‌ له‌پیشه‌سازی راخه‌ر و پیشه‌سازی جوری دروستکراو له‌پوش و که‌ره‌سته‌کانی هۆزینه‌وه
Manufacture of paper and paper products	0	0	15	5	15	5	پیشه‌سازی کاغه‌ژ و به‌ره‌مه‌کانی کاغه‌ژ
Printing and reproduction of recorded media	7	2	955	202	962	204	چاپکردن و له‌به‌رگرتنه‌وه و هۆکاره‌کانی راگه‌یاندنی تۆمارکراو
Manufacture of coke and refined petroleum products	621	24	62	9	683	33	پیشه‌سازی خه‌لوژی کۆک و به‌روبوومه‌ نه‌وتییه‌ دوپاره‌بووه‌کان
Manufacture of chemicals and chemical products	22	2	88	24	110	26	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و به‌روبوومه‌ کیمیاوییه‌کان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	93	5	93	5	پیشه‌سازی که‌ره‌سته‌ بنه‌ره‌تییه‌کانی دروستکردنی دهرمان و ناماده‌کاریه‌کانی دروستکردنی دهرمان

خشتەى 2 - ژمارەى دامەزراوەکان لە پارێزگای هەولێر بە پێى ژینگە و ژمارەى کارکەرەکان و جۆرى چالاکیى ئابوورى

Table 2- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural		Urban		Total		جۆرى چالاکیى ئابوورى
	ژمارەى کارکەرەکان	ژمارەى دامەزراوەکان	ژمارەى کارکەرەکان	ژمارەى دامەزراوەکان	ژمارەى کارکەرەکان	ژمارەى دامەزراوەکان	
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	
Manufacturing							پێشەسازییە گۆژدراوەکان
Manufacture of rubber and plastics products	71	13	982	131	1053	144	پێشەسازی بەرھەمەکانى لاستیک و باغە
Manufacture of other non-metallic mineral products	646	59	1713	316	2359	375	پێشەسازی بەرھەمەکانى کانزا نافرزییەکانى تر
Manufacture of basic metals	8	4	114	55	122	59	پێشەسازی فلزاتى بچینیى
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	376	76	4121	1618	4497	1694	پێشەسازی بەرھەمى کانزای تیکەلە جگە لە مەکیئەکان و کەرستەکان
Manufacture of computer, electronic and optical products	33	6	98	53	131	59	پێشەسازی کۆمپیوتەر و بەروبوومە ئەلکترۆنى و بینراوەکان
Manufacture of electrical equipment	2	1	82	30	84	31	پێشەسازی نامێرە کارەباییەکان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	19	3	172	48	191	51	پێشەسازی کەرستە و نامێرەکانى پۆلین نەکرار لە بابەتێکى تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	10	1	6	2	16	3	پێشەسازی ئەو ئۆتۆمبیلانەى بزۆینەریان ھەیە و تانکەرى گەورە و مام ناوھند
Manufacture of other transport equipment	0	0	49	13	49	13	پێشەسازی ھۆکارەکانى تری گواستەنۆھ
Manufacture of furniture	166	14	677	289	843	303	دروست کردنى کەل و پەل
Other manufacturing	0	0	60	24	60	24	پێشەسازییە گۆژدراوەکانى تر
Repair and installation of machinery and equipment	562	24	1043	370	1605	394	دروست کردن و ناویتەکردنى مەکیئە و نامێرەکان
Total	3204	365	15610	5245	18814	5610	کۆ
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply							کارەکانى کارەبا و غاز و ھەلم و سارد و گەرمیی ھەوا
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	186	99	1614	221	1800	320	کەپاندنى کارەبا و غاز و ھەلم و سارد و گەرمیی ھەوا
Total	186	99	1614	221	1800	320	کۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities							کاروبارى ناو و چالاکیى ئاووھەژکان و بەرزیوھەبەردنى پاشماوەکان و چارەسەرکردنى
Water collection, treatment and supply	365	134	914	114	1279	248	کۆکۆدنۆھ و چارەسەرکردن و گەپاندنى ناو
Sewerage	0	0	19	4	19	4	تۆرەکانى زێراب و ناوھێز
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	20	3	1147	18	1167	21	چالاکیی کۆکردنۆھى پاشماوەکان و چارەسەرکردن و بزگار بوون و گەراندنۆھى کەرستەکان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	چالاکییەکانى چارەسەرکردن و خزمەتگوزارى تری بەرزیوھەبەردنى پاشماوەکان
Total	385	137	2080	136	2465	273	کۆ
Construction							درووست کردن
Construction of buildings	100	29	1913	240	2013	269	درووستکردنى بیناکان
Civil engineering	143	8	1850	31	1993	39	ئەندازىارى شارستانى
Specialized construction activities	17	7	657	238	674	245	چالاکییە پسیۆپییەکانى درووستکردن
Total	260	44	4420	509	4680	553	کۆ

خشتهی 2 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پیتی ژینگه و ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان و جۆری چالاکیی ئابووری

Table 2- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural		Urban		Total		جۆری چالاکی ئابووری
	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	
Wholesale and Retail Trade; Repair of Motor Vehicles and Motorcycles							بازرگانیی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن ئه‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	599	220	11410	5820	12009	6040	بازرگانیی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن ئه‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	317	117	5495	2189	5812	2306	بازرگانیی به‌کۆ، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردنی بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	4992	2021	34789	20970	39781	22991	بازرگانیی به تاک، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردنی بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل
Total	5908	2358	51694	28979	57602	31337	کۆ
Transportation and Storage							گواستنه‌وه و کۆگایی کردن
Land transport and transport via pipelines	50	2	443	81	493	83	گواستنه‌وه‌ی وشکانی و گواستنه‌وه له پیتی بزۆیه‌وه
Water transport	4	1	5	3	9	4	گواستنه‌وه له پیتی ناو (گواستنه‌وه‌ی ناوی)
Air transport	0	0	1232	13	1232	13	گواستنه‌وه‌ی ناسمانی
Warehousing and support activities for transportation	1863	1130	5257	2933	7120	4063	کۆگایی کردن و چالاکییه‌کانی پشتگیری کردن له گواستنه‌وه
Other transportation support activities	0	0	761	36	761	36	چالاکی پۆسته و گه‌یاندنی به‌سته‌کان له رێگای نوینه‌ره‌کانه‌وه
Total	1917	1133	7698	3066	9615	4199	کۆ
Accommodation and Food Service Activities							چالاکی خزمه‌تگوزاری مانه‌وه و خواردن
Accommodation	443	41	2105	317	2548	358	مانه‌وه
Food and beverage service activities	647	253	5701	1871	6348	2124	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی خواردن و خواردنه‌وه
Total	1090	294	7806	2188	8896	2482	کۆ
Information and Communication							زانپاری و گه‌یاندن
Publishing activities	46	2	763	51	809	53	چالاکییه‌کانی بلاوکردنه‌وه
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	9	3	267	91	276	94	چالاکییه‌کانی به‌ره‌م هینانی فیلم و به‌ره‌مه‌ی ته‌له‌فزیۆنی و ده‌نگه تۆمارکراوه‌کان و بلاو کردنه‌وه‌ی مۆسیقا
Programming and broadcasting activities	0	0	29	5	29	5	چالاکی په‌خشی رادیۆ و ته‌له‌فزیۆن
Telecommunications	288	31	2084	145	2372	176	گه‌یاندن
Computer programming, consultancy and related activities	1	1	43	24	44	25	چالاکی به‌ره‌مه‌نووسیی کۆمپیوتەر و شاره‌زایی راویژکاری و نه‌ی چالاکییه‌کانی په‌یوه‌ندیان پێوه هه‌یه
Information service activities	43	6	530	45	573	51	چالاکی خزمه‌تگوزارییه‌کانی زانیارییه‌کان
Total	387	43	3716	361	4103	404	کۆ

خشتهی 2 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پیتی ژینگه و ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان و جۆری چالاکیی نابووری

Table 2- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural		Urban		Total		جۆری چالاکی نابووری
	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	
Financial and Insurance Activities							چالاکییه‌کانی دارایی و چالاکییه‌کانی بیمه
Financial service activities, except insurance and pension funding	38	3	2273	79	2311	82	چالاکی خزمه‌تگوزای دارایی جگه له پاره‌دار کردنی بیمه و سندووقه‌کانی مووچه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	118	4	118	4	پاره‌دارکردنی بیمه و دووباره‌کردنه‌وه‌ی بیمه و سندووقه‌کانی مووچه‌ی خانه‌نشینی جگه له دسته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	2	1	605	180	607	181	چالاکییه‌ یارمه‌تیده‌ره‌کانی چالاکییه‌ خزمه‌تگوزارییه‌ داراییه‌کان و چالاکییه‌کانی بیمه
Total	40	4	2996	263	3036	267	کۆ
Real Estate Activities							چالاکییه‌کانی خانوو و زهوی و زار
Real estate activities	47	19	1508	760	1555	779	چالاکییه‌کانی خانوو و زهوی و زار
Total	47	19	1508	760	1555	779	کۆ
Professional, Scientific and Technical Activities							چالاکییه‌ پیشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکیه‌کان
Legal and accounting activities	33	2	532	116	565	118	چالاکییه‌ یاسایی و چالاکییه‌ ژمێرارییه‌کان
Activities of head offices; management consultancy activities	72	11	469	107	541	118	چالاکییه‌کانی نوسینگه‌ سه‌ره‌کییه‌کان، و چالاکییه‌ راویژکاریه‌کان له بواری به‌ریوه‌به‌ردندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	3	2	323	55	326	57	چالاکییه‌کانی ته‌لار سازی و نه‌ندا‌زایی، و تاقیکردنه‌وه‌ی ته‌کنیکی و شیکردنه‌وه
Scientific research and development	0	0	371	9	371	9	لیکۆلینه‌وه و په‌ره‌پێدان له بواری زانستی
Advertising and market research	0	0	100	12	100	12	لیکۆلینه‌وه‌کانی ریکلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	10	4	986	477	996	481	چالاکییه‌کانی تری پیشه‌یی و زانستی و ته‌کنیکی
Veterinary activities	13	6	263	52	276	58	چالاکی قیته‌رنه‌ری
Total	131	25	3044	828	3175	853	کۆ
Administrative and Support Service Activities							چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌ کارگێڕیه‌کان و خزمه‌تگوزارییه‌ پشتیوانه‌یه‌یه‌کان
Rental and leasing activities	15	1	269	99	284	100	چالاکییه‌کانی به‌کری گرتن
Employment activities	0	0	124	9	124	9	چالاکییه‌کانی به‌کاره‌ینان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	14	4	213	107	227	111	بریکارییه‌کانی سه‌فه‌ر و نه‌وانه‌ی له بواری گه‌شتی ناسمانی کارده‌که‌ن و خزمه‌تگوزارییه‌کانی شوێن گرتن و نه‌و چالاکییه‌کانی په‌یوه‌نداییان پیوه‌ مه‌یه
Security and investigation activities	86	7	197	13	283	20	چالاکییه‌کانی ناسایش و لیکۆلینه‌وه‌کان
Services to buildings and landscape activities	1131	58	2154	87	3285	145	چالاکییه‌کانی پیشه‌کش کردنی خزمه‌تگوزاری بۆ بیناکان و جوانکاری شوێنه‌کان
Office administrative, office support and other business support activities	7	2	115	44	122	46	پشتیوانی کردن له کاره‌کان
Total	1253	72	3072	359	4325	431	کۆ
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security							به‌ریوه‌به‌ردنی گه‌شتی و به‌رگری کردن، و دلنایایی کۆمه‌لایه‌تی به‌ زۆر
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	3360	232	36710	997	40070	1229	کارگێڕی گه‌شتی و به‌رگریکردن، و دسته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Total	3360	232	36710	997	40070	1229	کۆ

خشتهی 2 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پیتی ژینگه و ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان و جۆری چالاکیی نابووری

Table 2- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural		Urban		Total		جۆری چالاکی نابووری
	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	
Education							فێر کردن
Education	10957	952	33714	1074	44671	2026	فێر کردن
Total	10957	952	33714	1074	44671	2026	کۆ
Human Health and Social Work Activities							چالاکیه‌کانی بواری تهن‌دروستی مرۆف و کاری کۆمه‌لایه‌تی
Human health activities	1556	174	12282	1435	13838	1609	چالاکیه‌کانی په‌یوه‌ندیدار به تهن‌دروستی مرۆف
Residential care activities	5	2	185	17	190	19	چالاکیه‌کانی چاودێری کردن له‌گه‌ڵ مانه‌وه
Social work activities without accommodation	63	7	1333	83	1396	90	چالاکیه‌کانی کاری کۆمه‌لایه‌تی، به‌بێ مانه‌وه
Total	1624	183	13800	1535	15424	1718	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation							هونه‌ر و خوشگۆزه‌رانی و کات به‌سه‌ر بردن
Creative, arts and entertainment activities	27	8	367	112	394	120	چالاکیه‌کانی نوێگه‌ری و هونه‌ره‌کان و چالاکیه‌کانی خوشگۆزه‌رانی
Libraries, archives, museums and other cultural activities	41	14	602	81	643	95	چالاکیه‌کانی کتێبخانه و پارێزراوه‌کان و موزه‌خانه و چالاکیی تری روشنبیری
Gambling and betting activities	2	1	19	9	21	10	چالاکیه‌کانی قوماڕکردن و گره‌وکردن
Sports activities and amusement and recreation activities	51	14	1788	343	1839	357	چالاکیه‌کانی وهرزشی و خوشگۆزه‌رانی و کات به‌سه‌ر بردن
Total	121	37	2776	545	2897	582	کۆ
Other Service Activities							چالاکیه‌کانی تری خزمه‌تگۆزاری
Activities of membership organizations	3226	850	12629	1486	15855	2336	چالاکیه‌کانی نه‌و رێکخراوانه‌ی خاوه‌ن نه‌ندان
Repair of computers and personal and household goods	26	11	1064	666	1090	677	چا‌ک‌کردنه‌وه‌ی نامێره‌کانی کۆمپیوتەر و کالای تاکه‌که‌سی و نامالییه‌کان
Other personal service activities	125	86	2470	1458	2595	1544	چالاکیه‌کانی تری خزمه‌تگۆزارییه‌ تاکه‌که‌سییه‌کان
Total	3377	947	16163	3610	19540	4557	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing							نه‌و چالاکیه‌کانی بژۆی ژیان که سوود له کهسه‌کان وهرده‌گرن، و نه‌وانه‌ش که له بواری به‌ره‌م هه‌نانی کالای و خزمه‌تگۆزارییه‌ جیا نه‌کراوه‌کان بۆ به‌کاره‌ینانی تایبه‌تدان
Activities of households as employers of domestic personnel	0	1	30	10	30	11	نه‌و چالاکیه‌ بژۆییه‌کانی خه‌زان که کهسه‌نێک به‌کارده‌هێنن بۆ کاری ئێوما‌
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	2	1	2	1	چالاکیه‌ جیا نه‌کراوه‌کانی به‌ره‌م هه‌نانی کالای و نه‌و خزمه‌تگۆزارییه‌کانی که خه‌زان بۆ به‌کاره‌ینانی تایبه‌ت سوودیان ئی وهرده‌گرن
Total	0	1	32	11	32	12	کۆ

خشتهی 2 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پیتی ژینگه و ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان و جۆری چالاکیی نا‌بووری

Table 2- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	Rural	گوند	Urban	شار	Total	کۆ	جۆری چالاکی نا‌بووری
	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان	ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان	
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies							چالاکییه‌کانی نه‌و دسته و رێکخراوانه‌ی دادوهریی نیشتمانی نایانگرتنه‌وه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	3	1	114	27	117	28	چالاکییه‌کانی رێکخراو و دسته نێوده‌وله‌تی و مهرنمايه‌تییه‌کان و بالیۆزخانه و کونسولگهرییه بیانییه‌کان
Total	3	1	114	27	117	28	کۆ
Not Stated	213	1555	2092	6556	2305	8111	نادیار
Total	213	1555	2092	6556	2305	8111	کۆ
Erbil Governorate Grand Total	56306	20571	213125	58502	269431	79073	کۆی گشتی له پارێزگای هه‌ولێر

خشتهی 3 - ژمارهی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پیتی ژینگه و ژمارهی کریکاران و جۆری که‌رتی کار

Table 3- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type Sector of Work

Type Sector of Work	Rural	گوند	Urban	شار	کۆ	ژمارهی دامه‌زراوه‌کان	جۆری که‌رتی کارکردن
	ژمارهی کارکه‌ره‌کان	ژمارهی دامه‌زراوه‌کان	ژمارهی کارکه‌ره‌کان	ژمارهی دامه‌زراوه‌کان	ژمارهی کارکه‌ره‌کان		
	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees	No. of Establishments	No. of Employees		
Erbil Governorate							پارێزگای هه‌ولێر
Governmental	21034	2243	104563	3604	125597	5847	حکومی
Public	472	99	3158	381	3630	480	گشتی
Mixed	311	13	777	73	1088	86	تێکه‌لاو
Cooperative	217	41	963	140	1180	181	هه‌ره‌وه‌زی
Private	34147	16477	101908	47200	136055	63677	تایبته
foreign	109	11	1356	370	1465	381	بیانی
Not Stated	16	1687	400	6734	416	8421	نادیاری
Total	56306	20571	213125	58502	269431	79073	کۆ

خشته 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای ههولێر به پێی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جوړی چالاکی ئابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌رم‌کان No. of Employees							کۆ		جوړی چالاکی ئابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total	
Erbil Governorate										پارێزگای ههولێر
Agriculture, Forestry and Fishing										کشتوکاڵ و قۆزینه‌وه‌ی دارستانه‌کان و راوه ماسی
Crop and animal production, hunting and related service activities	124	0	0	0	2	67	347	12567	13107	چالاکی کشتوکاڵی به‌روبووم و به‌ره‌مه‌ ناژه‌لییه‌کان و راو کردن و خزمه‌تگوزارییه‌ په‌یوه‌ندیده‌ره‌کان
Forestry and logging	0	0	0	0	1	7	4	11	23	قۆزینه‌وه‌ی دارستان و بڕینی داره‌ ته‌خته‌بیه‌کان
Fishing and aquaculture	0	0	0	0	0	1	1	36	38	راو کردنی ماسی و به‌خێوکردنی زینده‌وه‌ره‌ ناو‌بیه‌کان
Total	124	0	0	0	3	75	352	12614	13168	کۆ
Mining and Quarrying										به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه‌ به‌ردینه‌کان
Mining of coal and lignite	0	0	0	0	0	0	0	1	1	به‌کانزاکردنی خه‌لۆز و لگنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	2	0	0	1	1	6	6	6	22	ده‌ره‌ینانی نه‌وتی خاو و غازی سروشتی
Mining of metal ores	0	0	0	0	0	0	0	1	1	به‌کانزا کردنی فلزاتی کانزایی
Other mining and quarrying	0	0	0	0	0	23	58	26	107	چالاکییه‌کانی تری به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه‌ به‌ردینه‌کان
Mining support service activities	0	0	0	0	0	3	0	0	3	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی یارمه‌تیدانی به‌کانزاکردن
Total	2	0	0	1	1	32	64	34	134	کۆ
Manufacturing										پیشه‌سازی گۆردراوه‌کان
Manufacture of food products	22	0	0	0	4	27	138	682	873	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌ خۆراکییه‌کان
Manufacture of beverages	1	0	0	0	0	5	2	17	25	پیشه‌سازی خواردنه‌وه‌بیه‌کان
Manufacture of tobacco products	0	0	0	0	0	1	0	0	1	پیشه‌سازی به‌روبوومی توتن
Manufacture of textiles	1	0	0	0	2	2	3	62	70	پیشه‌سازی کوتاڵ
Manufacture of wearing apparel	5	0	0	0	0	1	5	816	827	پیشه‌سازی جل و به‌رگ
Manufacture of leather and related products	0	0	0	0	0	0	1	12	13	پیشه‌سازی به‌روبوومه‌کانی پێست و به‌روبوومه‌کانی تری هاوشیوه
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	6	0	0	1	0	4	19	348	378	پیشه‌سازی ته‌خته و به‌روبوومه‌کانی و ته‌په‌دۆر جگه‌ له‌پیشه‌سازی راخه‌ر و پیشه‌سازی جوړی دروستکراو له‌پوش و که‌ره‌سته‌کانی هۆنینه‌وه
Manufacture of paper and paper products	0	0	0	0	0	0	1	4	5	پیشه‌سازی کاغەز و به‌ره‌مه‌کانی کاغەز
Printing and reproduction of recorded media	0	0	0	3	0	6	14	181	204	چاپکردن و له‌به‌رگرتنه‌وه و هۆکاره‌کانی راگه‌یاندنی تۆمارکراو
Manufacture of coke and refined petroleum products	1	0	0	1	0	13	6	12	33	پیشه‌سازی خه‌لۆزی کوک و به‌روبوومه‌ نه‌وتیه‌ دوباره‌بووه‌کان
Manufacture of chemicals and chemical products	0	0	0	0	0	4	1	21	26	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و به‌روبوومه‌ کیمیاوییه‌کان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	0	0	1	0	0	4	5	پیشه‌سازی که‌ره‌سته‌ بنه‌رتیه‌کانی دروستکردنی ده‌رمان و ناماده‌کاریه‌کانی دروستکردنی ده‌رمان

خشتهی 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جو‌ری چالاکی ئابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان No. of Employees								کۆ Total	جو‌ری چالاکی ئابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Manufacturing										پیشه‌سازییه گۆڤدراوه‌کان
Manufacture of rubber and plastics products	1	0	0	1	0	13	33	96	144	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌کانی لاستیک و باغه
Manufacture of other non-metallic mineral products	2	0	0	0	4	48	143	178	375	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌کانی کانزا نافلزیه‌یه‌کانی تر
Manufacture of basic metals	2	0	0	0	0	0	5	52	59	پیشه‌سازی فلزاتی بنچینه‌یی
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	16	0	0	0	3	18	160	1497	1694	پیشه‌سازی به‌ره‌می کانزای تیکه‌له جگه له مه‌کینه‌کان و که‌ره‌سته‌کان
Manufacture of computer, electronic and optical products	2	0	0	0	0	1	5	51	59	پیشه‌سازی کۆمپیوتەر و به‌روبومه ئه‌لکترۆنی و بێنراوه‌کان
Manufacture of electrical equipment	0	0	0	0	0	0	5	26	31	پیشه‌سازی نامێره کاره‌باییه‌کان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	2	0	0	0	0	5	6	38	51	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و نامێره‌کانی پۆلێن نه‌کراو له باه‌تیکێ تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	0	0	0	1	1	1	3	پیشه‌سازی نه‌و ئۆتۆمبیلانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و تانکه‌ری گه‌وره و مام ناوه‌ند
Manufacture of other transport equipment	2	0	0	0	0	1	0	10	13	پیشه‌سازی هۆکاره‌کانی تری گواسته‌وه
Manufacture of furniture	3	0	0	0	0	11	14	275	303	دروست کردنی که‌ل و په‌ل
Other manufacturing	1	0	0	0	0	1	2	20	24	پیشه‌سازییه گۆڤدراوه‌کانی تر
Repair and installation of machinery and equipment	0	0	1	1	3	4	10	375	394	دروست کردن و ناویته‌کردنی مه‌کینه و نامێره‌کان
Total	67	0	1	7	17	166	574	4778	5610	کۆ
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply										کاره‌کانی کاره‌با و غاز و هه‌لم و سارد و گه‌رمیی هه‌وا
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	10	0	0	3	5	28	18	256	320	گه‌یاندنی کاره‌با و غاز و هه‌لم و سارد و گه‌رمیی هه‌وا
Total	10	0	0	3	5	28	18	256	320	کۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities										کاروباری ئاو و چالاکی ئاوهرۆکان و به‌ریوه‌به‌ردنی پاشماوه‌کان و چاره‌سه‌رکردنی
Water collection, treatment and supply	7	0	0	1	4	21	16	199	248	کۆکۆندنه‌وه و چاره‌سه‌رکردن و گه‌یاندنی ئاو
Sewerage	0	0	0	0	0	1	0	3	4	تۆره‌کانی زێراب و ئاوهرۆ
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	2	0	1	2	3	8	3	2	21	چالاکی کۆکۆندنه‌وه‌ی پاشماوه‌کان و چاره‌سه‌رکردن و رزگار بوون و گه‌راندنه‌وه‌ی که‌ره‌سته‌کان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکییه‌کانی چاره‌سه‌رکردن و خه‌زمه‌تگوزاری تری به‌ریوه‌به‌ردنی پاشماوه‌کان
Total	9	0	1	3	7	30	19	204	273	کۆ
Construction										درووست کردن
Construction of buildings	15	0	1	1	4	26	29	193	269	درووستکردنی بیناگان
Civil engineering	1	0	2	1	2	13	6	14	39	نه‌ندازاری شارستانی
Specialized construction activities	2	0	0	1	1	4	10	227	245	چالاکییه‌ پسیۆپیه‌کانی درووستکردن
Total	18	0	3	3	7	43	45	434	553	کۆ

خشتهی 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پاریژگای هه‌ولیر به پیی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جوړی چالاکسی نابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌رمکان No. of Employees								کۆ	جوړی چالاکسی نابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total	
Wholesale and Retail Trade; Repair of Motor Vehicles and Motorcycles										بازرگانی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن ئه‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	15	0	0	0	2	48	189	5786	6040	بازرگانی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن ئه‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	26	0	0	0	2	56	179	2043	2306	بازرگانی به‌کۆ، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	277	0	0	6	9	187	473	22039	22991	بازرگانی به تاک، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل
Total	318	0	0	6	13	291	841	29868	31337	کۆ
Transportation and Storage										گواستنه‌وه و کۆگایی کردن
Land transport and transport via pipelines	1	0	0	0	1	10	15	56	83	گواستنه‌وه‌ی وشکانی و گواستنه‌وه له پێیی بزۆیه‌وه
Water transport	0	0	0	0	0	0	0	4	4	گواستنه‌وه له پێی ئاو (گواستنه‌وه‌ی ئاوی)
Air transport	2	1	0	0	0	0	2	8	13	گواستنه‌وه‌ی ناسمانی
Warehousing and support activities for transportation	375	0	0	4	4	45	120	3515	4063	کۆگایی کردن و چالاکیه‌کانی پشتگیری کردن له گواستنه‌وه
Other transportation support activities	1	0	0	1	3	13	10	8	36	چالاکسی پۆسته و گه‌یاندنی به‌سته‌کان له رێگای نوینه‌ره‌کانه‌وه
Total	379	1	0	5	8	68	147	3591	4199	کۆ
Accommodation and Food Service Activities										چالاکسی خزمه‌تگوزاری مانه‌وه و خواردن
Accommodation	50	0	0	1	6	78	64	159	358	مانه‌وه
Food and beverage service activities	25	0	0	2	4	67	199	1827	2124	چالاکیه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی خواردن و خواردنه‌وه
Total	75	0	0	3	10	145	263	1986	2482	کۆ
Information and Communication										زانایاری و گه‌یاندن
Publishing activities	1	0	0	1	2	17	10	22	53	چالاکیه‌کانی بلا‌وکردنه‌وه
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	2	0	0	0	1	2	4	85	94	چالاکیه‌کانی به‌ره‌م هه‌یانی فیلم و به‌ره‌مه‌ی ته‌له‌فزیۆنی و ده‌نگه تۆمارکراوه‌کان و بلا‌وکردنه‌وه‌ی مۆسیقا
Programming and broadcasting activities	0	0	0	0	0	1	3	1	5	چالاکسی په‌خشسی رادیۆ و ته‌له‌فزیۆن
Telecommunications	3	0	1	4	4	35	19	110	176	گه‌یاندن
Computer programming, consultancy and related activities	1	0	0	0	0	0	1	23	25	چالاکسی به‌ره‌مه‌نوسایی کۆمپیوتەر و شاره‌زایی راویژکاری و ئه‌و چالاکیه‌نێ په‌یوه‌ندیان پێوه هه‌یه
Information service activities	4	0	0	1	2	9	9	26	51	چالاکسی خزمه‌تگوزارییه‌کانی زانایارییه‌کان
Total	11	0	1	6	9	64	46	267	404	کۆ

خشته 4 - ژماره دامه زراوه کان له پارێزگای ههولێر به پێی ژینگه، ژماره کارکهه کانیاں و جوړی چالاکی نابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره کارکهه کان No. of Employees								کۆ Total	جوړی چالاکی نابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Financial and Insurance Activities										چالاکیهکانی دارایی و چالاکیهکانی بیمه
Financial service activities, except insurance and pension funding	7	0	0	8	10	24	8	25	82	چالاکی خزمهتگوزای دارایی جگه له پاره دار کردنی بیمه و سندوقهکانی مووچه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	0	1	0	1	0	2	4	پاره دار کردنی بیمه و دوباره کردنه ی بیمه و سندوقهکانی مووچه ی خانه نشینی جگه له دهسته بهری کۆمه لایه تیی به زۆر
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	1	0	0	0	2	11	2	165	181	چالاکیه یارمه تیده رهکانی چالاکیه خزمهتگوزاریه داراییه کان و چالاکیهکانی بیمه
Total	8	0	0	9	12	36	10	192	267	کۆ
Real Estate Activities										چالاکیهکانی خانوو و زهوی و زار
Real estate activities	14	0	0	0	1	4	11	749	779	چالاکیهکانی خانوو و زهوی و زار
Total	14	0	0	0	1	4	11	749	779	کۆ
Professional, Scientific and Technical Activities										چالاکیه بیههیی و زانستی و تهکنیکیهکان
Legal and accounting activities	3	0	0	0	2	11	6	96	118	چالاکیه یاسایی و چالاکیه ژمیرداریهکان
Activities of head offices; management consultancy activities	7	0	0	0	0	15	29	67	118	چالاکیهکانی نوسینگه سه ره کیهکان، و چالاکیه راوێژکاریهکان له بواری بهر یۆه بهردندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	2	0	0	0	1	8	4	42	57	چالاکیهکانی ته لار سازی و نه نداداری، و تاقیکردنهوی تهکنیکی و شیکردنهوه
Scientific research and development	0	0	0	1	1	5	2	0	9	لیکۆلینه وه و په ره پیدان له بواری زانستی
Advertising and market research	1	0	0	0	0	3	3	5	12	لیکۆلینه وهکانی ریکلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	6	0	0	0	1	5	21	448	481	چالاکیهکانی تری پیشهیی و زانستی و تهکنیکی
Veterinary activities	2	0	0	0	0	8	3	45	58	چالاکی فیتنه ریری
Total	21	0	0	1	5	55	68	703	853	کۆ
Administrative and Support Service Activities										چالاکیهکانی خزمهتگوزاریه کارگێریهکان و خزمهتگوزاریه پشتیوانه ییهکان
Rental and leasing activities	2	0	0	0	0	5	4	89	100	چالاکیهکانی به کری گرتن
Employment activities	1	0	0	0	1	2	1	4	9	چالاکیهکانی به کارهینان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	1	0	0	0	0	4	7	99	111	بریکاریهکانی سه فهر و نهوانه ی له بواری گه شتی ناسمانی کارههکن و خزمهتگوزاریهکانی شوێن گرتن و نهو چالاکیانه ی په یوه ندییاں پێوه ههیه
Security and investigation activities	0	0	0	0	0	10	4	6	20	چالاکیهکانی ناسایش و لیکۆلینه وهکان
Services to buildings and landscape activities	9	0	0	6	6	62	36	26	145	چالاکیهکانی پیشهکش کردنی خزمهتگوزاری بو بێناکان و جوانکاری شوێنهکان
Office administrative, office support and other business support activities	1	0	0	0	0	2	3	40	46	چالاکیه کارگێریهکانی نوسینگهکان و چالاکیهکانی پشتیوانی کردن له نوسینگهکان و چالاکیهکانی تری پشتیوانی کردن له کارهکان
Total	14	0	0	6	7	85	55	264	431	کۆ
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security										بهر یۆه بردنی گشتی و بهرگری کردن، و دلنایایی کۆمه لایه تیی به زۆر
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	76	1	1	86	122	554	198	191	1229	کارگێری گشتی و بهرگریکردن، و دهسته بهری کۆمه لایه تیی به زۆر
Total	76	1	1	86	122	554	198	191	1229	کۆ

خشتهی 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جووری چالاکی ئابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌رمه‌کان No. of Employees								کۆ Total	جووری چالاکی ئابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Education										فێر کردن
Education	63	0	0	28	181	1105	389	260	2026	فێر کردن
Total	63	0	0	28	181	1105	389	260	2026	کۆ
Human Health and Social Work Activities										چالاکییه‌کانی بواری تهن‌دروستی مرۆف و کاری کۆمه‌لایه‌تی
Human health activities	25	0	2	17	40	182	107	1236	1609	چالاکییه‌کانی په‌یوه‌ندیدار به تهن‌دروستی مرۆف
Residential care activities	1	0	0	0	0	7	3	8	19	چالاکییه‌کانی چاودێری کردن له‌گه‌ڵ مانه‌وه
Social work activities without accommodation	1	0	0	1	2	45	22	19	90	چالاکییه‌کانی کاری کۆمه‌لایه‌تی، به‌بێ مانه‌وه
Total	27	0	2	18	42	234	132	1263	1718	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation										هونه‌ر و خوشگوزه‌رانی و کات به‌سه‌ر بردن
Creative, arts and entertainment activities	2	0	0	0	0	8	11	99	120	چالاکییه‌کانی نوێگه‌ری و هونه‌ره‌کان و چالاکییه‌کانی خوشگوزه‌رانی
Libraries, archives, museums and other cultural activities	10	0	0	1	2	11	11	60	95	چالاکییه‌کانی کتێبخانه و پارێزراوه‌کان و موزه‌خانه و چالاکی تری روشنی‌پیری
Gambling and betting activities	1	0	0	0	0	0	0	9	10	چالاکییه‌کانی قوماڕکردن و گره‌وکردن
Sports activities and amusement and recreation activities	9	0	0	0	3	48	62	235	357	چالاکییه‌کانی وه‌رزشی و خوشگوزه‌رانی و کات به‌سه‌ر بردن
Total	22	0	0	1	5	67	84	403	582	کۆ
Other Service Activities										چالاکییه‌کانی تری خزمه‌تگوزاری
Activities of membership organizations	377	0	0	14	22	361	554	1008	2336	چالاکییه‌کانی نه‌و رێکخراوانه‌ی خاوه‌ن نه‌ندامن
Repair of computers and personal and household goods	6	0	0	0	0	8	2	661	677	چا‌ک‌کردنه‌وه‌ی نامیره‌کانی کۆمپیوتەر و کالای تاکه‌که‌سی و نامالییه‌کان
Other personal service activities	28	0	0	0	0	5	29	1482	1544	چالاکییه‌کانی تری خزمه‌تگوزارییه‌ تاکه‌که‌سییه‌کان
Total	411	0	0	14	22	374	585	3151	4557	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing										نه‌و چالاکییه‌کانی بژووی ژیان که سوود له کهسه‌کان وه‌رده‌گرن، و نه‌وانه‌ش که له بواری به‌ره‌م هێنانی کالای و خزمه‌تگوزارییه‌ جیا نه‌کراوه‌کان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌تدان
Activities of households as employers of domestic personnel	2	0	0	0	0	1	1	7	11	نه‌و چالاکییه‌ بژوویانه‌ی خێزان که کهسانیک به‌کارده‌هێنن بۆ کاری نیوماڵ
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکییه‌ جیا نه‌کراوه‌کانی به‌ره‌م هێنانی کالای و نه‌و خزمه‌تگوزارییه‌کانی که خێزان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌ت سوودیان ئی وه‌رده‌گرت
Total	2	0	0	0	0	1	1	8	12	کۆ

خشتهی 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جو‌ری چالاکی ئابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان No. of Employees								کۆ	جو‌ری چالاکی ئابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total	
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies										چالاکیه‌کانی ئه‌و ده‌سته و ریکخراوانه‌ی دادوهریی نیشتمانی نایانگرتیه‌وه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	3	0	0	0	0	2	8	15	28	چالاکیه‌کانی ریکخراو و ده‌سته نیوه‌هولته‌ی و هه‌رمایه‌تییه‌کان و بالیۆزخانه و کونسولگه‌رییه بیانییه‌کان
Total	3	0	0	0	0	2	8	15	28	کۆ
Not Stated	7577	0	0	3	6	32	38	455	8111	نادیار
Total	7577	0	0	3	6	32	38	455	8111	کۆ
Erbil Governorate Grand Total	9251	2	9	203	483	3491	3948	61686	79073	کۆی گشتیی پارێزگای هه‌ولێر

خشتهی 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جووری چالاکی ئابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان No. of Employees								کۆ Total	جووری چالاکی ئابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Erbil Governorate \ Urban	پارێزگای هه‌ولێر / شارنشین									
Agriculture, Forestry and Fishing	کشتوکاڵ و قۆزینه‌وه‌ی دارستانه‌کان و راوه ماسی									
Crop and animal production, hunting and related service activities	25	0	0	0	1	12	16	1129	1183	چالاکی کشتوکاڵی به‌روبووم و به‌ره‌مه ناژمیلیه‌کان و راوه کردن و خزمه‌تگوزارییه پهیوه‌ندیداره‌کان
Forestry and logging	0	0	0	0	1	7	2	10	20	قۆزینه‌وه‌ی دارستان و برینی داره ته‌خته‌بیه‌کان
Fishing and aquaculture	0	0	0	0	0	1	0	0	1	راوه کردنی ماسی و به‌خێوکردنی زینده‌وه‌ره ناواییه‌کان
Total	25	0	0	0	2	20	18	1139	1204	کۆ
Mining and Quarrying	به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه به‌ردینه‌کان									
Mining of coal and lignite	0	0	0	0	0	0	0	1	1	به‌کانزاکردنی خه‌لۆز و لگنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	0	0	0	0	0	4	6	5	15	ده‌ره‌هێنانی نه‌وتی خاو و غازی سروشتی
Mining of metal ores	0	0	0	0	0	0	0	1	1	به‌کانزا کردنی فلزاتی کانزایی
Other mining and quarrying	0	0	0	0	0	4	0	6	10	چالاکییه‌کانی تری به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه به‌ردینه‌کان
Mining support service activities	0	0	0	0	0	1	0	0	1	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی یارمه‌تیدانی به‌کانزاکردن
Total	0	0	0	0	0	9	6	13	28	کۆ
Manufacturing	پیشه‌سازی گۆزدراره‌کان									
Manufacture of food products	17	0	0	0	3	22	120	605	767	پیشه‌سازی به‌ره‌مه خۆراکییه‌کان
Manufacture of beverages	1	0	0	0	0	4	2	17	24	پیشه‌سازی خواردنه‌وه‌بیه‌کان
Manufacture of tobacco products	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی به‌روبوومی توتن
Manufacture of textiles	1	0	0	0	2	2	3	62	70	پیشه‌سازی کوتاڵ
Manufacture of wearing apparel	5	0	0	0	0	1	5	802	813	پیشه‌سازی جل و به‌رگ
Manufacture of leather and related products	0	0	0	0	0	0	1	12	13	پیشه‌سازی به‌روبوومه‌کانی پێست و به‌روبوومه‌کانی تری هاوشیوه
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	6	0	0	0	0	2	18	338	364	پیشه‌سازی ته‌خته و به‌روبوومه‌کانی و ته‌به‌دۆر جگه له‌پیشه‌سازی راخه‌ر و پیشه‌سازی جووری دروستکراوه له‌پوش و که‌ره‌سته‌کانی هۆنینه‌وه
Manufacture of paper and paper products	0	0	0	0	0	0	1	4	5	پیشه‌سازی کاغەز و به‌ره‌مه‌کانی کاغەز
Printing and reproduction of recorded media	0	0	0	3	0	6	14	179	202	چاپکردن و له‌به‌رگرتنه‌وه و هۆکاره‌کانی راگه‌یاندنی تۆمارکراوه
Manufacture of coke and refined petroleum products	0	0	0	0	0	2	1	6	9	پیشه‌سازی خه‌لۆزی کۆک و به‌روبوومه نه‌وتیه دواباره‌بووه‌کان
Manufacture of chemicals and chemical products	0	0	0	0	0	3	1	20	24	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و به‌روبوومه کیمیاوییه‌کان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	0	0	1	0	0	4	5	پیشه‌سازی که‌ره‌سته بنه‌رتیه‌کانی دروستکردنی دهرمان و ناماده‌کاریه‌کانی دروستکردنی دهرمان

خشته 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جو‌ری چالاکی ئابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان No. of Employees								کۆ Total	جو‌ری چالاکی ئابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Manufacturing										پیشه‌سازییه گۆڤدراوه‌کان
Manufacture of rubber and plastics products	1	0	0	1	0	11	30	88	131	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌کانی لاستیک و باغه
Manufacture of other non-metallic mineral products	0	0	0	0	2	30	118	166	316	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌کانی کانزا نافلزیه‌یه‌کانی تر
Manufacture of basic metals	2	0	0	0	0	0	5	48	55	پیشه‌سازی فلزاتی بنچینه‌یی
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	15	0	0	0	0	17	154	1432	1618	پیشه‌سازی به‌ره‌می کانزای تیکه‌له جگه له مه‌کینه‌کان و که‌ره‌سته‌کان
Manufacture of computer, electronic and optical products	1	0	0	0	0	0	2	50	53	پیشه‌سازی کۆمپیوتەر و به‌روبومه ئه‌لکترۆنی و بێزراوه‌کان
Manufacture of electrical equipment	0	0	0	0	0	0	5	25	30	پیشه‌سازی نامێره کاره‌باییه‌کان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	2	0	0	0	0	4	6	36	48	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و نامێره‌کانی پۆلێن نه‌کراو له باه‌تیکێ تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	0	0	0	0	1	1	2	پیشه‌سازی نه‌و ئۆتۆمبیلانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و تانکه‌ری گه‌وره و مام ناوه‌ند
Manufacture of other transport equipment	2	0	0	0	0	1	0	10	13	پیشه‌سازی هۆکاره‌کانی تری گواسته‌وه
Manufacture of furniture	3	0	0	0	0	5	11	270	289	دروست کردنی که‌ل و په‌ل
Other manufacturing	1	0	0	0	0	1	2	20	24	پیشه‌سازییه گۆڤدراوه‌کانی تر
Repair and installation of machinery and equipment	0	0	0	1	3	4	9	353	370	دروست کردن و ناوێته‌کردنی مه‌کینه و نامێره‌کان
Total	57	0	0	5	11	115	509	4548	5245	کۆ
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply										کاره‌کانی کاره‌با و غاز و هه‌لم و سارد و گه‌رمیی هه‌وا
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	7	0	0	3	5	24	18	164	221	گه‌یاندنی کاره‌با و غاز و هه‌لم و سارد و گه‌رمیی هه‌وا
Total	7	0	0	3	5	24	18	164	221	کۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities										کاروباری ئاو و چالاکی ئاوهرۆکان و به‌رپوه‌به‌ردنی پاشماوه‌کان و چاره‌سه‌رکردنی
Water collection, treatment and supply	2	0	0	1	3	15	12	81	114	کۆکۆندنه‌وه و چاره‌سه‌رکردن و گه‌یاندنی ئاو
Sewerage	0	0	0	0	0	1	0	3	4	تۆره‌کانی زێراب و ئاوهرۆ
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	2	0	1	2	3	7	2	1	18	چالاکی کۆکۆندنه‌وه‌ی پاشماوه‌کان و چاره‌سه‌رکردن و رزگار بوون و گه‌راندنه‌وه‌ی که‌ره‌سته‌کان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکییه‌کانی چاره‌سه‌رکردن و خزمه‌تگوزاری تری به‌رپوه‌به‌ردنی پاشماوه‌کان
Total	4	0	1	3	6	23	14	85	136	کۆ
Construction										درووست کردن
Construction of buildings	15	0	1	1	4	24	25	170	240	درووستکردنی بیناگان
Civil engineering	1	0	2	1	1	9	5	12	31	نه‌ندازاری شارستانی
Specialized construction activities	2	0	0	1	1	4	9	221	238	چالاکییه‌ پسیۆپیه‌کانی درووستکردن
Total	18	0	3	3	6	37	39	403	509	کۆ

خشتهی 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جووری چالاکی نابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان No. of Employees								کۆ Total	جووری چالاکی نابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Wholesale and Retail Trade; Repair of Motor Vehicles and Motorcycles										بازرگانی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن ئه‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	15	0	0	0	2	37	183	5583	5820	بازرگانی تاک و کۆ، چاککردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن ئه‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	24	0	0	0	2	51	163	1949	2189	بازرگانی به‌کۆ، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	256	0	0	4	8	101	386	20215	20970	بازرگانی به تاک، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل
Total	295	0	0	4	12	189	732	27747	28979	کۆ
Transportation and Storage										گواستنه‌وه و کۆگایی کردن
Land transport and transport via pipelines	1	0	0	0	1	8	15	56	81	گواستنه‌وه‌ی وشکانی و گواستنه‌وه له پێی بزۆیه‌وه
Water transport	0	0	0	0	0	0	0	3	3	گواستنه‌وه له پێی ناو (گواستنه‌وه‌ی ناوی)
Air transport	2	1	0	0	0	0	2	8	13	گواستنه‌وه‌ی ناسمانی
Warehousing and support activities for transportation	294	0	0	3	4	33	96	2503	2933	کۆگایی کردن و چالاکیه‌کانی پشتگیری کردن له گواستنه‌وه
Other transportation support activities	1	0	0	1	3	13	10	8	36	چالاکی پۆسته و گه‌یاندنی به‌سته‌کان له رێگای نوینه‌ره‌کانه‌وه
Total	298	1	0	4	8	54	123	2578	3066	کۆ
Accommodation and Food Service Activities										چالاکی خزمه‌تگوزاری مانه‌وه و خواردن
Accommodation	43	0	0	0	5	69	59	141	317	مانه‌وه
Food and beverage service activities	21	0	0	1	3	67	187	1592	1871	چالاکیه‌کانی خزمه‌تگوزاریه‌کانی خواردن و خواردنه‌وه
Total	64	0	0	1	8	136	246	1733	2188	کۆ
Information and Communication										زانایاری و گه‌یاندن
Publishing activities	0	0	0	1	2	16	10	22	51	چالاکیه‌کانی بلاوکردنه‌وه
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	1	0	0	0	1	2	3	84	91	چالاکیه‌کانی به‌ره‌م هێنانی فیلم و به‌رنامه‌ی ته‌له‌فزیۆنی و ده‌نگه تۆمارکه‌ره‌کان و بلاو کردنه‌وه‌ی مۆسیقا
Programming and broadcasting activities	0	0	0	0	0	1	3	1	5	چالاکی په‌خشى رادیو و ته‌له‌فزیۆن
Telecommunications	3	0	1	3	3	33	17	85	145	گه‌یاندن
Computer programming, consultancy and related activities	1	0	0	0	0	0	1	22	24	چالاکی به‌رنامه‌نوسیی کۆمپیوتەر و شاره‌زایی راویژکاری و ئه‌و چالاکیه‌یه‌ی په‌یوه‌ندیان پێوه هه‌یه
Information service activities	4	0	0	1	2	8	9	21	45	چالاکی خزمه‌تگوزاریه‌کانی زانایاریه‌کان
Total	9	0	1	5	8	60	43	235	361	کۆ

خشته 4 - ژماره دامه زراوه کان له پارێزگای ههولێر به پێی ژینگه، ژماره کارکهه کانیاں و جوړی چالاکی نابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره کارکهه کان No. of Employees								کۆ Total	جوړی چالاکی نابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Financial and Insurance Activities										چالاکیهکانی دارایی و چالاکیهکانی بیمه
Financial service activities, except insurance and pension funding	7	0	0	8	10	22	7	25	79	چالاکی خزمهتگوزای دارایی جگه له پاره دار کردنی بیمه و سندوقهکانی مووچه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	0	1	0	1	0	2	4	پاره دار کردنی بیمه و دوباره کردنه ی بیمه و سندوقهکانی مووچه ی خانه نشینی جگه له دهسته بهری کۆمه لایه تیی به زۆر
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	1	0	0	0	2	11	2	164	180	چالاکیه یارمه تیدهرهکانی چالاکیه خزمهتگوزارییه داراییهکان و چالاکیهکانی بیمه
Total	8	0	0	9	12	34	9	191	263	کۆ
Real Estate Activities										چالاکیهکانی خانوو و زهوی و زار
Real estate activities	14	0	0	0	1	4	9	732	760	چالاکیهکانی خانوو و زهوی و زار
Total	14	0	0	0	1	4	9	732	760	کۆ
Professional, Scientific and Technical Activities										چالاکیه بیههیی و زانستی و تهکنیکیهکان
Legal and accounting activities	3	0	0	0	2	10	6	95	116	چالاکیه یاسایی و چالاکیه ژمیرداریهکان
Activities of head offices; management consultancy activities	7	0	0	0	0	13	25	62	107	چالاکیهکانی نوسینگه سهههکیهکان، و چالاکیه راویژکاریهکان له بواری بهرپوه بهردندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	1	0	0	0	1	8	4	41	55	چالاکیهکانی ته لار سازی و نهاندازیاری، و تاقیکردنهوی تهکنیکی و شیکردنهوه
Scientific research and development	0	0	0	1	1	5	2	0	9	لیکۆلینهوه و په ره پیدان له بواری زانستی
Advertising and market research	1	0	0	0	0	3	3	5	12	لیکۆلینهوهکانی ریکلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	6	0	0	0	1	5	21	444	477	چالاکیهکانی تری پیشهیی و زانستی و تهکنیکی
Veterinary activities	2	0	0	0	0	8	3	39	52	چالاکی فیتنه ریری
Total	20	0	0	1	5	52	64	686	828	کۆ
Administrative and Support Service Activities										چالاکیهکانی خزمهتگوزارییه کارگێریهکان و خزمهتگوزارییه پشتیوانه ییهکان
Rental and leasing activities	2	0	0	0	0	4	4	89	99	چالاکیهکانی به کری گرتن
Employment activities	1	0	0	0	1	2	1	4	9	چالاکیهکانی به کارهینان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	1	0	0	0	0	4	6	96	107	بریکاریهکانی سه فهر و نهوانه ی له بواری گه شتی ناسمانی کارههکن و خزمهتگوزاریهکانی شوین گرتن و نهو چالاکیهکانی په یوه دنیان پێوه ههیه
Security and investigation activities	0	0	0	0	0	8	1	4	13	چالاکیهکانی ناسایش و لیکۆلینهوهکان
Services to buildings and landscape activities	2	0	0	3	4	42	20	16	87	چالاکیهکانی پیشهکش کردنی خزمهتگوزاری بو بیناکان و جوانکاری شوینهکان
Office administrative, office support and other business support activities	1	0	0	0	0	2	2	39	44	چالاکیه کارگێریهکانی نوسینگهکان و چالاکیهکانی پشتیوانی کردن له نوسینگهکان و چالاکیهکانی تری پشتیوانی کردن له کارهکان
Total	7	0	0	3	5	62	34	248	359	کۆ
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security										به ریوه بردنی گشتی و بهرگری کردن، و دنایایی کۆمه لایه تیی به زۆر
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	38	1	1	82	113	476	116	170	997	کارگێری گشتی و بهرگریکردن، و دهسته بهری کۆمه لایه تیی به زۆر
Total	38	1	1	82	113	476	116	170	997	کۆ

خشتهی 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جووری چالاکی ئابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌رمکان No. of Employees							کۆ		جووری چالاکی ئابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total	
Education										فێر کردن
Education	25	0	0	25	169	682	86	87	1074	فێر کردن
Total	25	0	0	25	169	682	86	87	1074	کۆ
Human Health and Social Work Activities										چالاکیه‌کانی بواری تهن‌دروستی مرۆف و کاری کۆمه‌لایه‌تی
Human health activities	21	0	2	17	39	127	54	1175	1435	چالاکیه‌کانی په‌یوه‌ندیدار به تهن‌دروستی مرۆف
Residential care activities	1	0	0	0	0	7	3	6	17	چالاکیه‌کانی چاودێری کردن له‌گه‌ڵ مانه‌وه
Social work activities without accommodation	1	0	0	1	2	42	21	16	83	چالاکیه‌کانی کاری کۆمه‌لایه‌تی، به‌بێ مانه‌وه
Total	23	0	2	18	41	176	78	1197	1535	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation										هونه‌ر و خوشگوزه‌رانی و کات به‌سه‌ر بردن
Creative, arts and entertainment activities	2	0	0	0	0	8	9	93	112	چالاکیه‌کانی نوێگه‌ری و هونه‌ره‌کان و چالاکیه‌کانی خوشگوزه‌رانی
Libraries, archives, museums and other cultural activities	10	0	0	1	2	10	11	47	81	چالاکیه‌کانی کتێبخانه و پارێزراوه‌کان و موزه‌خانه و چالاکی تری روشنی‌پیری
Gambling and betting activities	1	0	0	0	0	0	0	8	9	چالاکیه‌کانی قوما‌رکردن و گره‌وکردن
Sports activities and amusement and recreation activities	9	0	0	0	3	47	60	224	343	چالاکیه‌کانی وه‌رزشی و خوشگوزه‌رانی و کات به‌سه‌ر بردن
Total	22	0	0	1	5	65	80	372	545	کۆ
Other Service Activities										چالاکیه‌کانی تری خزمه‌تگوزاری
Activities of membership organizations	321	0	0	14	22	317	336	476	1486	چالاکیه‌کانی نه‌و رێکخراوانه‌ی خاوه‌ن نه‌ندامن
Repair of computers and personal and household goods	5	0	0	0	0	7	2	652	666	چاک‌کردنه‌وه‌ی نامیره‌کانی کۆمپیوتەر و کالای تاکه‌که‌سی و نامالییه‌کان
Other personal service activities	25	0	0	0	0	4	28	1401	1458	چالاکیه‌کانی تری خزمه‌تگوزارییه‌ تاکه‌که‌سییه‌کان
Total	351	0	0	14	22	328	366	2529	3610	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing										نه‌و چالاکیه‌کانی بژووی ژیان که سوود له کهسه‌کان وه‌رده‌گرن، و نه‌وانه‌ش که له بواری به‌ره‌م هێنانی کالای و خزمه‌تگوزارییه‌ جیا نه‌کراوه‌کان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌تدان
Activities of households as employers of domestic personnel	1	0	0	0	0	1	1	7	10	نه‌و چالاکیه‌ بژوویانه‌ی خێزان که کهسانیک به‌کارده‌هێنن بۆ کاری نیوما‌ڵ
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکیه‌ جیا نه‌کراوه‌کانی به‌ره‌م هێنانی کالای و نه‌و خزمه‌تگوزارییه‌کانی که خێزان بۆ به‌کارهێنانی تایبه‌ت سوودیان ئی وه‌رده‌گرت
Total	1	0	0	0	0	1	1	8	11	کۆ

خشتهی 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جۆری چالاکی نَابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان No. of Employees								کۆ Total	جۆری چالاکی نَابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies										چالاکیه‌کانی نه‌و ده‌سته و ریکخراوانه‌ی دادوه‌ریی نیشتمانی نایانگرتیه‌وه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	3	0	0	0	0	2	8	14	27	چالاکیه‌کانی ریکخراو و ده‌سته نیوه‌هولته‌ی و هه‌رمایه‌تییه‌کان و بالیۆزخانه و کونسولگه‌رییه بیانییه‌کان
Total	3	0	0	0	0	2	8	14	27	کۆ
Not Stated	6088	0	0	3	6	26	33	400	6556	نادیار
Total	6088	0	0	3	6	26	33	400	6556	کۆ
Erbil Governorate Urban Total	7377	2	8	184	445	2575	2632	45279	58502	کۆ له شارنشین پارێزگای هه‌ولێر

خشتهی 4 - ژمارهی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه، ژمارهی کارکه‌ره‌کانیان و جۆری چالاکی ئابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژمارهی کارکه‌رمه‌کان No. of Employees								کۆ Total	جۆری چالاکی ئابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
پارێزگای هه‌ولێر / گوندنشین										
کشتوکاڵ و قۆزینه‌وهی دارستانه‌کان و راوه ماسی										
Crop and animal production, hunting and related service activities	99	0	0	0	1	55	331	11438	11924	چالاکی کشتوکاڵی به‌روبووم و به‌ره‌مه ناژمیلیه‌کان و راوه کردن و خزمه‌تگوزارییه پهیوه‌ندیداره‌کان
Forestry and logging	0	0	0	0	0	0	2	1	3	قۆزینه‌وهی دارستان و برینی داره ته‌خته‌بیه‌کان
Fishing and aquaculture	0	0	0	0	0	0	1	36	37	راوه کردنی ماسی و به‌خێوکردنی زینده‌وه‌ره ناواییه‌کان
Total	99	0	0	0	1	55	334	11475	11964	کۆ
به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه به‌ردینه‌کان										
Mining of coal and lignite	0	0	0	0	0	0	0	0	0	به‌کانزاکردنی خه‌لۆز و لگنیت
Extraction of crude petroleum and natural gas	2	0	0	1	1	2	0	1	7	ده‌ره‌هێنانی نه‌وتی خاوه و غازی سروشتی
Mining of metal ores	0	0	0	0	0	0	0	0	0	به‌کانزا کردنی فلزاتی کانزایی
Other mining and quarrying	0	0	0	0	0	19	58	20	97	چالاکییه‌کانی تری به‌کانزاکردن و به‌کارهێنانی کانه به‌ردینه‌کان
Mining support service activities	0	0	0	0	0	2	0	0	2	چالاکییه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌کانی یارمه‌تیدانی به‌کانزاکردن
Total	2	0	0	1	1	23	58	21	106	کۆ
پیشه‌سازی گۆزدراره‌کان										
Manufacture of food products	5	0	0	0	1	5	18	77	106	پیشه‌سازی به‌ره‌مه خۆراکییه‌کان
Manufacture of beverages	0	0	0	0	0	1	0	0	1	پیشه‌سازی خواردنه‌وه‌بیه‌کان
Manufacture of tobacco products	0	0	0	0	0	1	0	0	1	پیشه‌سازی به‌روبوومی توتن
Manufacture of textiles	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی کوتاڵ
Manufacture of wearing apparel	0	0	0	0	0	0	0	14	14	پیشه‌سازی جل و به‌رگ
Manufacture of leather and related products	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی به‌روبوومه‌کانی پێست و به‌روبوومه‌کانی تری هاوشیوه
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	0	0	0	1	0	2	1	10	14	پیشه‌سازی ته‌خته و به‌روبوومه‌کانی و ته‌به‌دۆر جگه له‌پیشه‌سازی راخه‌ر و پیشه‌سازی جوری دروستکراوه له‌پوش و که‌ره‌سته‌کانی هۆنینه‌وه
Manufacture of paper and paper products	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی کاغەز و به‌ره‌مه‌کانی کاغەز
Printing and reproduction of recorded media	0	0	0	0	0	0	0	2	2	چاپکردن و له‌به‌رگرتنه‌وه و هۆکاره‌کانی راگه‌یاندنی تۆمارکراوه
Manufacture of coke and refined petroleum products	1	0	0	1	0	11	5	6	24	پیشه‌سازی خه‌لۆزی کوه و به‌روبوومه نه‌وتییه دوباره‌بووه‌کان
Manufacture of chemicals and chemical products	0	0	0	0	0	1	0	1	2	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و به‌روبوومه کیمیاوییه‌کان
Manufacture of pharmaceutical, Medical, Chemical and Botanical products	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی که‌ره‌سته بنه‌رتیه‌کانی دروستکردنی ده‌ره‌مان و ناماده‌کاریه‌کانی دروستکردنی ده‌ره‌مان

خشته 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جوړی چالاکی ئابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان No. of Employees							کۆ		جوړی چالاکی ئابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total	
Manufacturing										پیشه‌سازییه گۆڤدراوه‌کان
Manufacture of rubber and plastics products	0	0	0	0	0	2	3	8	13	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌کانی لاستیک و باغه
Manufacture of other non-metallic mineral products	2	0	0	0	2	18	25	12	59	پیشه‌سازی به‌ره‌مه‌کانی کانزا نافلزیه‌یه‌کانی تر
Manufacture of basic metals	0	0	0	0	0	0	0	4	4	پیشه‌سازی فلزاتی بنچینه‌یی
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	1	0	0	0	3	1	6	65	76	پیشه‌سازی به‌ره‌می کانزای تیکه‌له جگه له مه‌کینه‌کان و که‌ره‌سته‌کان
Manufacture of computer, electronic and optical products	1	0	0	0	0	1	3	1	6	پیشه‌سازی کۆمپیوتەر و به‌روبومه ئه‌لکترۆنی و بێنراوه‌کان
Manufacture of electrical equipment	0	0	0	0	0	0	0	1	1	پیشه‌سازی نامێره کاره‌باییه‌کان
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	0	0	0	0	0	1	0	2	3	پیشه‌سازی که‌ره‌سته و نامێره‌کانی پۆلێن نه‌کراو له باه‌تیکێ تردا
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	0	0	0	0	0	1	0	0	1	پیشه‌سازی نه‌و ئۆتۆمبیلانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و تانکه‌ری گه‌وره و مام ناوه‌ند
Manufacture of other transport equipment	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازی هۆکاره‌کانی تری گواسته‌وه
Manufacture of furniture	0	0	0	0	0	6	3	5	14	دروست کردنی که‌ل و په‌ل
Other manufacturing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پیشه‌سازییه گۆڤدراوه‌کانی تر
Repair and installation of machinery and equipment	0	0	1	0	0	0	1	22	24	دروست کردن و ناویته‌کردنی مه‌کینه و نامێره‌کان
Total	10	0	1	2	6	51	65	230	365	کۆ
Electricity, Gas, Steam and Air Conditioning Supply										کاره‌کانی کاره‌با و غاز و هه‌لم و سارد و گه‌رمیی هه‌وا
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	3	0	0	0	0	4	0	92	99	گه‌یاندنی کاره‌با و غاز و هه‌لم و سارد و گه‌رمیی هه‌وا
Total	3	0	0	0	0	4	0	92	99	کۆ
Water Supply; Sewerage, Waste Management and Remediation Activities										کاروباری ئاو و چالاکی ئاوهرۆکان و به‌ریوه‌به‌ردنی پاشماوه‌کان و چاره‌سه‌رکردنی
Water collection, treatment and supply	5	0	0	0	1	6	4	118	134	کۆکۆندنه‌وه و چاره‌سه‌رکردن و گه‌یاندنی ئاو
Sewerage	0	0	0	0	0	0	0	0	0	تۆره‌کانی زێراب و ناوه‌رۆ
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	0	0	0	0	0	1	1	1	3	چالاکی کۆکۆندنه‌وه‌ی پاشماوه‌کان و چاره‌سه‌رکردن و رزگار بوون و گه‌رانده‌نه‌وه‌ی که‌ره‌سته‌کان
Remediation activities and other waste management services	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکییه‌کانی چاره‌سه‌رکردن و خزمه‌تگوزاری تری به‌ریوه‌به‌ردنی پاشماوه‌کان
Total	5	0	0	0	1	7	5	119	137	کۆ
Construction										درووست کردن
Construction of buildings	0	0	0	0	0	2	4	23	29	درووستکردنی بیناگان
Civil engineering	0	0	0	0	1	4	1	2	8	نه‌ندازاری شارستانی
Specialized construction activities	0	0	0	0	0	0	1	6	7	چالاکییه‌ پسیۆپیه‌کانی درووستکردن
Total	0	0	0	0	1	6	6	31	44	کۆ

خشتهی 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جو‌ری چالاکی نا‌بووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌رم‌کان No. of Employees								کۆ Total	جو‌ری چالاکی نا‌بووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Wholesale and Retail Trade; Repair of Motor Vehicles and Motorcycles										
بازرگانی تاک و کۆ، چاک‌کردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن ئه‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل										
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	0	0	0	0	0	11	6	203	220	بازرگانی تاک و کۆ، چاک‌کردنه‌وه‌ی هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن ئه‌وانه‌ی بزۆینه‌ریان هه‌یه و ماتۆرسیکل
Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	2	0	0	0	0	5	16	94	117	بازرگانی به‌کۆ، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل
Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	21	0	0	2	1	86	87	1824	2021	بازرگانی به تاک، جگه له هۆکاره‌کانی هاتووچۆ کردن بزۆینه‌ردار و ماتۆرسیکل
Total	23	0	0	2	1	102	109	2121	2358	کۆ
Transportation and Storage										
گواستنه‌وه و کۆگایی کردن										
Land transport and transport via pipelines	0	0	0	0	0	2	0	0	2	گواستنه‌وه‌ی وشکانی و گواستنه‌وه له پێی بزۆیه‌وه
Water transport	0	0	0	0	0	0	0	1	1	گواستنه‌وه له پێی ناو (گواستنه‌وه‌ی ناوی)
Air transport	0	0	0	0	0	0	0	0	0	گواستنه‌وه‌ی ناسمانی
Warehousing and support activities for transportation	81	0	0	1	0	12	24	1012	1130	کۆگایی کردن و چالاکیه‌کانی پشتگیری کردن له گواستنه‌وه
Other transportation support activities	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکی پۆسته و گه‌یاندنی به‌سته‌کان له رێگای نوینه‌ره‌کانه‌وه
Total	81	0	0	1	0	14	24	1013	1133	کۆ
Accommodation and Food Service Activities										
چالاکی خزمه‌تگوزاری مانه‌وه و خواردن										
Accommodation	7	0	0	1	1	9	5	18	41	مانه‌وه
Food and beverage service activities	4	0	0	1	1	0	12	235	253	چالاکیه‌کانی خزمه‌تگوزاریه‌کانی خواردن و خواردنه‌وه
Total	11	0	0	2	2	9	17	253	294	کۆ
Information and Communication										
زانباری و گه‌یاندن										
Publishing activities	1	0	0	0	0	1	0	0	2	چالاکیه‌کانی بلا‌کردنه‌وه
Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	1	0	0	0	0	0	1	1	3	چالاکیه‌کانی به‌ره‌م هه‌یه‌ی فیلم و به‌ره‌مه‌ی ته‌له‌فزیۆنی و ده‌نگه تۆمارکراوه‌کان و بلا‌کردنه‌وه‌ی مۆسیقا
Programming and broadcasting activities	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکی په‌خشی رادیۆ و ته‌له‌فزیۆن
Telecommunications	0	0	0	1	1	2	2	25	31	گه‌یاندن
Computer programming, consultancy and related activities	0	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکی به‌ره‌مه‌نووسی کۆمپیوتەر و شاره‌زایی رابوێکاری و نه‌و چالاکیه‌کانی په‌یوه‌ندیان پێوه هه‌یه
Information service activities	0	0	0	0	0	1	0	5	6	چالاکی خزمه‌تگوزاریه‌کانی زانیاریه‌کان
Total	2	0	0	1	1	4	3	32	43	کۆ

خشتهی 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پاریزگای هه‌ولیر به پیی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جووری چالاکیی نابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان No. of Employees							کۆ		جووری چالاکیی نابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total	
Financial and Insurance Activities										چالاکیه‌کانی دارایی و چالاکیه‌کانی بیمه
Financial service activities, except insurance and pension funding	0	0	0	0	0	2	1	0	3	چالاکیی خزمه‌تگوزای دارایی جگه له پاره‌دار کردنی بیمه و سندوقه‌کانی مووچه
Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security	0	0	0	0	0	0	0	0	0	پاره‌دارکردنی بیمه و دووباره‌کردنه‌ی بیمه و سندوقه‌کانی مووچه‌ی خانه‌نشینی جگه له ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌زۆر
Activities auxiliary to financial service and insurance activities	0	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکیه‌ی یارمه‌تیده‌ره‌کانی چالاکیه‌ی خزمه‌تگوزارییه‌ی داراییه‌کان و چالاکیه‌کانی بیمه
Total	0	0	0	0	0	2	1	1	4	کۆ
Real Estate Activities										چالاکیه‌کانی خانوو و زهوی و زار
Real estate activities	0	0	0	0	0	0	2	17	19	چالاکیه‌کانی خانوو و زهوی و زار
Total	0	0	0	0	0	0	2	17	19	کۆ
Professional, Scientific and Technical Activities										چالاکیه‌ی بیه‌شایی و زانستی و ته‌کنیکیه‌کان
Legal and accounting activities	0	0	0	0	0	1	0	1	2	چالاکیه‌ی یاسایی و چالاکیه‌ی ژمیرداریه‌کان
Activities of head offices; management consultancy activities	0	0	0	0	0	2	4	5	11	چالاکیه‌کانی نوسینگه‌سه‌ره‌کیه‌کان، و چالاکیه‌ی راویژکاریه‌کان له بواری به‌رپۆه‌به‌ردندا
Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	1	0	0	0	0	0	0	1	2	چالاکیه‌کانی ته‌لار سازی و نه‌ندا‌زایی، و تاقیکردنه‌وه‌ی ته‌کنیکی و شیکردنه‌وه
Scientific research and development	0	0	0	0	0	0	0	0	0	لیکۆلینه‌وه و په‌ره‌پێدان له بواری زانستی
Advertising and market research	0	0	0	0	0	0	0	0	0	لیکۆلینه‌وه‌کانی ریکلام و بازار
Other professional, scientific and technical activities	0	0	0	0	0	0	0	4	4	چالاکیه‌کانی تری بیه‌شایی و زانستی و ته‌کنیکی
Veterinary activities	0	0	0	0	0	0	0	6	6	چالاکیی فیتنه‌ره‌ری
Total	1	0	0	0	0	3	4	17	25	کۆ
Administrative and Support Service Activities										چالاکیه‌کانی خزمه‌تگوزارییه‌ی کارگێریه‌کان و خزمه‌تگوزارییه‌ی پشتیوانه‌یه‌یه‌کان
Rental and leasing activities	0	0	0	0	0	1	0	0	1	چالاکیه‌کانی به‌کری گرتن
Employment activities	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکیه‌کانی به‌کارهێنان
Travel agency, tour operator, reservation service and related activities	0	0	0	0	0	0	1	3	4	بریکاریه‌کانی سه‌فه‌ر و نه‌وانه‌ی له بواری گه‌شتی ناسمانی کاره‌که‌ن و خزمه‌تگوزاریه‌کانی شوێن گرتن و نه‌وانه‌ی په‌یوه‌نداییان پێوه‌هه‌یه
Security and investigation activities	0	0	0	0	0	2	3	2	7	چالاکیه‌کانی ناسایش و لیکۆلینه‌وه‌کان
Services to buildings and landscape activities	7	0	0	3	2	20	16	10	58	چالاکیه‌کانی پێشکه‌ش کردنی خزمه‌تگوزاری بۆ بیناکان و جوانکاری شوێنه‌کان
Office administrative, office support and other business support activities	0	0	0	0	0	0	1	1	2	چالاکیه‌ی کارگێریه‌کانی نوسینگه‌کان و چالاکیه‌کانی پشتیوانی کردن له نوسینگه‌کان و چالاکیه‌کانی تری پشتیوانی کردن له کاره‌کان
Total	7	0	0	3	2	23	21	16	72	کۆ
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security										به‌رپۆه‌بردنی گه‌شتی و به‌رگری کردن، و دلنایی کۆمه‌لایه‌تی به‌ زۆر
Public Administration and Defence; Compulsory Social Security	38	0	0	4	9	78	82	21	232	کارگێری گه‌شتی و به‌رگریکردن، و ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی به‌ زۆر
Total	38	0	0	4	9	78	82	21	232	کۆ

خشته 4 - ژماره دامه زراوه کان له پارێزگای ههولیر به پیتی ژینگه، ژماره کارکهه کانیا و جوړی چالاکی نابووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره کارکهه مکهان No. of Employees								کۆ Total	جوړی چالاکی نابووری
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1		
Education										فیر کردن
Education	38	0	0	3	12	423	303	173	952	فیر کردن
Total	38	0	0	3	12	423	303	173	952	کۆ
Human Health and Social Work Activities										چالاکیهکانی بواری تهندروستی مرژف و کاری کۆمهلایهتی
Human health activities	4	0	0	0	1	55	53	61	174	چالاکیهکانی پهیوهندیار به تهندروستی مرژف
Residential care activities	0	0	0	0	0	0	0	2	2	چالاکیهکانی چاودیری کردن لهگه'ل مانهوه
Social work activities without accommodation	0	0	0	0	0	3	1	3	7	چالاکیهکانی کاری کۆمهلایهتی، بهی' مانهوه
Total	4	0	0	0	1	58	54	66	183	کۆ
Arts, Entertainment and Recreation										هونهر و خوشگوزهرانی و کات بهسهر بردن
Creative, arts and entertainment activities	0	0	0	0	0	0	2	6	8	چالاکیهکانی نوڅههری و هونهرکهان و چالاکیهکانی خوشگوزهرانی
Libraries, archives, museums and other cultural activities	0	0	0	0	0	1	0	13	14	چالاکیهکانی کتبخانه و پارێزراوهکان و موزهخانه و چالاکی تری روشنییری
Gambling and betting activities	0	0	0	0	0	0	0	1	1	چالاکیهکانی قومارکردن و گرهوکردن
Sports activities and amusement and recreation activities	0	0	0	0	0	1	2	11	14	چالاکیهکانی وهزشی و خوشگوزهرانی و کات بهسهر بردن
Total	0	0	0	0	0	2	4	31	37	کۆ
Other Service Activities										چالاکیهکانی تری خزمهتگوزاری
Activities of membership organizations	56	0	0	0	0	44	218	532	850	چالاکیهکانی نهو ریکخراوانهی خاوهن نهندان
Repair of computers and personal and household goods	1	0	0	0	0	1	0	9	11	چاککردنهوی نامیرهکانی کۆمپیوتهر و کالآ تاکهکهسی و نامالییهکان
Other personal service activities	3	0	0	0	0	1	1	81	86	چالاکیهکانی تری خزمهتگوزارییه تاکهکهسییهکان
Total	60	0	0	0	0	46	219	622	947	کۆ
Activities of Households as Employers; Undifferentiated Goods- and Services-Producing										نهو چالاکیهکانی بژووی ژیا ن که سوود له کهسهکان وهردهگرن، و نهوانهش که له بواری بهرههه هینانی کالآ و خزمهتگوزارییه جیا نهکراوهکان بۆ بهکارهینانی تایبهتدان
Activities of households as employers of domestic personnel	1	0	0	0	0	0	0	0	1	نهو چالاکیه بژوویانهی خیزان که کهسانیک بهکاردهمین بۆ کاری نیوما'ل
Undifferentiated goods- and services-producing activities of private households for own use	0	0	0	0	0	0	0	0	0	چالاکیه جیا نهکراوهکانی بهرههه هینانی کالآ و نهو خزمهتگوزارییهکانی که خیزان بۆ بهکارهینانی تایبهت سوودیان ئی وهردهگرن
Total	1	0	0	0	0	0	0	0	1	کۆ

خشتهی 4 - ژماره‌ی دامه‌زراوه‌کان له پارێزگای هه‌ولێر به پێی ژینگه، ژماره‌ی کارکه‌ره‌کانیان و جووری چالاکی نَابوووری

Table 4- No. of Establishments in Erbil Gov. by Environment, No. of Employees and Type of Economic Activity

Type of Economic Activity	ژماره‌ی کارکه‌ره‌کان No. of Employees								کۆ	جووری چالاکی نَابوووری	
	نادیار Not Stated	+1000	999-500	499-100	99-50	49-10	9-5	4-1	Total		
Activities of Extraterritorial Organizations and Bodies											چالاکیه‌کانی نه‌و ده‌سته و ریکخراوانه‌ی دادوه‌ریی نیشتمانی نایانگرتیه‌وه
Activities of extraterritorial organizations and bodies	0	0	0	0	0	0	0	1	1		چالاکیه‌کانی ریکخراو و ده‌سته نیوه‌هولته‌ی و هه‌رمایه‌تییه‌کان و بالیۆزخانه و کونسولگه‌رییه بیانییه‌کان
Total	0	0	0	0	0	0	0	1	1		کۆ
Not Stated	1489	0	0	0	0	6	5	55	1555		نادیار
Total	1489	0	0	0	0	6	5	55	1555		کۆ
Erbil Governorate Rural Total	1874	0	1	19	38	916	1316	16407	20571		کۆ له گوندنشینی پارێزگای هه‌ولێر

KURDISTAN REGIONAL GOVERNMENT
MINISTRY OF PLANNING
KURDISTAN REGION STATISTICS OFFICE

WWW.KRSO.NET